

50 lat

**Nowohuckiego
Oddziału**

Stowarzyszenia Elektryków Polskich

1954 - 2004

Poświęcamy pamięci
Stanisława Szeligi
długoletniego, wielce zasłużonego działacza
naszego Oddziału

Komitet Redakcyjny Jubileuszowego Wydawnictwa
Oddziału Nowohuckiego SEP

WŁADZE ODDZIAŁU NOWOHUCKIEGO SEP W LATACH 2002-2006

PREZES ODDZIAŁU

J. Krzczowski

ZARZĄD ODDZIAŁU

Z. Dobek

K. Idzi

G. Iwaniec

S. Kapusta

K. Kromin

F. Lasak

J. Marcowski

J. Molenda

B. Niżnik

T. Płonezyński

S. Popławski

M. Surma

S. Szyller

Z. Wdówka

K. Zięba

PRZEWODNICZĄCY KOLEGIÓW SEKCJI

A. Fraś

J. Koniuszy

M. Kukuryk

T. Marcowski

KOMISJA REWIZYJNA

A. Kołodziejski

E. Kociński

R. Miś

A. Tomana

J. Zelek

SĄD KOLEŻEŃSKI

F. Pyrlík

S. Stanek

L. Stolarski

Spis treści

Słowo wstępne Prezesa Nowohuckiego Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich kol. Józefa Krzeczowskiego	3
Z najlepszymi życzeniami od kolegów z Oddziału Krakowskiego SEP - <i>Jan Strzałka</i> , Prezes Oddziału Krakowskiego SEP	5
Pozdrowienia z Australii - <i>Franciszek Rozmus</i>	7
Kronika 50-lecia Oddziału Nowohuckiego SEP <i>Kazimierz Mazur</i>	9
Działacze Nowohuckiego Oddziału SEP	53
Zmarli Koledzy	71
Budowa i rozwój huty w Krakowie <i>Jerzy Gierz i Władysław Rejman</i>	73
Miasto Nowa Huta <i>Kazimierz Kromin</i>	103
Koło Seniorów przy Oddziale Nowohuckim SEP <i>Stanisław Stanek</i>	111
Współpraca SEP ze szkołami zawodowymi <i>Kazimierz Idzi</i>	115
Pomiary i automatyka przemysłowa w Przeds. SKAMER - ACM Spółka z o.o. <i>Andrzej Turak</i>	121
Prawidłowa ochrona przeciwporażeniowa ratuje nam życie i mienie <i>Fryderyk Łasak</i>	125
Wykaz członków Nowohuckiego Oddziału SEP	129
Humor u elektryków <i>Tadeusz Matuszyński</i>	137
Ogłoszenia Oddziału Nowohuckiego SEP	141

50 lat

**Nowohuckiego
Oddziału
Stowarzyszenia
Elektryków Polskich**

1954 - 2004

Kraków – Nowa Huta 2004

Copyrights by Oddział Nowohucki SEP

Zespół Redakcyjny:

Kazimierz Kromin
Jerzy Gierz
Kazimierz Mazur
Stefan Szyller

Współpraca:

Ludmiła Dyszy
Tadeusz Matuszyński
Zygmunt Wdówka
Jan Dyb

Konsultacja:

Józef Krzeczowski

Maszynopis komputerowy:

Grażyna Kalina

Zdjęcia:

Ze zbiorów Nowohuckiego Oddziału SEP
Z albumu „Huta im. Lenina 1950 - 1970” WA-G RSW Prasa, Kraków 1971
„Elektrotechnika i elektronika”; Tom 18, Zeszyt 3 - AGH, UWN-D, Kraków 1999
Dział Prasowy - Archiwum HTS S.A.

Opracowanie graficzne i projekt okładki:

Wojciech Marcinek

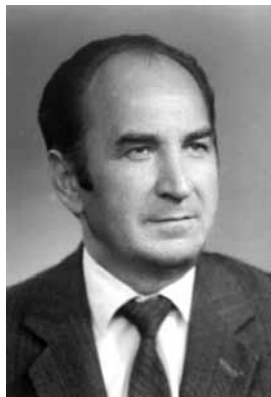
ISBN 83-917318-7-1

Wydawca:

KONTEKST

31-216 Kraków, ul. Bobrzeckiej 9/26

Druk: Ekodruk, Kraków

Szanowne Koleżanki! Szanowni Koledzy!

W bieżącym roku obchodzimy 50-cio lecie powstania Oddziału Nowohuckiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Każda rocznica to okazja do wspomnień, refleksji i powrotu pamięcią do najwcześniejszych lat wspólnej pracy. Są wśród nas koledzy, którzy od podstaw uczestniczyli w tworzeniu naszego Stowarzyszenia, są jego żywą historią. Organizacja naukowo-techniczna elektroenergetyków, jaką jest nasze Stowarzyszenie nie mogłaby powstać na naszym terenie, gdyby nie rozwój przemysłu hutniczego, a wraz z nim rozwój sektora elektroenergetycznego i telekomunikacyjnego. Działaliśmy przy ścisłej współpracy z Akademią Górniczo - Hutniczą, Politechniką Krakowską oraz z bratnim i zaprzyjaźnionym Oddziałem Krakowskim SEP. Fakt ten spowodował powstanie w rejonie Nowej Huty grupy techników i inżynierów elektrotechników, automatyków i energetyków; wysokiej klasy specjalistów o wspólnych zainteresowaniach i wspólnych celach.

Stowarzyszenie nasze to organizacja przyjaciół, którego jednym z celów jest stwarzanie atmosfery ułatwiającej integrację elektryków i energetyków, wywodzących się z różnych środowisk technicznych miasta - regionu.

Jestem przekonany, że monografia ta dotrze do wszystkich zainteresowanych członków Oddziału, jego sympatyków i przyjaciół, zachęcając do dalszej owocnej współpracy. Seniorom natomiast przypomni minione lata, pełne zaangażowania w pracy stowarzyszeniowej, której efekty zostały zapisane na jej kartach.

Jakie są początki tej ogólnopolskiej organizacji technicznej? W krótkim zarysie należy stwierdzić, że przełom XVIII i XIX wieku to początek ery elektryczności, wzrost znaczenia gospodarczego elektryki. Coraz więcej osób zajmowało się tą dziedziną nauki i techniki, spowodowało to organizowanie się grup środowiskowych elektryków, które z czasem przekształciły się w stowarzyszenia. Pierwsze z nich utworzono w środowisku warszawskim w roku 1899 a w latach następnych kolejno we Lwowie, Krakowie, Poznaniu, Łodzi i innych miastach.

Z satysfakcją możemy powiedzieć, że jako elektrycy mamy ponad 200 letnią historię i ponad 85 letnią historię stowarzyszenia, gdyż Zjazd założycielski Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich (od 1928 roku Elektryków Polskich) miał miejsce w czerwcu 1919 roku.

Zgodnie z uchwałą XXXI Walnego Zjazdu Delegatów jaki odbył się w miesiącu czerwcu 2002 roku w Zielonej Górze - Stowarzyszenie będzie realizować hasło "SEP stowarzyszeniem XXI wieku". Wiek XX był wiekiem wszechstronnego rozwoju elektryki i jej zastosowań. Pierwsze lata XXI wieku wskazują na to, że ten nowy wiek przyniesie dalszy wzrost znaczenia szeroko rozumianej elektryki dla ukształtowania się nowej formy współczesnej cywilizacji. Misja SEP, to zapewnić "Ludzki wymiar elektryki" w wyniku roztropnej troski o dobro wspólne, dla dobra różnych społeczności ludzkich, a w tym dla dobra wspólnego członków Stowarzyszenia. Pozostaję w przekonaniu, że Nowohucki Oddział Stowarzyszenia Elektryków Polskich podobnie jak w minionym 50-cio leciu, podoła również w przyszłości wyzwaniom, jakie przed nim postawią nadchodzące czasy.

Z okazji jubileuszu dziękuję tym wszystkim, którzy z sercem i poświęceniem zaangażowali się w sprawę naszego Stowarzyszenia.

Wszystkim koleżankom i kolegom życzę wiele satysfakcji z pracy zawodowej i stowarzyszeniowej oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Józef Krzeczowski

Prezes Oddziału Nowohuckiego SEP

Z najlepszymi życzeniami od kolegów z Oddziału Krakowskiego SEP

Z okazji przypadającego w bieżącym roku Złotego Jubileuszu Oddziału Nowohuckiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich pragnę w imieniu ponad 1150 członków Oddziału Krakowskiego SEP, w imieniu Zarządu Oddziału Krakowskiego SEP oraz swoim własnym przekazać najlepsze życzenia dla wszystkich członków zaprzyjaźnionego i najbliższego nam, nie tylko terytorialnie, Oddziału Nowohuckiego SEP. Pragnę podkreślić długoletnie, bieżące nasze kontakty, nie tylko stowarzyszeniowe.

Wielu naszych członków od szeregu lat utrzymuje aktywne kontakty zawodowe z członkami i aktywistami z Oddziału Nowohuckiego, głównie z dawnej Huty im. W. Lenina a obecnie z PHS S.A. Oddziału Huty im. Tadeusza Sendzimira.

Należy podkreślić długoletnią naszą współpracę na polu stowarzyszeniowym, czego najlepszym dowodem są organizowane cyklicznie doroczne listopadowe spotkania Prezydiów naszych sąsiadujących Oddziałów. Ostatnie z tych spotkań, w trakcie którego mieliśmy możliwość gościć Kolegów z Oddziału Nowohuckiego, było chyba trzydziestym z kolei spotkaniem. Użyłem świadomie słowa "chyba", gdyż po śmierci nieodżałowanego prezesa Staszka SZELIGI nie prowadzimy dokładnej ich statystyki. A szkoda, bo Staszek robił to perfekcyjnie. Ale może ważniejsza od liczby wzajemnych spotkań, jest atmosfera w trakcie nich panująca, pełna przyjaźni, serdeczności, wzajemnej chęci wymiany doświadczeń. Jest to dosyć niezwykle i raczej wyjątkowe zjawisko, zważywszy, że oba nasze Oddziały działają głównie w ramach miasta Krakowa, i są jakby na to nie patrząc, konkurencyjne względem siebie. Akcent konkurencyjności nie zdominował jednak naszych wzajemnych stosunków i należy wyrazić nadzieję, że nadal tak pozostanie. Należy życzyć sobie, aby w dalszym ciągu współpracować na różnych polach, a możliwości takie są duże i nadal pojawiają się nowe ich obszary. Mam tu na myśli wspólną organizację seminariów naukowo-technicznych przez Oddziałowe Sekcje Instalacji i Urządzeń Elektrycznych, współpracę na forum Krakowskiej Rady FSNT NOT oraz aktywne współdziałanie przy tworzeniu Małopolskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa i w ramach organów tej Izby.

Jubileusz 50-lecia Oddziału Nowohuckiego SEP jest z pewnością dobrą okazją do podkreślenia wkładu elektryków nowohuckich w rozwój Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz w wypracowanie wysokiej pozycji Oddziału Nowohuckiego w ogólnopolskiej skali Stowarzyszenia. Nie sposób w tym krótkim podsumowaniu współpracy wymienić wszystkich, którzy na to zasłużyli swoją postawą i chęcią współdziałania. Ograniczę się więc do wymienienia kilku szczególnie zasłużonych, niestety nieżyjących już aktywistów Oddziału Nowohuckiego SEP.

W pierwszej kolejności należy więc wymienić byłych prezesów Oddziału Kolegów Stanisława SZELIGĘ – członka Honorowego SEP oraz Jerzego BORGOSZA. Pragnę również wspomnieć Kolegów: Grzegorza KRZYSZTONIA, Mieczysława GAJA, Ludwika ŚWIATŁOWSKIEGO oraz Zygmunta GROBLĘ, którzy przez szereg dziesięcioleci aktywnie działali w Stowarzyszeniu i wnieśli istotny wkład we współpracę między naszymi Oddziałami. Godnymi podkreślenia są też dobre koleżeńskie, a nawet przyjacielskie stosunki pomiędzy aktualnymi aktywistami naszych Oddziałów, co dobrze rokuje dalszej współpracy pomiędzy Oddziałem Nowohuckim a Oddziałem Krakowskim SEP.

Z okazji wspianiałego Jubileuszu wszystkim członkom Oddziału Nowohuckiego SEP składam życzenia wszelkiej pomyślności w działalności stowarzyszeniowej, w pracy zawodowej oraz w życiu rodzinnym.

Jan Strzałka

Prezes Oddziału Krakowskiego SEP

Pozdrowienia z Australii

Z okazji 50-lecia Nowohuckiego Oddziału SEP przysyłam wszystkim Koleżankom i Kolegom najserdeczniejsze życzenia dalszej owocnej pracy stowarzyszeniowej.

Nazywam się Franciszek ROZMUS i byłem jednym ze współzałożycieli Koła SEP przy Przedsiębiorstwie Elektromontaż w Nowej Hucie. Studia ukończyłem na wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej. W latach 1952 - 1961 byłem kierownikiem budowy, a potem kierownikiem rozruchu urządzeń elektrycznych. Pamiętam, że dla usprawnienia rozruchu urządzeń huty kupiłem na Targach Poznańskich, bez upoważnienia i dewiz, niemiecki 8 kanałowy oscylograf. Za ten nielegalny zakup otrzymałem naganę, a potem Dyrektor Zjednoczenia Elektromontaż w Warszawie przyznał mi nagrodę.

Zawsze mile wspominam współpracę z Kolegami z Elektromontażu, a szczególnie z J. ŻELAŹKIEWICZEM, Z. CISONIEM, K. SZYMAŃSKIM, J. HOLKĄ, B. GAJEWSKIM oraz Dyrektorem R. FIEDLEREM.

Jestem autorem poradnika „Montaż instalacji elektrycznych” oraz wspólnie z Kolegą W. STANISŁAWSKIM książki „Elektromonter – zbiór wiadomości w pytaniach i odpowiedziach”.

W latach 1961 - 1968 byłem kierownikiem automatyzacji kopalń w Rybnickim Zjednoczeniu Przemysłu Węglowego i tutaj działałem również w SEP. W okresie 1968 - 1972 pracowałem w Nigerii jako doradca ds. elektrycznych w Ministry of Mines and Power. W roku 1972 wraz z rodziną wyjechałem do Australii, gdzie byłem projektantem instalacji i układów elektrycznych.

Jestem członkiem Institution of Engineers Australia (odpowiednik SEP i NOT). W stowarzyszeniu tym działam w Komisji weryfikacji zagranicznych dyplomów inżynierskich.

W 1984 roku byłem Doradcą ONZ - Habitat ds. użytkowania energii elektrycznej podziemnej elektrowni wodnej w Bhutanie w Himalajach. Od 1985 roku jestem emerytem. Zawsze pomagałem Polakom, którzy przybyli do Australii i ułatwiałem im przystosowanie do nowych warunków życia. Opracowałem dla nich specjalny poradnik.

Często wracam do wspomnień z mojej pierwszej pracy zawodowej w Nowej Hucie. Życzę dużo zdrowia i serdecznie pozdrawiam wszystkich Kolegów.

Dziękuję również Koledze Kazimierzowi KROMINOWI za czynny udział i pomoc w uruchomieniu walcowni Huty oraz za bieżące przysyłanie mi publikacji i nowości z Nowohuckiego Oddziału SEP.

Franciszek Rozmus

9/17 Trafalgar Street
Brighton-Le-Sands 2216
N.S.W. Australia

Kronika 50-lecia Oddziału Nowohuckiego SEP

Autor: Kazimierz Mazur

PIERWSZY OKRES DZIAŁALNOŚCI SEP

LATA 1954 – 1959

Wielka budowa kombinatu hutniczego i jego nowoczesność przyciągały do pracy wielu młodych inżynierów i techników. Pracownicy ci zaczęli się zrzeszać w Stowarzyszeniach Naukowo-Technicznych, które powstawały na terenie Nowej Huty.

We wrześniu 1954 r. powstają pierwsze Koła SEP w pionie Głównego Energetyka Huty – przy Siłowni (W-80) i przy Wydziale Sieci i Podstacji Elektrycznych (W-22) oraz przy Biurze Projektów Nowej Huty.

W październiku 1954 r. w świetlicy obiektu Nr 116 Transportu Kolejowego – ówczesnej siedzibie Głównego Energetyka, odbyło się pierwsze zebranie elektryków i energetyków. Powołano Komitet Organizacyjny jako tymczasowy zarząd organizującego się Oddziału SEP w Nowej Hucie. Przewodniczącym Komitetu został kol. Mieczysław GAJ.

W skład komitetu weszli koledzy: Jan WIŚNIEWSKI jako sekretarz oraz Adam MIĄCZYŃSKI, Fryderyk RODAŃSKI, Zbigniew URYCH.

Uczestnikami zebrania byli między innymi koledzy; Włodzimierz KARBOWNICKI, Antoni KOZŁOWSKI, Adam MIĄCZYŃSKI, Fryderyk RODAŃSKI, Anatol SAMKOWICZ, Tadeusz SIKORA, Stanisław SZELIGA, Henryk SZNURA, Ludwik ŚWIATŁOWSKI, Zbigniew URYCH, Jerzy WARZECHA i Jan WIŚNIEWSKI.

Powołany w 1954 r. Komitet Organizacyjny jako tymczasowy zarząd zajął się organizowaniem Kół SEP na terenie kombinatu i miasta Nowej Huty oraz czynił starania

o formalne utworzenie Oddziału SEP w Nowej Hucie. Po pewnym czasie kol. Jan WIŚNIEWSKI odszedł z huty poza rejon Krakowa wobec czego sekretarzem został kol. Ludwik ŚWIATŁOWSKI, który pełnił tę funkcję do 1963 r.

Dnia 19 stycznia 1955 Zarząd Główny SEP powołał formalnie nowy Oddział Stowarzyszenia Elektryków Polskich z siedzibą w Nowej Hucie.

Kolejne obowiązki prezesa Oddziału SEP pełnili koledzy: Stefan SZYDEK (1956-1957), Jerzy WARZECHA (1957 – 1958), Stanisław SZELIGA (1958 – 1987), Jerzy BOR-GOSZ (1987 – 1990), Stanisław SZELIGA (1990 – 1998) i od 1998 aż do dnia dzisiejszego pełni ją kol. Józef KRZECZOWSKI.

Praca zarządu Oddziału i Kół SEP sprowadzała się do organizowania odczytów, kursów i to już w nowym Domu Technika w os. Centrum C bl. 10 w Nowej Hucie. Członkowie SEP rozwijali ruch racjonalizatorski, brali udział w dyskusji nad planem 5-letnim oraz czynili starania o nabór nowych członków. Praca w pierwszym okresie działania była trudna i wymagała wiele wysiłku od działaczy w Zarządzie SEP.

Przedstawiciele Oddziału brali udział w organizacji i pracach powstałego w 1956 r. Rejonowego Komitetu Porozumiewawczego NOT w Nowej Hucie.

Kolega Zbigniew URYCH jako przedstawiciel Oddziału SEP pełnił również funkcję sekretarza RKP NOT.

We wrześniu 1956 r. odbył się w Krakowie IX Zjazd Delegatów SEP. W obradach zjazdu brali udział po raz pierwszy delegaci z Oddziału SEP w Nowej Hucie, reprezentując 200-osobową grupę członków stowarzyszenia. Oddział nasz zorganizował dla uczestników zjazdu zwiedzanie Nowej Huty. W wycieczce tej wzięło udział ok. 300 osób, a przed zwiedzeniem odbyła się prelekcja prof. Jana MANITIUSA z AGH o narodzinach i budowie huty. Po wycieczce zaproszeni goście byli podejmowani w Domu Technika w Nowej Hucie przez nasz Oddział. W spotkaniu tym brał również udział przedstawiciel Zarządu Głównego SEP – kol. HARASIMOWICZ.

W 1957 r. powstało nowe Koło Zakładowe SEP przy PRE „Elektromontaż” Nr 2 w Nowej Hucie, którego przewodniczącym został wybrany kol. Jan HOLKA.

W zarządzie Koła pracowali koledzy: Zenon CISOŃ, Ryszard FIEDLER, Franciszek ROZMUS i Józef ŻELAŚKIEWICZ.

W marcu 1958 r. prezesem Oddziału został wybrany kol. Stanisław SZELIGA, rozpoczynając nowy etap pracy w działalności stowarzyszenia.

Zarząd Oddziału został poszerzony między innymi o następujących kolegów: Tadeusza CIUPAKA, Jana HOLKĘ, Ludwika MIKRUTA, Aleksandra RADZYMIŃSKIEGO i Pawła SUCHAŃSKIEGO.

Oprócz działalności kursowo-odczytowej organizowane były konferencje naukowo-techniczne, wycieczki techniczne do różnych zakładów pracy i do elektrowni. Duże zainteresowanie wzbudził seans telewizji przemysłowej zorganizowany przez kolegów z Oddziału, a demonstrowany przez firmę „PYE” w 1958 r. Należy tu wspo-

mnieć, że studio telewizji polskiej w Warszawie rozpoczęło nadawanie programu TV dopiero w 1956 r., a telewizja przemysłowa w 1958 r. nie była jeszcze znana w kraju.

Koledzy z Koła SEP przy Elektromontażu wnieśli duży wkład pracy przy uruchamianiu cyklotronu w Krakowie (w Bronowicach).

W 1958 r. Oddział rozwija intensywną działalność szkoleniową i odczytową. Najczęściej prelegentami byli koledzy: Zenon CISOŃ, Jerzy KOZŁOWSKI, Adam MIĄCZYŃSKI, Marian WOLSKI, Andrzej ZIMUCH.

W latach 1955 – 1959r. nastąpił znaczny wzrost liczby członków i Kół SEP w Oddziale. Stan ten kształtował się następująco:

• 1955 r.	4 koła	170 członków
• 1956 r.	5 kół	200 członków
• 1957 r.	7 kół	207 członków
• 1958 r.	10 kół	247 członków
• 1959 r.	10 kół	336 członków

Najważniejszym zadaniem dla SEP w 1959 r. był udział w akcji weryfikacji elektryków i energetyków oraz powołanie 4-ch komisji kwalifikacyjnych i rozpoczęcie egzaminów elektryków z wydawaniem uprawnień kwalifikacyjnych.

Pod koniec 1959 r. w Oddziale SEP działały następujące Koła SEP w kombinacie metalurgicznym przy:

• Wydziale Remontów Elektrycznych(W-21)	przew.	– Józef ŻURAWEL
• Wydziale Sieci i Podstacji (W-22)		– Mieczysław GAJ
• Wydziale Ciepłym (W-25)		– Edward GARŚCIA
• Wydziale Gazowym (W-26)		– Jerzy GIERZ
• Wydziale Siłownia (W-80)		– Paweł SUCHAŃSKI
• Pionie Głównego Mechanika (OZ-1)		– Tadeusz SKAŁOŃ
• Walcowniach (OZ-II)		– Fryderyk RODAŃSKI
• Zakładzie Koksochemicznym (ZK)		– Adolf BOBUSIA

Na terenie Dzielnicy Nowa Huta działały Koła SEP przy:

• Elektromontażu Nr 2	– Jan HOLKA
• Krakowskim Przedsiębiorstwie Instalacji Sanitarnych	– Tadeusz CIUPAK

ROZSZERZENIE I UTRWALENIE DZIAŁALNOŚCI

LATA 1960 – 1964

Rok 1960 był rokiem wzmożonej działalności, zwłaszcza w zakresie postępu technicznego. Oddział SEP w Nowej Hucie organizował branżowe spotkania i dyskusje, którymi kierował kol. Tadeusz FRAN CZAK – delegat SEP do OR NOT.

Z inicjatywy wiceprezesa Oddziału SEP Głównego Energetyka HiL kol. Zbigniewa CENTKOWSKIEGO zorganizowano wiele odczytów z zakresu nowej techniki dotyczącej automatyzacji procesów produkcyjnych w HiL. Autorami odczytów byli najczęściej koledzy: Władysław HEJMO, Jan KMAK, Jerzy KOZŁOWSKI, Stanisław STANEK, Zbigniew RYCHLIK.

W szerszym zakresie rozwijają swoją działalność utworzone w 1959 r. następujące sekcje:

- instalacji i urządzeń elektrycznych przew. – Jan HOLKA
- energetyczna – Aleksander RADZYMIŃSKI
- telekomunikacyjna – Ludwik MIKRUT
- przemysłu elektrotechnicznego – Stanisław STANEK

Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych wyróżnia się zakresem swojej działalności i różnorodnymi inicjatywami. Organizuje ona spotkania techniczne, Wytwórca

Rok 1960. Komisja Egzaminacyjna (elektryczna). Od lewej: Czesław Orczyk, Jerzy Warzecha, Zofia Nosalska, Kazimierz Kromin, Ludwik światłowski, Stanisław Narożnik.

– Użytkownik” które dają dobre wyniki. Spotkania organizowane na temat jakości aparatury i urządzeń elektrycznych cieszyły się zawsze dużym zainteresowaniem.

Z prac sekcji energetycznej z dużym zainteresowaniem spotkały się referaty wygłoszone przez prof. BONIECKIEGO na temat współczesnych zagadnień ekonomicznych.

Z sekcji energetycznej pod koniec 1962 r. wyodrębniła się sekcja energetyki przemysłowej pod przewodnictwem kol. Edwarda GARŚCI, a sekcję energetyczną przejął kol. Paweł SUCHAŃSKI.

Od 1961 r. bardziej ożywioną działalność podejmują zespoły postępu technicznego, współpracujące z KTiR w zakresie wymiany doświadczeń i szkolenia pod kierownictwem kol. Edmunda MATYSKA i kol. Zygmunta WDÓWKI.

W zarządzie Oddziału oprócz wymienionych osób pracują bardzo dobrze koledzy: Tadeusz CIUPAK, Kazimierz KROMIN, Wojciech STANISŁAWSKI i Waław STARCZYK.

W wymienionych latach następuje dalszy wzrost liczby członków i kół w Oddziale. W 1960 r. Oddział liczy 354 członków, a pod koniec 1964 r. – 416 członków zrzeszonych w 17 kołach SEP.

Z koła SEP przy Wydziale Sieci i Podstacji Elektrycznych wyodrębniły się nowe Koła przy:

- Wydziale Pomiarów Elektrycznych (W-23) przew. – Władysław HEJMO
- Wydziale Aparatury Kontrolno-Pomiarowej (W-28) – Zbigniew RYCHLIK
- Wydziale Wodnym (W-29) – Janusz WAGNER

W 1963 r. na terenie miasta Nowa Huta powstały nowe Koła SEP przy:

- Hutniczym Przedsiębiorstwie Remontowym – Stanisław SIWEK
- Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej – Edward WDOWIAK
- Przedsiębiorstwie Przemysłowym Budowy Huty – Zbigniew ZACHORSKI

Pod koniec 1963 r. działalnością pozostałych Kół SEP w Oddziale kierowali następujący koledzy:

- W-21 – Stefan SZYDEK
- W-22 – Mieczysław GAJ
- W-23 – Władysław HEJMO
- W-25 – Stanisław WARDEGA
- W-26 – Jerzy GIERZ
- W-28 – Zbigniew RYCHLIK
- W -29 – Kazimierz MAZUR
- W-80 – Jan WYROBA
- OH-OZ – Aleksander BARBASZEWSKI
- Elmont – Jan HOLKA
- KPISiE – Tadeusz CIUPAK

Rok 1964 był dla Oddziału SEP w Nowej Hucie rokiem bilansującym dorobek 10-letniej działalności. Z okazji jubileuszu zorganizowano 2-dniową konferencję techniczną pt. *"Aktualne problemy montażu, rozruchu i eksploatacji urządzeń energetycznych zakładów przemysłowych"*. Konferencję zorganizowano w sal teatralnej HiL w dniach 2 – 3 października 1964 r. z udziałem ponad 200 uczestników z regionu krakowskiego. W obradach uczestniczyli również, oprócz różnych organizacji i instytucji, zaproszeni goście z Węgier. W czasie obrad wygłoszono 7 referatów specjalistycznych, które uprzednio wydrukowano w specjalnym wydawnictwie. Wyróżniono również 23 kolegów odznakami honorowymi: SEP, NOT, Budowniczego HiL. Jednak najbardziej uroczystym momentem było wręczenie Oddziałowi SEP w Nowej Hucie „*Odznaki Budowniczego Huty im. Lenina*” nadanej przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, którą odebrali Prezes Oddziału – kol. Stanisław SZELIGA i przewodniczący Komitetu Organizacyjnego – kol. Wojciech STANISŁAWSKI.

Prasa krakowska życzliwie podsumowała 10-letnią działalność i dorobek Oddziału SEP w Nowej Hucie.

NOWE KIERUNKI DZIAŁANIA

LATA 1965 – 1969

W 1965 r. działalność Oddziału zwrócona była szczególnie na przygotowanie do V Kongresu Techników Polskich. Kongres ten odbył się w dniach 10 – 12 lutego 1966 r. w Katowicach. Z Oddziału SEP w Nowe Hucie brali w nim udział koledzy: S. SZELIGA i Z. CENTKOWSKI. Delegaci SEP czynnie uczestniczyli w pracach przygotowawczych Zakładowego i Wojewódzkiego Komitetu Organizacyjnego V KTP. W pracach Oddziału wyróżniły się szczególnie sekcje: Telekomunikacyjna pod kierownictwem kol. L. MIKRUTA oraz Instalacji i Urządzeń Elektrycznych pod kierownictwem kol. J. HOLKI.

W latach 1963 – 1969 nastąpił dalszy wzrost liczby członków. I tak w 1966 r. Oddział liczył 470 członków, w 1968 r. – 522, a w 1969 – już w styczniu przekroczył 625 osób.

W tym okresie nastąpił również wzrost ilości Kół SEP – pod koniec 1969 r. było ich 21, w tym 7 na terenie dzielnicy Nowa Huta, a pozostałe na terenie Kombinatu.

W 1965 r z inicjatywy kol. Stefana POPLAWSKIEGO powstało Koło SEP przy Zakładach Przemysłu Tytoniowego w Czyżynach.

Od 1966 r. Oddział SEP w Nowej Hucie wprowadził nowe kierunki działania. Organizowane są imprezy towarzyskie dla członków SEP i ich rodzin. Jedną imprezę wyjazdową zorganizowano z okazji Dnia Energetyka, a drugą imprezę zorganizowa-

Rok 1967. Posiedzenie Zarządu Oddziału. Od lewej: Tadeusz Skałoń, Kazimierz Mazur, Zygmunt Wdówka, Ludwik Mikrut, Adam Miączyński, Kazimierz Kromin.

no w Klubie NOT w Nowej Hucie pod koniec roku, tzw. „Andrzejki”. W IV kwartale 1966 r. zorganizowano wyjazdową imprezę w Pieskowej Skale k. Ojcowa. W jej ramach odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału SEP w zamku oraz zwiedzenie muzeum historycznego. W imprezie wzięło udział ok. 100 osób.

Po wyborach w 1968 r. Zarząd Oddziału pracuje w następującym składzie:

Stanisław SZELIGA	– prezes Oddziału
Mieczysław GAJ	– sekretarz
Jerzy CHROSTEK	– skarbnik
Zygmunt GROBLA	– członek Z/O SEP
Grzegorz KRZYSZTOŃ	– członek Z/O SEP
Leszek NALEPKA	– członek Z/O SEP
Tadeusz SKAŁOŃ	– członek Z/O SEP
Zbigniew SOROCZYŃSKI	– członek Z/O SEP
Wojciech STANISŁAWSKI	– członek Z/O SEP

W swojej działalności wyróżnił się Zespół Organizacyjny pod przewodnictwem W. STANISŁAWSKIEGO. W kołach wprowadzono współzawodnictwo o tytuł najlepszego Koła, co w sposób widoczny zaktywizowało ich pracę. W znacznym stopniu poprawiły swoją pracę następujące Koła: W-28, W-29, DI, ZPT, MPEC, oraz „Elmont”. W 1987 r. Koła SEP przy W-29 i ZPT w swojej działalności wysunęły się na czołowe miejsca.

2 czerwca 1967 r. Konferencja z cyklu: "Wytwórca - Użytkownik" Drugi od lewej – Tadeusz Skałoń, czwarty od lewej – Jan Holka, szósty od lewej – Jerzy Chrostek, siódmy od lewej – Kazimierz Kromin.

Koło SEP przy Wydziale Wodnym zorganizowało wystawę książek, katalogów i czasopism technicznych. Wzorem tego Koła pod przewodnictwem kol. K. MAZURA w następnych latach również inne koła zaczynają organizować podobne wystawy.

W 1967 r. pracuje również dobrze zespół wycieczkowy pod kierownictwem kol. Stefana SZYDKA. Zespół ten zorganizował kilka ciekawych wycieczek do różnych zakładów pracy i elektrowni.

Przyjemnym wyróżnieniem było uzyskanie zespołowej nagrody NOT II stopnia w regionie krakowskim za wybitne osiągnięcia w dziedzinie techniki przez zespół Oddziału SEP Nowa Huta przez kolegów: A. PAKUŁA, S. STANEK, W. TARASKA, J. TOKARZ, S. WITEK za pracę pt. „Automatyzacja operacji nastawienia górnego walca zgniataacza z zastosowaniem kart perforowanych”.

Z okazji 20-lecia PRE „Elektromontaż” zarząd Koła i sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych zorganizowały wystawę postępu technicznego na terenie Nowej Huty. Ekspozyty obrazujące ogólnopolski dorobek Elektromontażu były przedmiotem żywego zainteresowania 200 uczestników narady (głównie hutników). Obszerne fragmenty z tego wydarzenia były w TVP.

Zespół szkoleniowy pod przewodnictwem Z. GROBLI i Z. WDÓWKI organizuje kilka kursów na uprawnienia kwalifikacyjne i mistrza w zawodzie.

Dobrze pracuje również Oddziałowa Rada Nadzorcza pod przewodnictwem kol. Z. CENTKOWSKIEGO z udziałem kolegów: W. HOERNERA, J. LITWINA, S. NAROŻNIKA i J. SARADA.

Rok 1969. Członkowie Zarządu Nowohuckiego Oddziału SEP. Od prawej: Paweł Suchański, Stanisław Stanek, Jerzy Gierz, Kazimierz Kromin, Jerzy Warzecha, Tadeusz Franczak, Ludwik Światłowski, Edmund Matysek, Stanisław Szeliga, Bartłomiej Kłopotowski, Zbigniew Centkowski, Jan Lichnowski, Edward Garścia.

Rok. 1972. Przedstawiciel Zarządu Głównego SEP – Jerzy Kubiатовski w Biurze Zarządu Oddziału Nowohuckiego SEP w towarzystwie koleżanek: Ludmiły Dyszy (w środku) – prowadzącej Sekretariat Nowohuckiego Oddziału SEP od roku 1969 roku do chwili obecnej oraz Zofii Nosalskiej – prowadzącej Sekretariat Komisji Egzaminacyjnej.

W czerwcu 1969 r. Oddział SEP w Nowej Hucie zorganizował Jubileuszową Konferencję Techniczną z okazji połączonych jubileuszy 50-lecia SEP i 15-lecia Oddziału SEP w Nowej Hucie. Podczas konferencji, po referacie, który wygłosił prezes Oddziału kol. Stanisław SZELIGA wyróżniono kilkunastu najbardziej zasłużonych działaczy Odznakami Honorowymi SEP, NOT i Budowniczego Huty im. Lenina. Niezależnie od powyższych odznak, 16-tu kolegów otrzymało pamiątkowe medale „50-lecia SEP”. W konferencji wzięło udział szerokie grono SEP-owców, przedstawiciele różnych organizacji społeczno – politycznych z terenu Nowej Huty i Kombinatu. W przeddzień konferencji został wydany okolicznościowy biuletyn pt. „15 lat Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Nowej Hucie”. Biuletyn zawierał między innymi następujące opracowania:

- 7 referatów technicznych z zakresu problematyki elektroenergetycznej Nowej Huty,
- Kronikę 15-lecia SEP w Nowej Hucie,
- alfabetyczny spis członków Oddziału.

W czasie obrad konferencji referaty techniczne wygłosili koledzy: T. FRAN CZAK, J. HOLKA, C. LASKOWSKI, S. STANEK, W. STANISŁAWSKI i A. WĘCŁAW.

Z okazji 15-lecia Oddziału napisano i założono kronikę oraz fotokronikę Oddziału SEP w Nowej Hucie. Do opracowania tychże przyczynił się kol. Z. GROBLA. Również z okazji wymienionych rocznic Oddział wraz z Kołami podjął szereg zobowiązań z których 26 zostało wpisanych do Księgi Sztafetowej 50-lecia SEP.

Niezależnie od prowadzonego współzawodnictwa między Kołami SEP, od 1967 r. trzy najlepsze Koła brały udział we współzawodnictwie z kołami SNT OR NOT w HiL. W ramach tego współzawodnictwa Koło SEP przy W-29 w 1969 r. zajęło 1 miejsce.

ZMIANY W STRUKTURZE ORGANIZACYJNEJ

LATA 1970 – 1974

W latach 1970 – 1974 nastąpił dalszy wzrost liczby członków. Na początku 1971 r. Oddział liczył 843 osoby, a pod koniec 1974 r. zrzeszał już 1025 członków. Zwiększyła się również liczba Kół z 21 do 23 w 1974 r.

Zaistniała również potrzeba powiększenia składu osobowego Z/O SEP. Przez cały omawiany okres prezesem Oddziału był kol. S. SZELIGA, sekretarzem kol. M. GAJ, a skarbnikiem kol. J. CHROSTEK. W schemacie organizacyjnym ustalono trzech wiceprezesów:

- ds. technicznych – Zbigniew CENTKOWSKI
- ds. organizacyjnych – Stefan POPLAWSKI
- ds. szkolenia – Kazimierz KROMIN, a od 1972 r. – Zygmunt GROBLA

Wiceprezes ds. techniki poprzez Radę ds. Techniki, którą kierował kol. J BORGOSZ, koordynuje działalność 5-ciu sekcji branżowych. Kolegia sekcji działają pod następującym kierownictwem:

- Sekcja Instalacji i Urz. Elektrycznych – Jan HOLKA
- Sekcja Telekomunikacyjna – Ludwik MIKRUT,
a od 1973 r – Jan WĄTROBA
- Sekcja Pomiarów i Automatyki – Andrzej ZIMOCH,
a od 1973 r. – Stanisław POLAŃSKI
- Sekcja Energetyczna – Jan TRUSZKOWSKI
- Sekcja Sozotechniczna – Edward GARŚCIA

Sekcja Energetyki Przemysłowej od 1970 r. przekształciła się w Sekcję Sozotechniczną.

W zarządzie Oddziału pracowali koledzy: J. DROZDOWSKI, S. DUDZIK, W. GĘBALA, C. LASKOWSKI, K. LIPIEŃ, E. KOPCIŃSKI, E. MATYSEK, K. MAZUR, A. REMISZEWSKI, J. SKÓRSKI, M. TOMCZYK i Z. SOROCZYŃSKI, Z. WDÓWKA.

W Oddziale istniał Sąd Koleżeński pod przewodnictwem S. ŻOŁĄDZIA, a nad całością prawidłowej pracy zwłaszcza w zakresie merytorycznym i finansowym czuwała Komisja Rewizyjna pod przewodnictwem A. MIĄCZYŃSKIEGO, który pełnił tę funkcję od kilku lat.

Kołami SEP w Oddziale kierowali następujący koledzy:

- W-21 – Józef SKÓRSKI
- W-22 – Jerzy SIECZKA, a od 1973 r – Piotr KOWALSKI
- W-25 – Wiesław CIECHANOWICZ, a od 1972 r. – Andrzej RYGLEWICZ
- W-26 – Jerzy GIERZ, a od 1972 r. – Leon STOLARSKI
- W-28 – Władysław GOCZAŁ, od 1972 r. Franciszek AUGUSTYN,
a od 1974 r. Stanisław LIPOWIECKI
- W-29 – Kazimierz MAZUR
- W-80 – Edward KOPCIŃSKI
- TE – Stanisław NAROŻNIK
- TO – Waldemar GĘBALA
- TA – Jan KMAK
- OZ1 – Tadeusz SKAŁOŃ
- OZ2 – Andrzej HOJDA, a od 1972 r. – Józef ZEMAN
- OZ3 – Franciszek CIEŚLIK, a od 1972 r. – Stefan POLUS
- DI – Antoni DĘBOWSKI
- ZPT – Stefan POPLAWSKI
- ELPRO – Andrzej LANGER
- Elmont – Piotr KIEŁB
- MPEC – Tadeusz WĘGIERSKI

ZRH – Zygmunt GROBLA
Cementownia – Stefan STRESZEWSKI
Technikum El. – Kazimierz KOCYAN
PPB HiL – Ryszard FIEDLER, a od 1972 r. – Józef WARCHOŁ
Dzielnicowe – Jan PACHOŁ

W pracach stowarzyszenia przez cały ten okres wyróżnia się Koło SEP przy W-29, które przez kolejne 3 lata od 1970 – 1973 r. zajmuje 1-sze miejsce tak w Oddziale SEP jak i w OR-NOT.

Do dobrze pracujących należą Koła: W-26, W-28, W-80, TA, TO, DI, ZPT, ZRH, ELPRO.

W omawianym okresie zwracano coraz większą uwagę na rozwijanie życia towarzyskiego w Oddziale. Organizowanie corocznie imprez i spotkań towarzyskich weszło już w tradycję dobrej pracy. Oprócz tradycyjnych Andrzejek co roku Komisja Organizacyjna organizowała wyjazdowe spotkania towarzyskie, i tak:

- w 1971 r. odbyło się ono – w Suchej Beskidzkiej,
- w 1972 r. – w Niepołomicach,
- w 1973 r. – w Limanowej,
- w 1974 r. – w Ojcowie na Złotej Górze.

Spotkania te cieszyły się dużym powodzeniem i brało w nich udział około 150 osób. Sekcje organizowały różnego rodzaju odczyty i narady. Najlepiej pracująca sekcja IiUE zorganizowała kilka narad na temat jakości produkowanej aparatury elektrycznej. Wnioski z tych narad rozsyłano do producentów aparatury elektrycznej, ich zjednoczeń, instytutów i zainteresowanych jednostek. Była to pożyteczna i dobra działalność niosąca pomoc wielu zakładom pracy.

Warto tu wspomnieć jeszcze o ciekawym spotkaniu, które zorganizowała sekcja IiUE z przedstawicielami firmy KLOECNER-Moeller z RFN. Na spotkaniu pokazano aparaturę elektryczną produkowaną przez tę firmę oraz wyświetlono kilka filmów z tego zakresu.

Znaczne ożywienie działalności wykazała również Sekcja Sozotechniczna, organizując szereg narad, odczytów i wystaw technicznych. W wyniku tej pracy zgłoszono kilka wniosków do realizacji z zakresu ochrony naturalnego środowiska człowieka.

W czerwcu 1971 r. odbył się w Poznaniu VI Kongres Techników Polskich w którym wzięło udział 4-ch kolegów z naszego Oddziału. Byli to: J. HOLKA, K. MAZUR, A. PESZKO, S. SZELIGA. Dwóch kolegów brało udział w dyskusji, a do Komisji Wnioskowej zjazdu zgłoszono przygotowane przez Oddział wnioski.

W 1972 r. dużym zainteresowaniem cieszyły się zorganizowane przez Komisję Szkoleniową kursy z zakresu elektroniki, automatyki i pomiarów oraz napędów tyrystorowych.

18 marca 1974 r. Konferencja Techniczna na temat: Zagadnienia doboru szczotek oraz komutacji maszyn elektrycznych napędów hutniczych". Kolega Józef Krynke (w środku) udziela wyjaśnień.

W dniach 20 – 22 października 1972 r. odbył się w Krakowie XIX Walny Zjazd Delegatów SEP, w którym brało udział 14-tu naszych kolegów. Dla uczestników WZD zorganizowano wycieczkę techniczną po wydziałach HiL pod kierownictwem Zygmunta GROBLI.

Podsumowaniem wymienionego okresu było zorganizowanie konferencji technicznej z okazji jubileuszu 20 lat pracy Oddziału SEP w Nowej Hucie. Na konferencję, która odbyła się w czerwcu 1974 r. został przygotowany i wydrukowany okolicznościowy biuletyn informacyjny pt. *„20 lat Oddziału SEP w Nowej Hucie – Konferencja Techniczna – 25 lat Elektroenergetyki Huty im. Lenina”*.

W oficjalnej części konferencji brali udział: wiceprezydent m. Krakowa – J. Jaworski, naczelnik dzielnicy Nowa Huta – E. Strzeboński, przedstawiciele dyrekcji K HiL oraz Zjednoczenia „Budostal” i innych zakładów z Nowej Huty, przedstawiciele organizacji społeczno – politycznych z Kombinatu i Nowej Huty oraz zaproszeni goście i szeroki aktyw SEP-owski. W części roboczej konferencji referaty wygłosili koledzy: Z. CENTKOWSKI, T. FRANZAK, E. GARŚCIA, C. LASKOWSKI, W. STANISŁAWSKI. W czasie konferencji najbardziej aktywnych działaczy wyróżniono odznakami hono-

rowymi: SEP, NOT, Budowniczego HiL, Budowniczego Nowej Huty i za pracę Społeczną dla m. Krakowa.

Sekretarz Oddziału kol. Mieczysław GAJ z rąk wiceprezydenta m. Krakowa otrzymał „Srebrny Krzyż Zasługi”.

Na zakończenie konferencji odbyła się wycieczka techniczna po wydziałach KM HiL zorganizowana dla zainteresowanych i zaproszonych gości. W godzinach wieczornych odbyło się spotkanie koleżeńskie w Domu Technika w Nowej Hucie. Konferencję przygotował kilkusobowy Komitet Organizacyjny pod przewodnictwem kol. K. MAZURA. Po konferencji ukazało się kilka artykułów w prasie lokalnej, SEP i w Wiadomościach Elektrotechnicznych, podkreślając uznanie dla działalności naszego Oddziału.

AKTUALNE FORMY I KIERUNKI DZIAŁANIA

1975 – 1979

W latach tych Oddział SEP w dalszym ciągu rozwijał wszechstronną działalność. Podstawowym kierunkiem działania była realizacja uchwał VII Kongresu Techników Polskich oraz XX i XXI WZD SEP. Działalność Oddziału jest ściśle związana z rozbudową i eksploatacją KM HiL, Huty Katowice oraz zakładów dzielnicy Nowa Huta.

W omawianym okresie nastąpił dalszy wzrost liczby członków i Kół SEP. W 1975 r. liczba członków wynosiła 1125, a na początku 1979 r. Oddział zrzeszał już 1184 osoby. Przybywają również cztery nowe Koła SEP w Hucie Katowice, a łączna ich ilość wynosi 27.

Wszystkie Koła brały udział we współzawodnictwie między kołami w Oddziale SEP, między kołami SNT w ramach OR NOT, a od 1978 r. również w ramach współzawodnictwa krajowego ZG SEP. Trzy najlepsze Koła w Oddziale są nagradzane dyplomami i nagrodami rzeczowymi.

Do najlepiej pracujących Kół SEP w tym okresie należą: W-28, W-29, W-80, TE, ZRH, ZPT, Elmont i Elpro, jednak do najbardziej aktywnych należało Koło W-29.

Dobrze pracująca Komisja Organizacyjna organizowała spotkania towarzyskie z członkami SEP, z ich rodzinami oraz z seniorami. Do wyjazdowych cieszących się dużą frekwencją należy zaliczyć spotkania:

- w 1975 r. – w Myślenicach na Zarabiu,
- w 1977 r. – w Brzesku Okocim,
- w 1978 r. – w Kłaju.

Rok 1978. Uczestnicy Walnego Zjazdu Delegatów SEP w Białymstoku. Od lewej: Stanisław Jamroga, Andrzej Langer, Edward Kopciński, Kazimierz Kromin, Kazimierz Mazur, Henryk Dyszy, Jan Podgórski.

Z pięciu sekcji pracujących w Oddziale SEP do najbardziej aktywnych w ostatnich latach należały; sekcja IiUE oraz sekcja Sozotechniczna. Sekcje te zorganizowały kilkanaście narad technicznych, a niektóre z nich o zasięgu krajowym. Sekcja Sozotechniczna organizuje wyjazdową naradę techniczną w Krościenku n. Dunajcem w listopadzie 1978 r. połączoną ze szkoleniem na temat „*Nowe ochrony powietrza atmosferycznego*”.

Sekcja IiUE dla każdej organizowanej narady wydaje biuletyn informacyjny pod odpowiednimi tytułami np. „Stan obecny i kierunki rozwoju aparatury kontrolno-pomiarowej i automatyki przemysłowej w hutnictwie” z 1975 r., „*Problemy oświetlenia przemysłowego*”, z 1978 r.

Kolegiami sekcji kierowali koledzy:

- Sekcją Instalacji i Urządzeń El. – Zbigniew SOROCZYŃSKI,
a od 1977 r. – Marian KANIA
- Sekcją Sozotechniczną – Edward GARŚCIA,
a od 1977 r. – Andrzej KUSIAK
- Sekcją Telekomunikacyjną – Jan WĄTROBA,
a od 1977 r. – Stanisław RYDZIK
- Sekcją Energetyczną – Jan TRUSZKOWSKI,
a od 1976 r. – Konrad KOPYTO
- Sekcją Pomiarów i Automatyki – Stanisław POLAŃSKI,
a od 1977 r. Andrzej KOLIŃSKI

Prezesem Oddziału był nadal kol. Stanisław SZELIGA, sekretarzem kol. Mieczysław GAJ, a skarbnikiem kol. Jan PODGÓRSKI.

W skład prezydium Oddziału wchodzi – oprócz wymienionych wyżej osób – dwaj wiceprezysi: do spraw szkolenia – Zygmunt GROBLA (w latach 1975 – 1978) i do spraw techniki – kol. Zbigniew CENTKOWSKI, do spraw organizacyjnych i Kół SEP – kol. Kazimierz MAZUR.

Kierownikiem zespołu techniki jest kol. Kazimierz KROMIN, kierownikiem zespołu szkolenia jest kol. Zygmunt WDÓWKA, kierownikiem zespołu do spraw Kół jest kol. Stanisław DUDZIK, a w latach 1975 – 1978 – kol. Edward KOPCIŃSKI oraz kierownikiem zespołu organizacyjnego – kol. Zygmunt DOBEK.

Skład osobowy referatów w Z/O SEP uległ zasadniczej zmianie w stosunku do lat poprzednich.

Do prac w Zarządzie Oddziału weszli nowi koledzy: Stanisław ALBIN, Franciszek AUGUSTYN, Roman BORUSIEWICZ, Jerzy CHROSTEK, Władysław HANDZIUK, Piotr KIEŁB, Cezary LASKOWSKI, Franciszek PYRLIK, Jerzy SKOTNICKI, Andrzej SZCZEPAŃSKI, Stefan SZYLLER i Władysław WĄS.

Gdyby przytoczyć kilka liczb statystycznych z pracy Oddziału to tylko w 1978 r. Oddział SEP w Nowej Hucie łącznie z Kołami zorganizował 142 odczyty, 62 wycieczki, 31 różnego rodzaju wystaw, 9 konkursów, 3 narady i wiele innych imprez.

Należy również wspomnieć, że w 1976 r. odbyło się pierwsze doroczne spotkanie prezydium Z/O Krakowskiego i Nowohuckiego SEP, mające na celu wymianę doświadczeń w pracy stowarzyszeniowej. Tego typu spotkania odbywają się co roku do dnia dzisiejszego.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych trwa budowa i rozruch obiektów Huty Katowice. W pracach tych bierze udział szereg członków SEP z naszego Oddziału, oddelegowanych na ten plac budowy. Z inicjatywy kolegów R. BORUSIEWICZA, J. BORGOSZA, A. MARECZKA oraz Prezesa Oddziału Nowohuckiego SEP – Stanisława SZELIGI powstają nowe Koła SEP przy Hucie Katowice przynależne do naszego Oddziału.

TRUDNY OKRES W DZIAŁALNOŚCI

LATA 1980 – 1984

Nadeszły pamiętne trudne lata zachwiania równowagi społecznej i politycznej państwa. Głębokie załamanie gospodarki, kryzys społeczny i ekonomiczny – wreszcie trudne miesiące stanu wojennego, ujemnie wpłynęły na pracę stowarzyszeniową. Spadło zainteresowanie członków pracami Kół i Sekcji.

W wymienionych latach ubyłoby trochę członków, a część się przeniosła w inne rejon lub wyjechało poza kraj. Działalność stowarzyszeniowa nadal trwała, przybywali nowi członkowie i powoływano do życia nowe Koła.

Już w 1980 r. powstały dwa nowe Koła; jedno w Zakładzie Przetwórstwa Hutniczego w Bochni – TD-2, drugie w Wytwórni Sprzętu Ochronnego „Aktywizacja” w Nowej Hucie.

Spośród wszystkich Kół SEP w 1980 r. najlepiej pracowało Koło przy „Elektromontażu”, które zorganizowało kilka ciekawych porad, odczytów i indywidualnych wyjazdów dla wymiany doświadczeń.

Koło SEP przy ZPT „Czyżyny” z okazji 15-lecia swojej działalności zorganizowało wieczór branżowy połączony z odczytem ilustrowanym przeżyciami na temat przemysłu tytoniowego i szkodliwości palenia.

Dla konsolidacji członków położono większy nacisk na opiekę socjalną i życie towarzyskie. Zorganizowano wyjazdowe spotkanie koleżeńskie w Nowym Brzesku z udziałem 116 członków i jak corocznie w Klubie NOT w Nowej Hucie tradycyjne „Andrzejki” dla ponad 100 członków.

Na początku 1981 r. Oddział liczył 1422 członków indywidualnych zrzeszonych w 33 Kółach oraz 10 członków zbiorowych. Zorganizowano w tym roku 9 porad technicznych, 54 odczyty, 30 indywidualnych wyjazdów technicznych. W imprezach tych wzięło udział ogółem 1180 członków.

Do najlepiej pracujących należały Koła SEP przy: W-26, W-29, W-80, ZPT, Elektromontażu oraz w Zespole Szkół Elektrycznych Nr 2 w Nowej Hucie.

W roku 1982 ilość członków zmalała do liczby 1257, ale ilość Kół wzrosła do 35. Bardzo dobrze w tym okresie rozwijała się praca z młodą kadrą techniczną, zwłaszcza w szkołach zawodowych w Nowej Hucie pod kierownictwem kol. Stefana SZYLLERA.

Z jego inicjatywy zrealizowano szereg zamierzeń technicznych jak; olimpiady wiedzy technicznej, konkursy prac dyplomowych, spotkania z młodzieżą, odczyty, filmy, wystawy i różnego rodzaju pogadanki.

Praca Oddziału koncentrowała się na takich zagadnieniach jak; przygotowanie i szkolenie kadr na uprawnienia elektroenergetyczne, przeprowadzanie egzaminów kwalifikacyjnych elektryków i energetyków (łącznie przeegzaminowano 3423 osoby), adaptacja zawodowa młodych pracowników, udział w rozwoju wynalazczości i racjonalizacji, ochrona środowiska, propagowanie specjalizacji zawodowej wśród członków, prace związane z przygotowaniem do kolejnego Kongresu Techników Polskich oraz rozwijanie życia towarzyskiego członków i udzielanie pomocy koleżeńkiej.

Za działalność w dziedzinie techniki Oddział otrzymał nagrodę NOT drugiego stopnia. Na terenie Kombinatu powstały dwa nowe Koła SEP przy Wydziale Teletechnicznym oraz w Zakładzie Materiałów Ogniotrwałych. Do najlepiej pracujących Kół w tym okresie należały: ZPT Czyżyny, Koło Nr 1 w ZPH w Bochni oraz w ZSE Nr 2 w Nowej Hucie.

Rok 1983 to 21 narad regionalnych dla 256 uczestników, 60 odczytów dla 1284 słuchaczy, 46 wycieczek dla 320 kolegów, 7 wystaw i kursy szkoleniowe dla 91 słuchaczy. Zorganizowano również wyjazdy na Targi Techniczne do Lipska i Budapesztu w których wzięło udział 10 kolegów z Oddziału.

Pod koniec roku rozpoczęto przygotowania do kampanii sprawozdawczo-wyborczej WZDO w roku 1984. Działających w tym czasie 12 komisji egzaminacyjnych nadało uprawnienia kwalifikacyjne 3052 kandydatom.

Ponadto wyświetlono ogółem 6 filmów technicznych dla 180 widzów, rozprawdzano materiały szkoleniowe niedostępne w księgarniach dla egzaminowanych. Dużą wagę przywiązywano do pracy z młodą kadrą techniczną na terenie Nowej Huty. W 1983 r. Oddział zgłosił dwie prace do nagrody OR NOT za wybitne osiągnięcia w technice, a ponad to uzyskał II-gą nagrodę i 3 wyróżnienia w rozszerzonym Ogólnopolskim Konkursie Oszczędności Paliw i Energii.

Działalność w zakresie ochrony środowiska sprowadzała się do zorganizowania 3-ch odczytów (w których wzięło udział 78 uczestników), 3-ch wycieczek, 1 narady regionalnej o tematyce związanej z ochroną środowiska regionu krakowskiego.

Najlepiej pracującymi kołami były Koła SEP przy: ZPT Czyżyny, ZSE Nr 2 w Nowej Hucie, MPEC, ZRH, ELPRO oraz OZ-2 i W-26 w Kombinacie Metalurgicznym. Warto również wspomnieć, że Koło SEP przy ZA/A1 (dawny Wydział W-28 w hucie) zorganizowało udane spotkanie towarzyskie w leśniczówce nadleśnictwa Włoszczowa koło Oleszna. Spotkanie to połączone z ogniskiem, pieczeniem na rożnie barana, noclegiem w leśniczówce – należy uznać za udane z miłymi wspomnieniami dla uczestników.

Rok 1983 był rokiem wzmożonej kontroli realizacji wszystkich postulatów i wniosków tak z Kół jak i z Oddziału oraz wszelkich podjętych uchwał na wszystkich szczeblach SEP.

Pod koniec roku 1984 przewodniczącymi Kół SEP byli następujący koledzy:

- Koło przy W-21 w KM HTS – Zbigniew STABRAWA
- Koło przy W-22 w KM HTS – Zbigniew CZYŻEWSKI
- Koło przy W-25 w KM HTS – Adam BALICKI
- Koło przy W-26 w KM HTS – Leon STOLARSKI
- Koło przy W-29 w KM HTS – Stanisław DUDZIK
- Koło przy W-80 w KM HTS – Edward KOPCIŃSKI
- Koło przy TE w KM HTS – Tadeusz MATUSZYŃSKI
- Koło przy TA w KM HTS – Franciszek ZIARKOWSKI
- Koło przy TO w KM HTS – Marek GĘBALA
- Koło przy DI w KM HTS – Ryszard BARAN
- Koło przy ZK w KM HTS – Józef STOCHALSKI

- Koło przy ZM w KM HTS – Henryk WIECHNIAK
- Koło przy ZH w KM HTS – Mieczysław MALIK
- Koło przy ZMO w KM HTS – Jerzy KALIŚ
- Koło przy ZPH Bochnia – Andrzej CHMURA
- Koło przy TD-2 Bochnia – Adam CIOS
- Koło przy PPIMUEB „Elektromontaż Nr 2” – Leszek KOZŁOWSKI
- Koło przy PSiPPUE „Elektroprojekt” – Zbigniew SOROCZYŃSKI
- Koło przy MPEC – Tadeusz WĘGIERSKI
- Koło przy ZPT „Czyżyny” – Feliks WRÓŻ
- Koło przy HPR – Józef ROKITA
- Koło przy Cementowni Nowa Huta – Mieczysław SUŁOWSKI
- Koło przy ZSE Nr 2 – Kazimierz IDZI
- Koło przy Przeds. Robót Odkrywk. i Budow. – Albin BINCZYCKI
- Koło przy NPiP „Montin” – Franciszek JUSZCZYK
- Koło przy Przedsiębiorstwie „Mostostal” – Marek POTRAWIAK
- Koło przy Oddziale SEP „Seniorów” – Zygmunt TOPORKIEWICZ
- Koło przy Pionie Gł. Energ. w Hucie Katowice – Jan ŚRENIAWSKI
- Koło przy Pionie Ciepłym w Hucie Katowice – Andrzej MALINOWSKI

POSZERZONY OKRES DZIAŁALNOŚCI

1985 – 1989

W latach 1985 – 1989 nastąpił znaczny wzrost liczby członków i Kół SEP. W 1984 r. liczba członków wynosiła 1270, a pod koniec 1988 r. Oddział SEP w Nowej Hucie zrzeszał już 1552 członków. Zwiększyła się również ilość Kół SEP z 33 do 39. W omawianym okresie powstały następujące nowe koła:

- Koło SEP przy Zakładzie Walcowni Gorących, Kęsisk, Profili i Taśm w KM HiL (przewodniczący – kol. Zbigniew WILCZEK)
- Koło SEP przy Zakładzie Walcowni Gorących Slabów i Blach (ZG) w KM HiL (przewodniczący – kol. Józef SMOLEŃ)
- Koło SEP przy Zakładzie Wielkopieczowym (ZS) w KM HiL (przewodniczący – kol. Krzysztof BEDNAREK)
- Koło SEP przy Budostalu – 8 – (przewodniczący – kol. Marian SZELĄG)
- Koło SEP przy Przedsiębiorstwie Remontowym Energetyki „REMAK” w Opolu – Oddział w Nowej Hucie (przewodniczący – kol. Jerzy KŁĘPA)

Rok 1987. Zebranie sprawozdawczo-wyborcze w Nowohuckim Oddziale SEP. Delegaci i zaproszeni goście. Od prawej: Mieczysław Skirło, Tadeusz Matuszyński, Tadeusz Franczak, Stanisław Stanek, prof. Stanisław Kreczmer.

- Koło SEP przy Kombinacie Budownictwa Mieszkaniowego w Nowej Hucie (przewodniczący – kol. Witold ŻABICKI)

Tak znacznego wzrostu ilości Kół w okresie kilkuletnim nie było od początku działalności Oddziału Nowohuckiego. Świadczyło to o bardzo dobrej pracy Zarządu Oddziału.

Podstawowym kierunkiem działania Oddziału było przygotowanie i szkolenie kadr elektroenergetycznych. W omawianym okresie zorganizowano 13 kursów w większości na uprawnienia energetyczne. W kursach brało udział ponad 300 uczestników. Łącznie w latach 1985 – 1989 sprawdzono kwalifikacje 16164 pracowników w tym 10645 elektrykom i 5519 energetykom. Ponadto wykonano wszystkie prace przygotowawcze związane z powołaniem Zespołu ds. specjalizacji zawodowej techników. W 1988 r. rozpatrzono z wynikiem pozytywnym pierwsze dwa wnioski na specjalizację zawodową techników. Przeprowadzono również kilkanaście przewodów związanych z uzyskaniem specjalizacji zawodowej inżynierów. Rozwijano informację techniczną, zwłaszcza wśród robotników, drogą sprowadzania materiałów szkoleniowych niedostępnych w księgarniach. Do najważniejszych z nich należało nowe wydanie zmienionych Przepisów Eksploatacji Urządzeń Elektroenergetycznych. Przepisów tych rozprowadzono około 800 egzemplarzy.

Popularyzowano naukę języków obcych na kursach organizowanych przez OR NOT Kombinat Metalurgicznego (angielski, niemiecki). Organizowano różnego

rodzaju wystawy techniczne i wystawy książek technicznych – zwłaszcza w Kołach.

W omawianym okresie zorganizowano łącznie w Oddziale i w Kołach 423 odczyty i seminaria, w których wzięło udział ponad 10200 uczestników. Tematyka odczytów obejmowała różnorodne zagadnienia techniczne. Niektóre tytuły z nich to:

- Zmiany w przepisach budowy i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych.
- Doziemienia w sieci elektroenergetycznej KM HiL i zabezpieczenia ziemnozwarciowe.
- Współczesne rozwiązania automatyki przemysłowej w hutnictwie.
- Sieć komputerowa oraz mikrokomputery i ich urządzenia peryferyjne.
- Tramwaj z napędem tyrystorowym.
- Ochrona odgromowa obiektów budowlanych.
- Kierunki działania w zakresie ochrony środowiska regionu krakowskiego.
- Separacja mieszanin proszkowych w polu elektrycznym.
- Elektryczność statyczna i jej skutki oraz prądy błędzące.
- Modernizacja elektrofiltrów i układy SZR.

Organizowane odczyty i seminaria były często połączone z wyświetlaniem filmów lub przeżycy. Organizowano też wiele narad technicznych. Warto wspomnieć o jednej z nich, która odbyła się dnia 28.07.87 r w Klubie NOT w Nowej Hucie, a której celem było zapoznanie uczestników z bieżącą i perspektywiczną produkcją elementów i systemów automatyki oraz pomiarów przedsiębiorstwa „MERA – PNEFAL” w Warszawie. W naradzie tej wzięło udział szereg przedsiębiorstw i biur projektowych. W czasie narady wygłoszono 6 referatów technicznych. Do zorganizowania tej narady przyczynił się zespół ds. techniki pod przewodnictwem kol. Stanisława WORONIA.

Zespół ds. młodzieży pod przewodnictwem kol. Stefana SZYLLERA organizował na terenie Zespołu Szkół Elektrycznych Nr 2 w Nowej Hucie różne zadania, takie jak:

- Przeprowadzanie pogadanek na temat BHP oraz działalności SEP.
- Organizowanie różnego rodzaju odczytów technicznych i wyświetlanie filmów.
- Organizowanie wystaw prac dyplomowych absolwentów i nagradzanie najlepszych prac dyplomami i książkami.
- Organizowanie wycieczek technicznych na wybrane obiekty KM HiL.
- Organizowanie konkursów wiedzy technicznej.
- Organizowanie olimpiad dla uczniów o tematyce technicznej, a zwycięzcy brali udział w olimpiadach wojewódzkich i krajowych.

W omawianym okresie zacieśniono kontakty i otoczono większą opieką socjalną kolegów seniorów udzielając im również pomocy materialnej. Koło seniorów liczy już ponad 40 członków i działa prężnie pod przewodnictwem kol. Zygmunta

TOPORKIEWICZA, organizując różnego rodzaju; odczyty, wycieczki oraz spotkania techniczno towarzyskie. Komisja pomocy koleżeńskiej działa pod przewodnictwem kol. Tadeusza PŁONCZYŃSKIEGO.

Dobrze pracuje Kolegium Sekcji Sozotechnicznej pod przewodnictwem kol. Kazimierza KASPRZYKOWSKIEGO. Działalność jej jest ukierunkowana na rzecz ochrony środowiska. Kilku kolegów brało udział w sympozjach i konferencjach krajowych.

Kol. KASPRZYKOWSKI brał również udział w pracach Komisji ds. Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przy Radzie Wojewódzkiej NOT w Krakowie.

Komisja Organizacyjna pod przewodnictwem kol. Zygmunta DOBKA corocznie organizuje spotkania towarzyskie z okazji „Dnia Kobiet” i tzw. „Andrzejski” oraz spotkania szerokiego grona działaczy SEP na zakończenie każdego roku. Do tradycji weszły już spotkania członków Oddz. Krakowskiego z Oddz. Nowohuckim SEP.

W ramach wymiany doświadczeń Koła SEP i Zarząd Oddziału zorganizowały łącznie 326 różnego rodzaju wycieczek i wyjazdów indywidualnych do różnych zakładów i instytucji na terenie kraju. W wyjazdach tych wzięło udział ok. 3350 uczestników. Do najczęściej zwiedzanych zakładów należały:

- Wydziały KM HiL, ZPH Bochnia oraz obiekty Huty Katowice,
- Kraków (Mera – KFAP, Unitra – Telpod, Telkom – Telos, KFAP, Ośrodek TV Kraków, ZPT – Czyżyny, ZCE – Zesławice i EC – Łęg),
- Elektrociepłownie (Kraków, Skawina, Jaworzno, Połaniec, Łaziska i Żerań),
- Poznań (Międzynarodowe Targi Poznańskie) Wrocław (Panorama Raclawicka, DOLMEL, ELWRO i PAFAWAG),
- Tychy – Mikołów (FSM, MEFTA),
- Bielsko Biała (APENA),
- Warszawa (ZWAR, URSUS, Polkolor – Piaseczno).

Zarząd Oddziału zorganizował w 1985 r. wycieczkę na targi do Budapesztu, a w 1986 r. na targi do Lipska.

W omawianym okresie do najlepiej pracujących Kół na terenie Kombinatu należą Koła SEP przy: TE, W-22, W-26, W-80, ZA/A1, ZA/A2, a na terenie Dzielnic Koła SEP przy: ZPT – Czyżyny, Zespole Szkół Elektrycznych Nr 2 i Elektromontażu Nr 2.

Na przełomie lat 1986 / 1987 odbyła się w Kołach i Sekcjach kampania sprawozdawczo – wyborcza, w której wybrano nowych przewodniczących Kół i Oddziałowych Kolegiów Sekcji naukowo technicznych

Przewodniczącymi Kół w Kombinacie Metalurgicznym zostali koledzy:

- Koło SEP przy Wydziale Remontów Elektr. – ZR/R3 – Czesław KRÓL
- Kolo SEP przy Wydziale Sieci Elektrycznych – W-22 – Mieczysław SKIREŁO
- Koło SEP przy Wydziale Ciepłym – W-25 – Adam BALICKI
- Koło SEP przy Wydziale Gazowym – W-26 – Leon STOLARSKI

- Koło SEP przy Wydziale Wodnym – W-29 – Jerzy MOLENDĄ
- Koło SEP przy Zakładzie Siłownia – ZE – Kazimierz MAZUR
- Koło SEP przy Pionie Gł. Energetyka – TE – Tadeusz MATUSZYŃSKI
- Koło SEP przy Wydz. Aparat. Kontrolno-Pom. – ZA/A1 – Józef KRZECZOWSKI
- Koło SEP przy Wydziale Telekomunikacji – ZA/A2 – Stanisław RYDZIK
- Koło SEP przy Zakładzie Automatykacji – ZA – Stanisław MACHNIK
- Koło SEP przy Pionie Gł. Inż. Ochr. Środowiska – TO – Paweł SERDYŁ
- Koło SEP przy Dyrekcji Inwestycji – DI – Ryszard BARAN
- Koło SEP przy Zakładzie Konstrukcyjnym – ZD – Wanda DEPTUCH
- Koło SEP przy Zakładzie Walcowni Zimnej – ZB – Krzysztof OLEŚ
- Koło SEP przy Zakładzie Koksochemicznym – ZK – Dominik KUKŁA
- Koło SEP przy Zakładzie Mechanicznym – ZM – Henryk WIECHNIAK
- Koło SEP przy Zakładzie Stalowniczym – ZS – Bogusław STOPIŃSKI
- Koło SEP przy Zakładzie Mater. Ogniotrw. – ZMO – Bogdan NIŻNIK
- Koło SEP przy Zakł. Walc. Gorących, Prof. i Taśm -ZW – Zbigniew WILCZEK
- Koło SEP przy Zakładzie Wielkopieczowym – ZS – Krzysztof BEDNAREK
- Koło SEP przy Zakł. Walc. Gor. Slabów i Blach – ZG – Józef SMOLEŃ
- Koło SEP przy Zakł. Przetwórstwa Hutn. Bochnia – Kazimierz PAJĄK

Przewodniczącymi Kół na terenie Dzielnicy Nowa Huta zostali koledzy:

- Koło SEP przy PPI MUEB „Elektromontaż” Nr 2 – Leszek KOZŁOWSKI
- Koło SEP przy PPI PUE „Elektroprojekt” – Andrzej LANGER
- Koło SEP przy ZPT – Czyżyny – Feliks WRÓŻ
(p.o. Stefan POPLAWSKI)
- Koło SEP przy Hutniczym Przeds. Remontowym – Józef ROKITA
- Koło SEP przy Zespole Szkół Elektrycznych Nr 2 – Kazimierz IDZI
- Koło SEP przy Cementowni – Mieczysław SUŁOWSKI
- Koło SEP przy Miejskim Przeds. Energetyki Ciepłej – Tadeusz WĘGIERSKI
- Koło SEP przy Budostalu – 8 – Marian SZELĄG
- Koło SEP przy NPiP „Montin” – Robert ZAPART
- Koło SEP przy Przedsiębiorstwie „Mostostal” – Jerzy ADAMCZYK
- Koło SEP przy PRE „REMAK” w Opolu Oddz. N. Huta – Jerzy KŁĘPA
- Koło SEP przy Kombinacie Budownictwa Mieszk. – Witold ŻABICKI
- Koło SEP przy Przeds. Robót Odkrywk. i Budowlanych – Władysław JASKUŁA
- Koło Seniorów przy Oddziale SEP – Zygmunt TOPORKIEWICZ
- Koło SEP przy Pionie Elektr. Nr 1 w Hucie Katowice – Jan ŚRENIAWSKI
- Koło SEP przy Pionie Ciepłym Nr 2 w H. Katowice – Andrzej MALINOWSKI

Na przewodniczących Oddziałowych Kolegiów Sekcji Naukowo -Technicznych zostali wybrani koledzy:

- Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych – Marian REGUŁA
- Sekcja Sozotechniczna – Kazimierz KASPRZYKOWSKI
- Sekcja Energetyczna – Władysław REJMAN
- Sekcja Pomiarów i Automatyki – Jan KMAK
- Sekcja Telekomunikacyjna – Marian KUKURYK

Na walnym zgromadzeniu sprawozdawczo-wyborczym delegatów Oddziału, które odbyło się w dniu 7 kwietnia 1987 r. prezesem Oddziału Nowohuckiego SEP został wybrany kol. Jerzy BORGOSZ, a w skład zarządu weszli następujący koledzy:

Zygmunt DOBEK	– wiceprezes ds. Organizacyjnych
Mieczysław GAJ	– sekretarz
Józef GAŚKA	– ref. ds. Kół Pionu TE, TA, w KM HTS
Zygmunt GROBLA	– ref. ds. Komisji Egzaminacyjnych
Jan HOLKA	– wiceprezes ds. Kół
Konrad KOPYTO	– ref. ds. Kół w KM Huty Katowice i ZPH Bochnia
Józef KRZECZOWSKI	– skarbnik
Kazimierz KROMIN	– ref. ds. Specjalizacji Zawodowej i Odczytów
Marian KUKURYK	– ref. ds. Wymiany Doświadczeń i Racjonalizacji
Fryderyk ŁASAK	– ref. ds. Kół Dzielnicowych
Tadeusz PŁONCZYŃSKI	– ref. ds. Pomocy Koleżeńskiej
Franciszek PYRLIK	– zespół ds. Szkolenia
Stanisław RYDZIK	– ref. ds. Organizacyjnych i Informacji
Leon STOLARSKI	– ref. ds. Kół Ogólnozakładowych w KM HTS
Stanisław SZELIGA	– wiceprezes ds. Ogólnych
Stefan SZYLLER	– ref. ds. Młodzieży i Studentów
Stanisław WOROŃ	– przewodniczący Zespołu ds. Techniki
Zygmunt WDÓWKA	– wiceprezes ds. Szkolenia

Do powołanej Komisji Rewizyjnej weszli koledzy:

Tadeusz GRZELAK,	
Marian GRZYB,	
Stanisław JAMROGA	– przewodniczący
Jerzy KALIŚ	

a do Sądu Koleżeńskiego koledzy:

Piotr KOWALSKI
Cezary LASKOWSKI

Stanisław STANEK
Zygmunt TOPORKIEWICZ
Jan WYROBA – przewodniczący.

Należy tu jeszcze dodać, że w omawianej kadencji kilku kolegów z naszego Oddziału pracowało również w OR NOT oraz w różnych komisjach i komitetach przy Radzie Wojewódzkiej NOT w Krakowie.

W czerwcu 1989 r. na XXV Walnym Zjeździe Delegatów SEP kol. Stanisław SZELIGA otrzymał godność *Członka Honorowego Stowarzyszenia Elektryków Polskich*.

W listopadzie 1989 r. w ramach obchodu 70 rocznicy powstania SEP oraz 35-lecia Oddziału Nowohuckiego, zorganizowano uroczyste spotkanie, w którym wzięli udział m. in. ówczesny prezes SEP – Cyprian BRUDKOWSKI, członkowie dyrekcji zaprzyjaźnionych zakładów pracy, prezesi bratnich SNT oraz NOT z Krakowa i Nowej Huty, profesorowie AGH, przedstawiciele władz administracyjnych oraz szeroki aktyw działaczy SEP.

Wielu zasłużonych działaczy Oddziału otrzymało odznaki honorowe SEP, NOT, a kilku odznaczenia państwowe. Po części oficjalnej odbyła się robocza część spotkania, na której swoje referaty techniczne wygłosili koledzy: Tadeusz BABIUCH, Leszek KOZŁOWSKI, Marian KUKURYK, Cezary LASKOWSKI, Roman MACIAK, Jacek MARCINEK, Stanisław STANEK, Józef TOPOLSKI, Stanisław WOROŃ. Referaty zostały wydrukowane w specjalnym okolicznościowym wydawnictwie.

POGORSZENIE DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIOWEJ

1990 – 1998

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych nastąpiło pogorszenie warunków w działalności stowarzyszeniowej, spowodowane kryzysem społeczno – politycznym i ekonomicznym. Następują fundamentalne przemiany polityczne i społeczne w kraju, które wycisnęły znaczne piętno na wszystkich dziedzinach działalności, a w tym również w stowarzyszeniach SNT.

W kwietniu 1990 r. odbywa się kolejne Walne Zgromadzenie Delegatów, na którym prezesem Oddziału SEP w Nowej Hucie zostaje wybrany ponownie kol. Stanisław SZELIGA, a do Zarządu wchodzi m. in. koledzy: Jerzy BORGOSZ, Mieczysław GAJ, Stanisław WOROŃ oraz Zygmunt DOBEK, Marian KUKURYK i Stefan SZYLLER – jako wiceprezesa, a Jerzy MOLENDĄ jako sekretarza i Józef KRZECZOWSKI jako skarbnika. Działania Zarządu Oddziału nie mogły być wyizolowane od sytuacji w kraju i sytu-

17 listopada 1992 r. Spotkanie członków Prezydium Oddziału Krakowskiego SEP z członkami Prezydium Nowohuckiego Oddziału SEP, w sali kominkowej Klubu NOT Nowa Huta. Od lewej: (drugi od lewej) Mieczysław Gaj, prof. Kazimierz Bisztyga, Zygmunt Dobek, Józef Krzeczowski, Jerzy Molenda, Jan Holka, Stefan Szyller.

acji członków stowarzyszenia. Stąd prace zarządu koncentrowały się na następujących podstawowych – równoległe do działalności statutowej kierunkach:

- Utrzymanie spójności Kół zakładowych i agend Oddziału (sekcji, komisji, zespołów)
- Ratowanie słabnącego prestiżu zawodowego kadry technicznej
- Zwiększenie pomocy materialnej dla niektórych członków – zwłaszcza seniorów
- Utrzymanie bazy lokalowej (Domu Technika)
- Podtrzymanie dobrych kontaktów z członkami wspierającymi.

Zadania te były realizowane przez władze Oddziału ze zmiennym powodzeniem, ale w sumie pomyślnie. SEP w 1994 r. zrzeszał 900 członków indywidualnych w 30 kołach i zajmował dziesiąte miejsce wśród 50 Oddziałów SEP w kraju.

Niektóre Koła z naszego Oddziału biorą udział w konkursie na najlepsze Koło SEP i zdobywają czołowe miejsca w skali ogólnokrajowej.

W 1994 r. na Walnym Zebraniu Delegatów Oddziału dokonano wyboru nowych władz Oddziału, a następnie wprowadzono zmiany w podziale niektórych funkcji. Sekretarzem Zarządu zostaje kol. Stefan SZYLLER, skarbnikiem pozostał kol. Józef KRZECZOWSKI, a funkcje wiceprezesów objęli koledzy: Zygmunt DOBEK, Jacek DUBIEL i Marian KUKURYK. Do Zarządu wybrano ponadto kolegów: Wiesława KASZEWSKIEGO i Krzysztofa ZIĘBĘ.

17 listopada 1992 r. Spotkanie członków Prezydium Oddziału Krakowskiego SEP z członkami Prezydium Nowohuckiego Oddziału SEP, w sali kominkowej Klubu NOT Nowa Huta. Od lewej: Zygmunt Grobla, Stanisław Szeliga, Janusz Kłodos, Jan Strzałka.

Dnia 7 października 1994 r. w ramach obchodu 40-lecia Oddziału Nowohuckiego Sekcja Pomiarów i Automatyki zorganizowała wspólnie z firmą SKAMER O / Kraków konferencję techniczną na temat „*Nowoczesne metody kontroli pomiaru i regulacji zużycia nośników energii cieplnej w przemyśle i obiektach mieszkalnych*”.

Na konferencji, w której wzięło udział blisko 100 uczestników, wygłosili krótkie referaty oraz prezentowali swoje urządzenia pomiarowe i regulacyjne przedstawiciele firm: SKAMER, DANFOSS, KFAP, LUMEL, i POWOGAZ.

Wieczorem tego dnia odbyło się uroczyste koleżeńskie spotkanie poszerzonych władz Oddziału z udziałem zaproszonych gości, w czasie którego dyrektorom kilku przedsiębiorstw – członków wspierających SEP – wręczono złote i srebrne Odznaki Honorowe SEP dla tych przedsiębiorstw. Odznaki takie oraz Odznaki Honorowe NOT otrzymało 25 kolegów.

W spotkaniu brali udział m.in. wiceprezes Mieczysław FRĄCKI i Sekretarz Generalny SEP – Jan GRZYBOWSKI, który przekazał na ręce prezesa Oddziału kol. Stanisława SZELIGI okolicznościowy adres.

Po zmianach wprowadzonych w Oddziałowych Kolegiach Sekcji Naukowo-Technicznych zaczynają ponownie dobrze pracować prawie wszystkie nasze Sekcje.

Duże osiągnięcia w swojej działalności mają Komisje: Szkoleniowa, ds. Młodzieży i Studentów, Organizacyjna oraz Komisja ds. Kół, której przewodniczy wiceprezes ds. Kół – kol. Marian KUKURYK.

Rosła ilość kursów szkoleniowych w zakresie eksploatacji urządzeń elektrycznych i energetycznych oraz innych imprez organizowanych przez Komisję Organizacyjną Oddziału. Ilość kursów zorganizowanych w 1998 r przekroczyła liczbę 20.

Komisja ta wraz z zarządem Koła przy ZPT – Czyżyny organizuje w październiku 1995r. posiedzenie wyjazdowe Centralnej Komisji Kół ZG SEP na terenie naszego Oddziału – w Zakładach Przemysłu Tytoniowego w Czyżynach. Jest to już drogie posiedzenie wyjazdowe tej Komisji w Krakowie – Nowej Hucie.

Należy tu jeszcze wspomnieć, że wielu naszych kolegów pracuje społecznie w Ośrodku Rejonowym FSNT – NOT przy HTS oraz w Radzie Wojewódzkiej FSNT NOT w Krakowie, gdzie wiele dyskusji jest prowadzonych na temat HTS.

W marcu 1998 r. na WZDO prezesem Oddziału zostaje wybrany kol. Józef KRZECZOWSKI, a kol. Stanisław SZELIGA uchwałą WZDO otrzymał tytuł „Honorowego Prezesa Oddziału”. We władzach Oddziału rozpoczyna się nowy etap pracy. Następuje dostosowanie struktury organizacyjnej Oddziału do nowego statutu SEP. Po kilkuletnich staraniach wznawia swoją działalność Sekcja Sozotechniki.

W Oddziale trwają intensywne prace przygotowawcze do powołania nowych komisji kwalifikacyjnych dla sprawdzania wiadomości pracowników służb elektrycznych i energetycznych – zgodnie z wymogami ustawy „Prawo Energetyczne”.

W 1998 r. w Oddziale Nowohuckim SEP działają 32 koła, zrzeszające łącznie 800 członków, w tym 271 inżynierów, 464 techników i 65 innych osób.

Sekretariat Oddziału Nowohuckiego od wielu lat prowadzi niezawodna koleżanka Ludmiła DYSZY a sprawy księgowe mgr Grażyna KALINA.

Pod koniec 1998 r. Zarząd Oddziału Nowohuckiego SEP pracował w następującym składzie:

Józef KRZECZOWSKI	Prezes Oddziału
Stanisław SZELIGA	Prezes Honorowy Oddziału
Zygmunt DOBEK	Wiceprezes ds. Organizacyjnych
Jerzy MOLENDĄ	Wiceprezes ds. Techniki i Szkolenia
Krzysztof ZIĘBA	Wiceprezes ds. Kół
Stefan SZYLLER	Sekretarz Oddziału
Bogdan NIŻNIK	Skarbnik Oddziału
Jacek DUBIEL	Referat ds. kontroli realizacji uchwał
Kazimierz IDZI	Referat ds. młodzieży i studentów
Grzegorz IWANIEC	Referat ds. wymiany doświadczeń
Kazimierz KROMIN	Referat ds. kursów
Fryderyk ŁASAK	Referat ds. kół SEP na terenie dzielnicy
Mieczysław SURMA	Referat ds. kół SEP na terenie HTS

Tadeusz PŁONCZYŃSKI	Referat ds. pomocy koleżeńskiej
Zygmunt WDÓWKA	Referat ds. komisji kwalifikacyjnych
Wiesław KASZEWSKI	Referat ds. współpr. z członkami wspieraj.
Jacek ZASADA	Referat ds. historii i kroniki Oddziału

Pracami Kół SEP kierowali niżej podani koledzy:

- Koło E-1 Wydział Siłownia HTS – Paweł PAWŁOWSKI
- Koło E-2 Wydział Sieci Elektrycznych HTS – Karol ŚMIERCIAK
- Koło E-3 Wydział Gazowy HTS – Jan MIŁOSZ
- Koło E-4 Wydział Wodny HTS – Stanisław DUDZIK
- Koło DTE Zakład Energetyczny HTS – Andrzej ZAJDEL
- Koło ZA Zakład Automatykacji HTS – Jacek MARCOWSKI
- Koło ZAT Wydział Telekomunikacji HTS – Marian KUKURYK
- Koło DNI Dyrekcja Służb Inwestycyjnych HTS – Ryszard BARAN
- Koło ZD Zakład Projektowo Konstrukcyjny HTS – Andrzej PIOTROWSKI
- Koło ZB Walcownia Zimna Blach HTS – Ryszard ORAMUS
- Koło ZK Zakład Koksochemiczny HTS – Tadeusz ZĘBALA
- Koło ZM Zakład Mechaniczny HTS – Henryk WIECHNIAK
- Koło ZS Zakład Wielkopiecowy HTS – Jerzy SYCZ
- Koło ZH Zakład Stalowniczy HTS – Marcin WÓJCIK
- Koło ZZ Zakład Rur Zgrzewanych HTS – Krzysztof DELEKTA
- Koło ZG/G3 Zakł. Walcowni Gor. Blach i Taśm HTS – Roman SOBUCKI
- Koło ZG/G2 Zakł. Walc. Gor. HTS i „REM-TECH” – Stefan KAPUSTA
- Koło PMO Przedsiębiorstwo Mat. Ogniotrwałych – Krzysztof BUCKI
- Koło ZPH „Stalprodukt” S.A. Bochnia – Sławomir GAWĘDA
- Koło Elektromontaż Nr 2 S.A. w Krakowie – Andrzej LIPSKI
- Koło Philip Morris Polska S.A. w Krakowie – Stefan POPŁAWSKI
- Koło MPEC w Krakowie – Bogdan FUDAL
- Koło HPR – Zakład Prod.- Sprzętowy w Krakowie – Augustyn MACHAŁ
- Koło Zespół Szkół Elektrycznych Nr 2 w Krakowie – Mieczysław SKIRŁO
- Koło PUP „SKAMER” w Krakowie – Bogdan NIŻNIK
- Koło „Seniorzy” SEP Oddział Nowohucki – Stanisław STANEK
- Koło PPUH Wł. i El. Ślota Balice – Arkadiusz RĘBACZ
- Koło House of Prince Jawornik – Adam ZIĘBA
- Koło „Budostał – 3” w Krakowie – Jan DURAK
- Koło „ADREM” S.A. w Krakowie – Józef KACZMARCZYK

- Koło „BIPROPIEC” w Krakowie – Andrzej KOWALSKI
- Koło Biegonice – Zesławice Sp. z o.o. w Krakowie – Grzegorz KLIMOWSKI

OSTATNI OKRES DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIOWEJ

1999 – 2003

Dnia 21 czerwca 1999 r. w Warszawie odbył się XXX Nadzwyczajny Walny Zjazd Delegatów SEP z okazji 80-lecia powstania i działalności SEP w którym brali również udział przedstawiciele Oddziału Nowohuckiego.

W grudniu 2001 r. odbył się XXIII Kongres Techników Polskich. Głównym tematem tego Kongresu była rola i miejsce inżynierów i techników w cywilizowanym rozwoju Polski z uwzględnieniem problemów:

- transformacji ustrojowej,
- integracji z Unią Europejską,
- budową społeczeństwa informacyjnego,
- etycznych aspektów wykorzystania wiedzy i umiejętności inżynierów i techników,
- udziału organizacji pozarządowych w tworzeniu demokratycznego państwa prawa, przyjaznego i bezpiecznego dla jego obywateli.

Prezes Zarządu Głównego SEP prof. Stanisław BOLKOWSKI powiedział (wypowiedź zawarta w „Spektrum” Nr 6-7/99), że od aktywności i inwencji wszystkich jednostek organizacyjnych SEP, począwszy od Kół i Oddziałów po centralne jednostki merytoryczne i Zarząd Główny zależy stopień realizacji nakreślonego na Jubileuszowym Zjeździe Delegatów programu, a tym samym stopień realizacji wizji SEP jako nowoczesnej organizacji naukowo-technicznej będącej stowarzyszeniem XXI wieku.

Program działania Oddziału Nowohuckiego w latach 1999 – 2003 oparty jest na ideach przewidzianych w statucie SEP oraz na decyzjach, zaleceniach i wnioskach zawartych w uchwałach XXIX i XXX WZD oraz w uchwale ostatniego WZDO z marca 1998 r. obejmującej 20 wniosków i kierunków działania Zarządu.

W 1999 r. w Oddziale Nowohuckim SEP działa 35 Kół w których zrzeszonych jest 802 członków. Liczba członków wspierających zmalała do 6-ciu. Są nimi: HTS, MONTIN, MPEC, STALPRODUKT S.A., Elektromontaż Nr 2 i PHILIP MORRIS Polska S.A. Na koniec 2001 r. liczba Kół zmniejszyła się do 32, a liczba członków spadła do

Rok 1998. Walne Zebranie Delegatów Oddziału. Od lewej: Kazimierz Kromin, Mieczysław Gaj, Jan Grzybowski, Stanisław Szeliga, Jerzy Molenda - przewodniczący Zebrania.

618 (w tym 219 inżynierów, 358 techników i 41 pozostałych). Zmalała również ilość członków wspierających do 4-ch ; HTS, MPEC, STALPRODUKT S.A. w Bochni i PHILIP MORRIS Polska S.A.

Działalność Oddziału Nowohuckiego to; konferencje naukowo – techniczne, sympozja, seminaria, odczyty, wystawy połączone z prezentacją wyrobów, wycieczki o charakterze techniczno – dydaktycznym, olimpiady, konkursy i inne działania, a także spotkania koleżeńskie, wycieczki turystyczno – krajoznawcze, grzybobrania, zawody sportowe i inne. tylko w kadencji Zarządu od 1998 -2001 r. zrealizowano ogółem 899 tego typu imprez.

Inne zamierzenia to; opieka nad studentami, uczniami, stażystami odbywającymi praktyki zawodowe, prowadzenie punktów bibliotecznych, udzielanie konsultacji, porad itp. Do najważniejszej działalności poszczególnych sekcji należą;

Sekcja Energetyki pod przewodnictwem kol. Wiesława KASZEWSKIEGO zrealizowała:

- Sympozjum „Komputerowy system gospodarki gazem – stan obecny i zamierzenia”.
- Sympozjum „Energetyczne możliwości intensyfikacji produkcji surówki w HTS S.A”.
- Wyjazd do Koszyc w celu zapoznania się z zagospodarowaniem odpadów żelazno nośnych.
- Udział w konferencji w Poraju na temat gospodarki cieplnej.

Rok 1998. Walne Zebranie Delegatów Oddziału. Wręczenie honorowych odznak przez kol. Cypriana Brudkowskiego - przedstawiciela ZG SEP (w środku) i kol. Stanisław Szeligę - Prezesa Oddziału SEP. Od lewej: (drugi) Bogdan Niżnik, Ryszard Jakóbek, Zygmunt Dobek, Jerzy Skotnicki, Jan Zelek..

Sekcja Telekomunikacyjna pod kierunkiem jej przewodniczącego Kol. Mariana KUKURYKA zrealizowała następujące zadania:

- Seminarium „*Specjalistyczne zastosowania systemów radiokomunikacyjnych w przemyśle*”.
- Wycieczkę do Łodzi na międzynarodowe Targi Telekomunikacyjne oraz udział w tego typu targach w Krakowie.
- Odczyt „*Ochrona przepięciowa urządzeń elektronicznych i AKP w nowoczesnych zakładach przemysłowych*”.
- Odczyt „*Zarządzanie sieciami telekomunikacyjnymi*”.

Wszystkie wymienione zadania były zorganizowane wspólnie z Kołem SEP przy Biurze Telekomunikacji.

Sekcja Telekomunikacji wspólnie z Kołem SEP przy firmie „SENTEL” zorganizowała w dniu 22.05.2003r. w Domu Technika (w ramach obchodów Światowego Dnia Telekomunikacji) odczyt na temat „*Audiowizualny odczyt popularno-techniczny z pokazem sprzętu satelitarnego*” wygłoszony przez p. mgr inż. Pawła KRÓLA z firmy Diapol.

Sekcja Pomiarów i Automatyki pod kierownictwem Kol. Andrzeja FRASIA wspólnie z kolegami z Koła SEP przy firmie „SKAMER” zrealizowała następujące zadania:

- Sympozjum nt. „Zastosowanie nowoczesnych analizatorów cieczy i gazów”.
- Seminarium nt. „System rozliczenia energii – LUMEL – Ciepło”.
- Odczyt pt. „Ochrona odgromowa i przepięciowa w urządzeniach elektrycznych i elektronicznych”.
- Konferencję ogólnokrajową nt. „Pomiar wilgotności gazów”.

Dobrze pracujące Koło SEP przy firmie „SKAMER” ACM zajęło III miejsce w gr. A w konkursie „Na najaktywniejsze Koło SEP” w roku 2002.

Sekcja Pomiarów i Automatyki w dniach 27-28, 05, 2003 r. zorganizowała w Rytrze VII Konferencję Automatyki.

Sekcja Instalacji i Urządzeń Elektrycznych kierowana przez Kol. Jacka KONIUSZEGO zrealizowała następujące zadania:

- Konferencję regionalną nt. „Modernizacja i remonty instalacji elektrycznych w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej”.
- Odczyt pt. „Diagnostyka maszyn elektrycznych” z prezentacją prowadzoną przez przedstawicieli firmy TECHNICAD z Gliwic.
- Odczyt pt. „Rozruch falownikowy i wirowodowy silników dużej mocy wg rozwiązań firm ABB i ANSALDO”.
- Pokaz i prezentację nowości firmy APATOR S.A.
- Pokaz i prezentację nowości firmy LEGRAND – FAEL.

Komisja Szkoleniowa Zarządu Oddziału zrealizowała zadania:

- Odczyt pt. „Elektrownie atomowe przyszłością rozwoju energetyki w Polsce”.
- Odczyt pt. „Instalacje elektryczne w budynkach w świetle aktualnych przepisów i norm”.
- Odczyt pt. „Wykonywanie pomiarów odbiorczych i okresowych w instalacjach do 1 kV”.
- Seminarium nt. „Nowoczesne zabezpieczenia i rozdzielnice NN firmy LEGRAND” wraz z prezentacją wyrobów tej firmy.
- Odczyt pt. „Ochrona odgromowa w świetle znowelizowanych wymogów”.

Oddziałowa Komisja Organizacyjna również pracowała na rzecz członków i całego Stowarzyszenia pod kierunkiem kol. Z. DOBKA:

- W każdym roku dokonywała podsumowania konkursu na najlepiej pracujące Koło SEP.
- Przygotowywała i przekazywała do Zarządu Głównego SEP wnioski na odznaczenia stowarzyszeniowe i FSNT – NOT.
- Organizowała spotkania członków Prezydium Oddziału Nowohuckiego z Prezydium Oddziału Krakowskiego.
- Organizowała uroczyste spotkania członków Zarządu Oddziału z Seniorami.

12 marca 2002 r. Walne Zgromadzenie Delegatów Nowohuckiego Oddziału SEP. Przy stole prezydiąlnym, od prawej: Jerzy Molenda - przewodniczący Zgromadzenia, Józef Krzeczowski - prezes Oddziału, Cyprian Brudkowski - Przyjaciół naszego Oddziału (były Prezes SEP), Jan Grzybowski - Sekretarz Generalny SEP, Jan Strzałka - przedstawiciel Oddziału Krakowskiego SEP.

przedstawicielami przedsiębiorstw i zasłużonymi działaczami SEP na zakończenie każdego roku.

- Rozpatrywała wnioski i udzielała pomocy finansowej Kolegom znajdującym się w ciężkich warunkach materialnych.
- Prowadziła kronikę i foto kronikę Oddziału Nowohuckiego SEP.
- Współuczestniczyła w organizacji konferencji naukowo-technicznych w Oddziale.

Referat ds. Młodzieży wspólnie z kołem SEP przy Zespole Szkół Elektrycznych Nr 2 zorganizowali i zrealizowali:

- Olimpiadę Elektryczno-Elektroniczną.
- Odczyt pt. „Komputerowe wspomaganie nauczania przedmiotu *Pomiary Elektryczne*”.
- Seminarium nt. „Reforma oświaty w szkolnictwie zawodowym”.
- Seminarium nt. „Wizja nowoczesnej szkoły zawodowej”.
- Wystawę i demonstrację najlepszych programów komputerowych uczniów ZSEL Nr 2.
- Konkurs na najlepszy program komputerowy. Praca ucznia Technikum Energetycznego reprezentująca nasz Oddział uzyskała w roku 2000 pierwsze miejsce w grupie programów użytkowych w skali kraju, a w dniu 22 VI 2001 r. w Politechnice Łódzkiej odbył się kolejny konkurs, w którym pierwsze miejsce w gru-

12 marca 2002 r. Walne Zgromadzenie Delegatów Nowohuckiego Oddziału SEP. Fragment sali Klubowej NOT z uczestnikami Zgromadzenia. Od lewej: Grzegorz Iwaniec, Jerzy Gaweł, Jacek Koniuszy (w drugim rzędzie, drugi od lewej).

pie programów edukacyjnych przyznano absolwentowi ZSE Nr 2 – Przemysławowi Hrapkowiczowi.

Duża ilość zamierzeń techniczno – organizacyjnych jest realizowana w kołach. Warto tutaj podać kilka najciekawszych zamierzeń zrealizowanych przez niżej podane Koła SEP:

1. Koledzy z Koła SEP przy Siłowni (E1) zrealizowali:

- Naradę techniczną nt. „*Modernizacja obwodów automatyki i samoczynnego załączenia rezerwy i planowanego przełączania zasilania rozdzielni potrzeb własnych 6 kV z zastosowaniem automatu mikroprocesorowego*”.
- Naradę techniczną nt. „*Wykonawca instalacji światłowodowej i konfiguracji sieci komputerowej w Zakładzie Energetycznym HTS S.A.*”.

2. Koledzy z Koła SEP przy Wydziale Sieci – W-22 (E2) zrealizowali:

- Odczyt nt. „*Nowy system rozliczenia energii elektrycznej w HTS S.A.*”
- Prezentację produktów firmy „ES System” i firmy „SCHNEIDER”.
- Odczyt pt. „*Wyłączniki mocy SN i WN z SF-6*”.
- Konkurs na temat historii Wydziału W-22.
- Wyjazdy na targi ELTARG 2001 w Katowicach oraz ENERGETAB 2001 w Bielsku Białej.

29 czerwca 2002 r. Delegaci Oddziału na XXXI Walny Zjazd Delegatów SEP w Zielonej Górze. Od lewej: Stefan Szyller, Józef Krzczowski, Tadeusz Plonczyński, Jerzy Molenda, Mieczysław Surma.

3. Koledzy z Koła SEP przy Wydziale Gazowym W-26 (E-3) zrealizowali:

- Zwiedzenie obserwatorium astronomicznego na Tobołowie, a w godzinach wieczornych ognisko połączone z zabawą taneczną.
- Zorganizowanie tradycyjnych Andrzejek w Domu Technika z udziałem współpracujących firm.
- Zorganizowali kurs z zakresu bezpieczeństwa i ratownictwa gazowego dla pracowników HTS S.A. i innych firm.

4. Koledzy z Koła SEP przy Wydziale Wodnym W-29 (E-4) zrealizowali:

- Naradę techniczną nt. „Minimalizacja strat wody do picia w sieciach wodociągowych w HTS S.A.”
- Naradę techniczną nt. „Żwirki filtracyjne stosowane w filtrach wody do picia i w obiegu wodnym wielkich pieców w HTS S.A”.
- Wycieczkę o charakterze turystycznym do Koninek wraz z rodzinami.

5. Koledzy z Koła SEP przy DNI zrealizowali dwa ciekawe odczyty na temat:

- „Zabezpieczenia silników NN i WN serii NIKOM”.
- „Rozdzielnice SN PREM – 14 produkcji ELEKTROBUDOWA S.A. Katowice”.

6. Koło SEP przy ZK zorganizowało wystawę opraw oświetleniowych firmy THORN.

19 listopada 2002 r. Sala klubowa NOT w Nowej Hucie. Prelekcję nt. *„Ratownictwo porażonych prądem elektrycznym”* wygłasza lekarz medycyny pani dr Teresa Sokołowska-Kozub, wykorzystując widoczny na stole manekin do pokazu sztucznego oddychania.

7. Koledzy z Koła SEP przy Zakładzie Walcownia Gorąca i REM-TECH zrealizowali dwa interesujące odczyty na temat:

- *„Wyłłączniki i rozdzielnice SN firmy ABB”.*
- *„Zimno kurczliwa technologia osprzętu kablowego oraz taśmy elektroizolacyjne dla uszkodzonych powłok kabli firmy 3 M”.*

8. Koło SEP przy STALPRODUKCIE S.A. Bochnia zrealizowało seminarium na temat *„Tendencje rozwoju napędów walcowniczych i zasilania”.*

9. Koledzy z Koła SEP przy ELEKTROMONTAŻU Nr 2 Kraków S.A. zrealizowali:

- Odczyt pt. *„Rozruch i eksploatacja hutniczych układów napędowych”.*
- Seminarium nt. *„Rozdzielnice dwuczłonowe typu TR i SB 700”.*
- Prezentację wyrobów firmy SCHNEIDER oraz ELEKTROMONTAŻU Nr 2.

10. Koledzy z Koła SEP przy MPEC S.A. zrealizowali:

- Prezentację i szkolenie z zakresu obsługi pomp produkowanych przez Leszczyńską Fabrykę Pomp oraz Duńską Firmę GRUNDFOS.
- Zwiedzenie wystawy międzynarodowej z zakresu techniki grzewczej w Katowicach.

17 grudnia 2002 r. Doroczne przedświąteczne spotkanie Zarządu Oddziału SEP, poszerzone o Przewodniczących Kół i zaproszonych gości. Prezes Oddziału podsumowuje działalność stowarzyszeniową w kończącym się roku, po czym składa uczestnikom spotkania życzenia świąteczne i noworoczne oraz zaprasza do łamania się opłatkiem, składania sobie życzeń i do poczęstunku (stół w stylu szwedzkim).

11. Koledzy z Koła SEP przy firmie PHILIP MORRIS Polska S.A. zorganizowali:

- Naradę techniczną nt. „*Uruchomienie systemu komputerowego, automatycznego sortowania i pakowania kartonów papierosowych – identyfikacja marek papierosów na transporterach*”.
- Zwiedzenie Światowej Wystawy EXPO – 2000 w Hanowerze.
- Zwiedzenie stacji elektroenergetycznej 750/400/110 kV w miejscowości Widełki koło Rzeszowa.

12. Koledzy z Koła SEP przy Zespole Szkół Elektrycznych Nr 2 zorganizowali:

- Wycieczki: do elektrowni w Jaworznie, do hydroelektrowni w Niedzicy oraz do Zakładów Elektronicznych w Piasecznie.
- Uroczyste spotkanie koleżeńskie z okazji 30-lecia założenia Koła SEP przy ZSE Nr 2 oraz z okazji Dnia Elektryka.
- Różnego rodzaju konkursy i olimpiady (podane wyżej) wspólnie z referatem ds. młodzieży.
- Szkolenie z zakresu obsługi komputerów (wspólnie z kolegami z Koła E-2)

17 grudnia 2002 r. Doroczne przedświąteczne spotkanie. Od prawej: Andrzej Curyło, Marian Kania, Józef Krzeczowski.

13. Koło Seniorów oprócz corocznych spotkań koleżeńskich na koniec każdego roku, zorganizowało kilka odczytów o różnej tematyce jak np.:

- „Aktualne problemy energetyki hutniczej” czy,
- „Zespół cerkiewny w Supraślu”.

Referat ds. Kursów którym kieruje kolega Kazimierz KROMIN zrealizował 39 kursów z zakresu eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych do 1 kV dla osób ubiegających się o uprawnienia elektryczne.

Kursy przygotowawcze do egzaminów na uprawnienia energetyczne w zakresie eksploatacji i dozoru realizowali również koledzy z kół: MPEC, HPR, ELEKTROMONTAŻ Nr 2, PHILIP MORRIS Polska S.A.

Referat ds. Komisji Kwalifikacyjnych koordynuje pracę ww. KK poprzez organizowanie okresowych spotkań z przewodniczącymi i sekretarzami celem ujednoczenia dokumentacji związanej z egzaminami na uprawnienia D i E. Przekazywane są aktualne informacje otrzymywane z ZG SEP i URE, a także omawiane problemy pojawiające się w czasie egzaminów. Referat prowadzi Zygmunt WDÓWKA.

Biuro Zarządu Oddziału rozprawiło około 2000 egzemplarzy przepisów eksploatacji urządzeń elektrycznych i energetycznych oraz innych materiałów szkoleniowych. Tylko w okresie kadencji 1998 – 2001 Komisje Kwalifikacyjne sprawdziły kwalifikacje w zakresie eksploatacji urządzeń i dozoru dla 3734 elektryków i 4498 energetyków. W ostatnim okresie liczba egzaminowanych znacznie spadła, w związku z utworzeniem Komisji Egzaminacyjnych przy HTS S.A.

Przez cały okres działalności SEP prowadzone są spotkania i rozmowy członków Prezydium Zarządu Oddziału z członkami i Zarządami Kół, celem zapoznania się z ich pracą, trudnościami i problemami. W posiedzeniach Zarządu Oddziału uczestniczą zawsze Prezesi Kół, Przewodniczący Sekcji, Komisji i Referatów.

W ostatnim okresie powołano 5 nowych Kół tj. w Zakładzie Stalowniczym HTS S.A., w Zakładzie Rur Zgrzewanych (ZZ), w Walcowni Gorącej Blach (ZG/G2), w PPU „Adrem” S.A. oraz w Krakowskim Przedsiębiorstwie Ceramiki Budowlanej.

Oprócz wymienionej wyżej działalności realizowanej przez Koła, Sekcje i Zarząd kilku kolegów z naszego Oddziału w minionym okresie opublikowało niżej podane opracowania.

Kazimierz Kromin:

1. *Działalność Nowohuckiego Oddziału SEP „Energetyka”* Nr 11/98.
2. Skrypt *„Szkolenie na uprawnienia eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych”* Polsko – Niemieckie Centrum Szkolenia Izby Rzemieślniczej w Krakowie 1999 r. (wspólnie z kolegą Jerzym Morawskim).
3. Materiały szkoleniowe na uprawnienia w zakresie instalacji elektrycznych, zasilania i regulacji kotłów gazowych firmy Junkers. Ośrodek Szkolenia Zawodowego Montin S.A. 1999 r.
4. *Czy Polska Norma jest jak Biblia – wypowiedź dyskusyjna.* Wiadomości Elektrotechniczne Nr 10/2000.
5. *Wspomnienie pośmiertne po Stanisławie Szelidze* „Głos Nowej Huty” 17.01.2002

Fryderyk Łasak:

1. *„Wykonywanie pomiarów odbiorczych i okresowych w instalacjach elektrycznych o napięciu znamionowym do 1 kV”.* W.E. Nr. 10/99.
2. *„Sprawdzanie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w instalacjach elektrycznych zasilanych z przemienników częstotliwości”.* Internet 2002 str. SEP.

Tadeusz Matuszyński:

1. *„Bezpieczeństwo użytkowania elektronarzędzi z napędem elektrycznym, lutownic oporowych zwykłych oraz przedłużaczy zwijanych przenośnych”.* W.E. Nr 5/98
2. *Oddział Nowohucki SEP. „Spektrum”* Nr 5/98
3. *„Problemy eksploatacyjne silników synchronicznych”.* W.E. Nr 12/2000.
4. *„Problemy interpretacyjne rozporządzenia MG w sprawie Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych”.* INPE Nr 36/2000

Na ostatnim Walnym zebraniu sprawozdawczo wyborczym Oddziału, które odbyło się 12 marca 2002 r. kol. Jan GRZYBOWSKI – Sekretarz Generalny SEP powiedział, że SEP

jest największym stowarzyszeniem naukowo-technicznym w Polsce i w obecnym okresie ma dwa najważniejsze cele: troszczyć się o rozwój elektrotechniki w jak najszerszym pojęciu tego słowa, dbać o podnoszenie kwalifikacji kadry, czemu mają służyć; szkolenia, konferencje naukowo – techniczne oraz wszelkie spotkania w tym zakresie.

Po wyborach na wyżej wymienionym zebraniu ukonstytuował się Zarząd Oddziału Nowohuckiego SEP który pracuje po dziś dzień w następującym składzie:

Józef KRZECZOWSKI	– Prezes ZO
Jerzy MOLENDĄ	– Vice Prezes ds. Techniki i Szkolenia
Zygmunt DOBEK	– Vice Prezes ds. Organizacyjnych
Krzysztof ZIĘBA	– Vice Prezes ds.Kół
Stefan SZYLLER	– Sekretarz
Bogdan NIŻNIK	– Skarbnik
Grzegorz IWANIEC	– Referat ds. wymiany doświadczeń i racjonalizacji
Kazimierz KROMIN	– Referat ds.kursów i specjalizacji zawodowej
Zygmunt WDÓWKA	– Referat ds.komisji kwalifikacyjnych
Kazimierz IDZI	– Referat ds.młodzieży
Tadeusz PŁONCZYŃSKI	– Referat ds.socjalno-bytowych
Mieczysław SURMA	– Referat ds.historii i kroniki Oddziału
Stefan KAPUSTA	– Referat ds.Kół HTS i spółek przy HTS
Fryderyk ŁASAK	– Referat ds. Kół na terenie Dzielnicy i zew.
Jacek MARCOWSKI	– Referat ds.kontroli uchwał i wniosków
Stefan POPŁAWSKI	– Referat ds.współpracy z Członkami Wspierającymi (jednocześnie Przedst. ZO w Izbie Budowlanej)

Sekcje Naukowo-Techniczne pracują pod następującym kierownictwem:

- Instalacji i Urządzeń Elektrycznych – Jacek KONIUSZY
- Energetyczna – Tomasz MARCOWSKI
- Pomiarów i Automatyki – Andrzej FRAŚ
- Technik Informatycznych – Marian KUKURYK

Po wyborach w dniu 26.03.2002 r. ukonstytuowały się jeszcze dwie Komisje.

Komisja Rewizyjna w składzie:

Jan ZELEK	– przewodniczący
Adam KOŁODZIEJSKI	– zastępca przewodniczącego
Andrzej TOMANA	– członek
Edward KOPCIŃSKI	– członek

Sąd Koleżeński w składzie:

Stanisław STANEK	– przewodniczący
Franciszek PYRLIK	– członek
Leon STOLARSKI	– członek

Przy Oddziale Nowohuckim SEP pracuje pięć Komisji Egzaminacyjnych:

- Nr 179 przewodniczący – Wiesław KASZEWSKI
 sekretarz – Tomasz MARCOWSKI
- Nr 190 przewodniczący – JERZY MOLENDĄ
 sekretarz – Kazimierz MAZUR
- Nr 191 przewodniczący – Roman MACIAK
 sekretarz – Zygmunt WDÓWKA
- Nr 278 przewodniczący (p.o.) – Zbigniew POPIÓŁ
 sekretarz – Stefan SZYLLER
- Nr 279 przewodniczący – Władysław REJMAN
 sekretarz – Jan DYB

W dniu 28. 02. 2003r. powołane zostało nowe Koło SEP przy PBK – BPH – Centrala na oś. Bohaterów Września 80a. Prezesem Koła został kol. mgr inż. Mariusz MAJCHERCZYK. Koło to zostało przyjęte do Oddziału Nowohuckiego SEP na posiedzeniu poszerzonego Zarządu Oddziału w dniu 24.06.2003 r.

Na dzień dzisiejszy w Oddziale Nowohuckim pracują następujące Koła SEP:

Koła przy HTS

• DTE	przewodniczący	– Roman MACIAK
• DTE/E1		– Zbigniew BUBAK
• DTE/E2		– Karol ŚMIERCIĄK
• DTE/E3		– Mirosław JASTRZĄB
• DTE/E4		– Stanisław DUDZIK
• ZA/AT – SENTEL		– Marian KUKURYK
• DSI/SIR		– Ryszard BARAN
• ZB		– Ryszard ORAMUS
• ZK		– Dominik KUKLA
• ZG-REM-TECH		– Grzegorz MIRECKI
• ZH/H3		– Marcin WÓJCIK
• ZH/H1, H2		– Jerzy SYCZ

Koła zewnętrzne

* ELEKTROMONTAŻ Nr 2	– Grzegorz IWANIEC
* STALPRODUKT S.A.	– Sławomir GAWĘDA

- * PHILIP MORRIS Polska S.A
 - * PMO S.A.
 - * MPEC S.A.
 - * HPR S.A.
 - * PUP SKAMER
 - * POLONIA HOLDING Balice
 - * HOUS OF PRINCE Jawornik
 - * BUDOSTAL 3
 - * ADREM
 - * BIPROPIEC
 - * KPCB Zesławice
 - * ZSEL Nr 2
 - * PPU ZM
 - * PPU ZA HTS
 - * Seniorzy
 - * Bank BPH – PBH
- Stefan POPŁAWSKI
 - Krzysztof BUCKI
 - Bogdan FUDAL
 - Augustyn MACHAŁ
 - Janusz LESZCZYK
 - Arkadiusz RĘBACZ
 - Józef NOWAK
 - Jan DURAK
 - Józef KACZMARCZYK
 - Andrzej KOWALSKI
 - Grzegorz KLINOWSKI
 - Mieczysław SKIRŁO
 - Henryk WIECHNIAK
 - Jacek MARCOWSKI
 - Stanisław STANEK
 - Mariusz MAJCHERCZYK

Reasumując działalność Oddziału Nowohuckiego SEP w ostatnim okresie, należy tu jeszcze podkreślić pracę społeczną naszych przedstawicieli w OR NOT przy HTS oraz w różnych komisjach i komitetach przy Radzie Wojewódzkiej NOT w Krakowie.

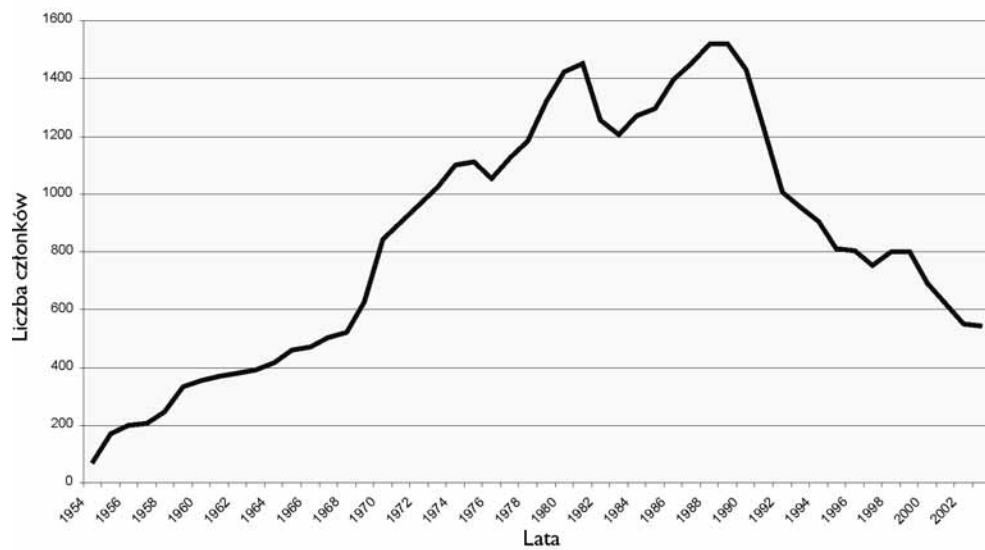
50-ta rocznica powstania Nowohuckiego Oddziału SEP jest skromnym jubileuszem elektryków, energetyków, elektroników, automatyków, teletechników i informatyków zrzeszonych w naszym Oddziale.

Wydaje się, że zarówno Koledzy którzy tworzyli zręby działalności SEP na naszym terenie, jak i Ci co do nich dołączyli w ostatnich latach – mogą być dumni z dotychczasowych osiągnięć Oddziału.

Dorobek 50-lecia Oddziału skłania również do refleksji i zadumy, gdyż w tym okresie straciliśmy wielu niezastąpionych Kolegów, współtwórców osiągnięć Oddziału, którzy odeszli z naszego grona. Wyrażamy cześć i szacunek ich pamięci, a szczególnie dla wieloletniego Prezesa – kol. Stanisława SZELIGI oraz dla wieloletniego Sekretarza – kol. Mieczysława GAJA.

Integralną częścią powyższego opracowania jest wykres przedstawiający ilość członków SEP w poszczególnych latach tj. od 1954 do 2003 r. Przedstawiony poniżej wykres sporządził kol. Tadeusz MATUSZYŃSKI.

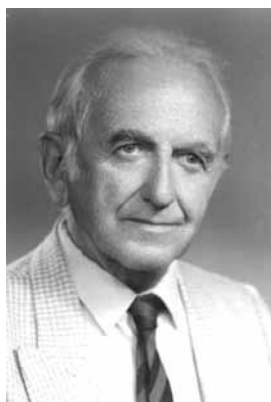
Liczba członków Nowohuckiego Oddziału SEP w latach 1954 - 2003

Działacze Nowohuckiego Oddziału SEP

W opracowaniu przedstawiono sylwetki kolejnych Prezesów oraz szczególnie zasłużonych działaczy. Informacje o wielu kolegach, którzy również przyczynili się do rozwoju Nowohuckiego Oddziału SEP znajdują się w Kronice 50-lecia.

Mieczysław GAJ

Urodził się w Krakowie 21 lipca 1921 r. Ukończył IX Gimnazjum w Krakowie, a później Liceum Telekomunikacyjne. W czasie okupacji pracował jako elektromonter w firmie Siemens, a po wojnie w Państwowych Liniach Elektrycznych Dalekosiężnych w charakterze technika elektryka. Studiował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej, pracując jednocześnie w Instytucie Metalurgii w Gliwicach. Po ukończeniu studiów wyższych w 1952 roku zatrudniony został w Nowej Hucie, gdzie przez rok pełnił funkcję Głównego Energetyka budującej się wielkiej huty. Później przez wiele lat był kierownikiem Biura Technicznego Głównego Energetyka. Aktywnie działał w Klubie Techniki i Racjonalizacji, którego był założycielem i pierwszym przewodniczącym. W 1954 r. zainicjował utworzenie w Nowej Hucie Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Został w latach 1954 - 1955 jego pierwszym prezesem, a później długoletnim sekretarzem.

Oprócz pracy zawodowej w hucie, uczył przedmiotów elektrycznych jak również języków niemieckiego i angielskiego w Technikum Hutniczo - Mechanicznym i Zasadniczej Szkole Zawodowej. Był wielkim przyjacielem młodzieży. Pasjonował się narciarstwem i samochodami,

uprawiał górską turystykę pieszą, był jednym z pierwszych założycieli Oddziału PTTK w Hucie. Za pracę zawodową i społeczną odznaczony został Kawalerskim Krzyżem Orderu Odrodzenia Polski, Złotymi Honorowymi Odznakami SEP i NOT, Odznakami Zasłużony dla Nowej Huty i Ziemi Krakowskiej. Posiadał również godność Zasłużonego Seniora SEP. Z organizacją tą związany był do końca życia.

Zmarł w dniu 7 lutego 2001 roku. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Stefan SZYDEK

Urodził się w 1930 r. w Tarnowie. Syn oficera zawodowego Wojska Polskiego. W 1949 roku ukończył naukę w Liceum im. A. Witkowskiego w Krakowie zdając maturę. W tym też roku rozpoczął studia na AGH na wydziale elektromechanicznym, uzyskując w 1954 r. tytuł mgr inżyniera elektryfikacji hutnictwa. Pracę zawodową rozpoczął w 1952 roku w czasie studiów w Elektromontażu 1 w Krakowie, jako kierownik budowy. W latach 1953 i 1954 pracował jako główny mechanik w Instytucie Odlewnictwa w Krakowie. W 1954 nakazem pracy zatrudniony został w PPW Nowa Huta. W Hucie zajmował kolejno stanowiska kierownika oddziału napędów i automatyki, kierownika wydziału remontów elektrycznych W-21, kierownika

wydziału Walcowni Gorącej Taśm. W 1971 r. przeniesiony służbowo do HPR na stanowisko kierownika Zakładu Remontów Hutniczych w Krakowie. W latach 1974 - 76 pracował jako Dyrektor Naczelny Kombinatoru Budownictwa Mieszkaniowego Kraków. W 1976 wrócił do HPR na stanowisko zastępcy kierownika Zakładu projektowo technologicznego z siedzibą w Krakowie. W 1982 r. przeniesiony służbowo do Huty był zastępcą Dyrektora Inwestycji ds. realizacji. W 1990 roku przeszedł na emeryturę. W czasie pracy w Hucie był twórcą kilkudziesięciu wniosków racjonalizatorskich i posiada 3 patenty w zakresie urządzeń hutniczych. Jest członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich od 1955 r. W Stowarzyszeniu w latach 1956 - 57 był Prezesem Oddziału w Nowej Hucie. Działał również w Sądzie Koleżeńskim Oddziału oraz w Komisjach Egzaminacyjnych. Odznaczony Krzyżem Oficerskim i Kawalerskim OOP, Złotą Honorową Odznaką SEP, Złotą Odznaką „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa” i innymi.

Posiada 2 córki, które ukończyły medycynę i pracują w Krakowie i Olkuszu. Ukończył Studium podyplomowe na AGH. Odbił szkolenia zawodowe w Szwecji (ASEA), w Niemczech (Siemens) oraz w hutach ZSRR: Krzywy Róg, Azowstał i Karaganda.

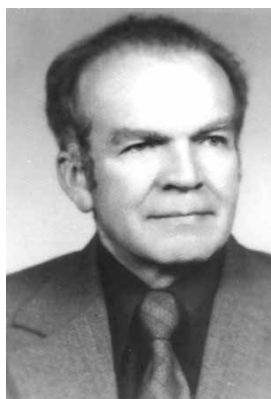
Jerzy WARZECHA

Urodził się 23 kwietnia 1928 r. w Grybowie, jako syn Wincentego, doktora prawa. Ukończył studia wyższe w Akademii Górniczo - Hutniczej w 1951 r. na Wydziale Elektromechanicznym. Od 1949 r. do 1964 r. pracował w Hucie im. Lenina w Pionie Głównego Energetyka. W 1961 r. był elektrykiem Wydziału Walcowni Drobnej. W 1964 r. został st. projektantem i kierownikiem Pracowni Elektrycznej w Biurze Projektów Przemysłu Cementowo-Wapienniczego BIPROCEMWAP w Krakowie. Na emeryturę przeszedł w 1981 roku. Odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. W 1954 r. należał do grona założycieli Nowohuckiego Oddziału SEP, a w latach 1957-58 pełnił funkcję Prezesa Oddziału. Był zaangażowany w działalności stowarzyszeniowej SEP oraz w innych organizacjach społecznych. Ojciec dwóch córek.

Zmarł 16 listopada 1990 r. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim.

Stanisław SZELIGA

Urodził się 2 maja 1926 r. w Turzy k. Sokołowa Małopolskiego. Przed wybuchem II wojny światowej rozpoczął naukę w I Gimnazjum im. Stanisława Konarskiego w Rzeszowie. Maturę uzyskał siedem lat później, w 1946 roku i został studentem Wydziału Elektromechanicznego Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie. Jeszcze przed uzyskaniem dyplomu, w listopadzie 1950 r. rozpoczął pracę w Wyodrębnionym Przedsiębiorstwie Nowa Huta w Budowie. Należał do grupy pierwszych pracowników. Początkowo został inspektorem w Zakładzie Energetycznym, a po ukończeniu studiów w 1951 r. zajmował odpowiedzialne stanowiska. W latach 1951 - 55 brał udział w orga-

nizowaniu ogólnie hutniczej służby elektroenergetycznej oraz sprawował nadzór nad budową i eksploatacją sieci i stacji elektrycznych związanych z uruchomieniem kompleksu wielkiego pieca Nr 1 i pierwszym etapem budowy huty.

Był kierownikiem Oddziału Głównych Stacji Transformatorowych, zastępcą kierownika Wydziału, a od 1956 r. – przez 21 lat $\frac{3}{4}$ kierownikiem Wydziału Sieci Elektrycznych Kombinatu Metalurgicznego w Nowej Hucie. Kierował wówczas eksploatacją i rozbudową modernizacyjną sieci elektroenergetycznych, należącej do największych w kraju odbiorców energii elektrycznej. Był współtwórcą koncepcji zasilania KM HiL w energię elektryczną. Brał udział w ocenie wielu projektów związanych z budową i rozbudową sieci tak poszczególnych zakładów i wydziałów huty, jak i całego Kombinatu. Opracował i wprowadził szereg wniosków technicznych i organizacyjnych dotyczących gospodarki elektroenergetycznej HiL. Niektóre z nich były prototypowe w skali krajowej.

Brał również udział w ocenie założeń techniczno-ekonomicznych budowy Huty Katowice i był jej konsultantem w zakresie rozruchu sieci i stacji elektroenergetycznych.

W 1977 r. przeniesiony został do Pionu Głównego Energetyka na stanowisko głównego specjalisty ds. systemów elektroenergetycznych, które zajmował do 1991 roku, tj. do czasu przejścia na emeryturę. W międzyczasie ukończył studia podyplomowe w macierzystej uczelni, a następnie w 1978 r. uzyskał specjalizację zawodową w zakresie sieci i systemów elektroenergetycznych.

Całe swoje życie zawodowe związał z budową, uruchamianiem i eksploatacją stacji i sieci zasilających Kombinat.

W 1954 r. Stanisław Szeliگا był jednym z założycieli Oddziału Nowohuckiego SEP. Był współzałożycielem pierwszych kół SEP w Kombinacie HiL oraz członkiem komitetu organizacyjnego Oddziału SEP w Nowej Hucie. W latach 1954 - 56 działał w zarządzie jednego z kół SEP na terenie huty, najpierw jako członek zarządu, a następnie prezes. W okresie 1956-1957 pełnił funkcję przewodniczącego Oddziałowej Komisji Rewizyjnej.

Oddział ten objął terenem swojego działania Kombinat i dzielnicę Nowa Huta, rozwijając się pręźnie obok znacznie starszego Oddziału Krakowskiego SEP.

Współpraca obu oddziałów przebiegała zawsze bez żadnych zakłóceń i zawiązały się między nimi serdeczne więzy przyjaźni. Była to zasługa Stanisława Szeliگی, który w 1958 r. został prezesem Oddziału i przez 37

lat sprawował tę funkcję, a przez 7 lat, gdy ze względów statutowych nie mógł być prezesem dłużej niż przez dwie kadencje, był wiceprezesem Oddziału, faktycznie jednak kierującym jego pracą. Był rzecznikiem jedności elektryków i energetyków w całym środowisku nowohuckim.

Z jego starań i inicjatywy powstały w 1967 r. przy Oddziale Nowohuckim SEP pierwsze w Stowarzyszeniu, oddziałowe komisje egzaminacyjne, nadające odpowiednie uprawnienia nie tylko elektrykom, ale również energetykom innych specjalności. Również z jego inicjatywy utworzono w 1976 r. pierwsze koła SEP w „Hucie Katowice”.

Był rzeczoznawcą SEP i autorem wielu ekspertyz wykonanych w ramach Izby Rzeczoznawców SEP.

Historię Oddziału tworzyło wielu ludzi, na szczególne wyróżnienie zasługuje jednak, bez wątpienia, zaangażowanie w rozwój Stowarzyszenia Stanisława Szeligi. Rozszerzył on teren działania Oddziału poza Nową Hutę. Był inicjatorem założenia koła SEP w Zakładzie Przetwórstwa Hutniczego w Bochni oraz dwóch kół SEP w Hucie Katowice, gdzie był konsultantem w trakcie rozruchu tej Huty.

Przez dwie kadencje Stanisław Szeliga działał w Prezydium Rady Wojewódzkiej NOT w Krakowie. W latach 1957 - 1960 był wiceprzewodniczącym Komitetu Rejonowego NOT w Nowej Hucie i ponownie powierzono mu tę funkcję w 1984 r. W latach 1981-85 brał udział w pracach Głównej Komisji NOT ds. Doradztwa Gospodarczego i Rzeczoznawstwa. Uczestniczył również w pracach przygotowawczych i obradach kolejnych Kongresów Techników Polskich.

Za działalność zawodową i społeczną został odznaczony Krzyżami: Kawalerskim i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, uzyskał godność Członka Honorowego SEP, otrzymał wiele wyróżnień, w tym również Srebrne i Złote Odznaki Honorowe SEP i NOT.

Pomimo długiej i ciężkiej choroby do końca życia zajmował się działalnością Oddziału. Zmarł 21 grudnia 2001 roku. Pochowany został na cmentarzu w Grębałowie w Nowej Hucie.

Pozostanie w pamięci wszystkich, którzy go znali, jako wzór specjalisty inżyniera, długoletniego prezesa Oddziału, wspaniałego człowieka i serdecznego przyjaciela.

Jerzy BORGOSZ

Urodził się 23 stycznia 1927 r. w Andrychowie, pow. Wadowice. Studia wyższe ukończył na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej, uzyskując tytuł mgr inż. mechanika. Pracę zawodową podjął w latach 1941-1945 w czasie okupacji niemieckiej w Firmie "G. Schwalbe" w Bielsku w charakterze ślusarza - tokarza. Następnie w latach 1945-48 pracował w Fabryce Maszyn w Andrychowie w charakterze młodszego konstruktora. W latach 1951 - 1953 pracował w Wytwórni Silników w dziale Głównego Mechanika. W 1953 r. rozpoczął pracę w Hucie im. Lenina w Krakowie w Siłowni Huty. Tu pracował kolejno na stanowiskach: Kierownika Utrzymania Ruchu oraz kierownika Oddziału Turbin i Dmuchaw. W 1966 r. przeszedł

do pracy w Pionie Głównego Energetyka Huty jako Główny Technolog ds. Walcowni a następnie zastępca Głównego Energetyka ds. Ciepłych w latach 1967 - 1975. W roku 1975 został oddelegowany do Huty Katowice, gdzie pełnił funkcję Głównego Energetyka Huty. Brał udział w budowie i rozruchu całego kompleksu urządzeń energetycznych Huty Katowice. Od 1985 do 1990 pracował w Hucie im. Lenina w charakterze Głównego Energetyka aż do emerytury.

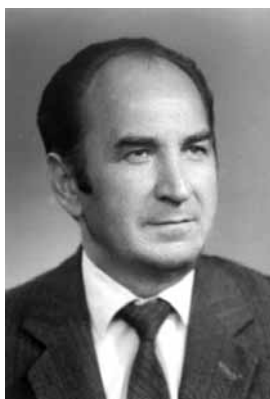
Mgr inż. Jerzy Borgosz ma duże zasługi w uruchamianiu urządzeń Siłowni Huty im. Lenina oraz Huty Katowice. Zorganizował służby energetyczne Huty Katowice. Był wysokiej klasy fachowcem w zakresie energetyki cieplnej. Był autorem wielu wniosków racjonalizatorskich i trzech patentów. Był również inicjatorem przedsięwzięć zmierzających do ochrony środowiska regionu krakowskiego. Za osiągnięcia w pracy zawodowej został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, medalem Zasłużony Hutnik PRL, Odznaką Budowniczy Huty im. Sendzimira, Odznaką Budowniczy Huty Katowice, Odznaką Zasłużony dla Huty Katowice

Mgr inż. Jerzy Borgosz był długoletnim, zasłużonym działaczem Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Pełnił wiele różnych funkcji w Zarządzie Oddziału Nowohuckiego, jak: członek Prezydium Zarządu Oddziału, członek Sądu Koleżeńskiego Oddziału, Delegat Zarządu Oddziału SEP do Komitetu Energetyki przy Radzie Wojewódzkiej NOT, w latach 1987-1990 był prezesem Oddziału oraz członkiem Prezydium Komitetu Rejonowego NOT przy KM HiL i członkiem Rady Wojewódzkiej NOT w Krakowie. Był współzałożycielem kół SEP w KM Huta Katowice, miał duże zasługi w rozwoju tych kół. Za zasługi dla Stowarzyszeń Naukowo

Technicznych odznaczony został Srebrną i Złotą Odznaką Honorową SEP i Złotą Odznaką Honorową NOT.

Zmarł śmiercią tragiczną w Andrychowie 2 stycznia 1992 roku i tam jest pochowany.

Józef KRZECZOWSKI

Urodzony 3 lipca 1938 roku w Strzelcach Wielkich. Technikum Elektryczne w Tarnowie ukończył w 1957 r. Z dyplomem technika elektryka podjął pracę zawodową w Elektromontażu Nr 1 w Krakowie. W latach 1958 - 60, po ukończeniu Technicznej Szkoły Wojsk Lotniczych odbył Zasadniczą Służbę Wojskową, po ukończeniu której rozpoczął pracę w Kombinacie Metalurgicznym w Krakowie w Wydziale Aparatury Kontrolno Pomiarowej i Automatyki - pracując nieprzerwanie do roku 1999. W latach 1969 - 74 kontynuował naukę w Akademii Górniczo-Hutniczej, po ukończeniu której zajmował kierownicze stanowiska w Zakładzie Automatyki i w Zakładzie Energetycznym Huty im. Tadeusza Sendzimira. W roku 1975 wyjechał z grupą

specjalistów na 4-miesięczne szkolenie do USA w zakresie produkcji blach transformatorowych. Mając doświadczenie zawodowe z zakresu budowy i eksploatacji urządzeń pomiarowo-regulacyjnych wytypowany został na 2-letni kontrakt do Algerii, gdzie pełnił obowiązki Kierownika Utrzymania Ruchu AKPiA Koksowni w hucie EL HADJAR.

W ramach podnoszenia kwalifikacji w 1989 r. ukończył w AGH Studium Podyplomowe z zakresu „Gospodarki Ciepłej i Pieców Hutniczych”. W roku 1990 uzyskał I stopień specjalizacji zawodowej w zakresie „Automatyka i Pomiary”. Posiada tytuł rzeczoznawcy SEP w dziedzinie „Pedagogika w Elektryce”. Od roku 1985 jest nauczycielem przedmiotów elektrycznych i automatyki w Zespole Szkół Zawodowych przy HTS S.A.

Współautor czterech patentów z zakresu automatyzacji procesów przemysłowych.

Członek Stowarzyszenia Elektryków Polskich od 1972 roku. Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi oraz Złotą Odznaką SEP i NOT oraz Medalem Profesora Pożaryskiego.

Prezes Nowohuckiego Oddziału SEP od roku 1998.

Zbigniew CENTKOWSKI

Urodził się 1 września 1920 roku w Kłomnicach k. Piotrkowa. W roku 1939 ukończył gimnazjum i liceum im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie. W okresie okupacji hitlerowskiej, od października 1939 r. do stycznia 1945 r. uczył na tajnych kompletach w zakresie gimnazjum i liceum, zorganizowanych przez Gimnazjum H. Sienkiewicza w Częstochowie. Po wyzwoleniu, w roku 1945 rozpoczął studia na Politechnice Śląskiej w Krakowie, a następnie w Gliwicach. Z powodu trudnych warunków materialnych zmuszony był jednak w grudniu 1945 r. przerwać studia i rozpocząć pracę w Kopalni Wolność w Krzyżatce. Dzięki otrzymaniu stypendium z Centralnego Zarządu Przemysłu Hutniczego w Katowicach, w maju 1946 r. powrócił na

Politechnikę Śląską i w styczniu 1949 r. uzyskał absolutorium. W kwietniu 1951 r. otrzymał dyplom magistra nauk technicznych, inżyniera mechanika - specjalność ruchowo-energetyczna.

Pracę zawodową rozpoczął we wrześniu 1948 r. w Hucie 1 Maja w Gliwicach, przechodząc kolejno stanowiska kierownika oddziału ciepłego, szefa utrzymania ruchu huty i głównego mechanika huty. W kwietniu 1952 r. przeniesiony został służbowo do Huty im. Lenina, gdzie objął stanowisko zastępcy kierownika Zakładu Energetycznego, a następnie kierownika Siłowni i I zastępcy Głównego Energetyka. W 1961 r. powierzono mu stanowisko Głównego Energetyka HiL, na którym pracował do roku 1975. W związku z postępującą ciężką chorobą w 1975 r. przeniesiony został na stanowisko Głównego Konstruktora Huty, na którym pracował do ostatnich chwil swego życia.

Mgr inż. Zbigniew Centkowski posiadał wielkie zdolności organizacyjne i kierownicze. Był człowiekiem niezwykle ambitnym i pracowitym o dużym poczuciu odpowiedzialności za powierzone mu tak ważne dla huty odcinki pracy. Na swoim koncie posiadał szereg osiągnięć i cennych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, za które między innymi otrzymał nagrodę zespołową miasta Krakowa w roku 1976. Był autorem wielu patentów i projektów wynalazczych, których zastosowanie przyniosło wielomilionowe efekty dla huty i gospodarki narodowej.

Wniósł wielki wkład pracy w budowę, uruchomienie i rozwój podstawowych jednostek produkcyjnych Kombinatoru HiL, przede wszystkim w zakresie gospodarki energetycznej. W uznaniu zasług, uchwałą Konferencji Samorządu Robotniczego z dnia 29.06.1976 r. wpisany został do "Złotej Księgi" zasłużonych pracowników Kombinatoru Huty im. Lenina.

Za wybitne osiągnięcia w pracy zawodowej i działalność społeczno - polityczną został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W Stowarzyszeniu Elektryków Polskich, do którego należał od 1945 r. rozwinął szczególną aktywność, pełniąc między innymi funkcję wiceprezesa Oddziału SEP w Nowej Hucie i wiceprezesa ds. techniki Oddziału Rejonowego NOT w Nowej Hucie. Za pracę w ruchu stowarzyszeniowym otrzymał Srebrną i Złotą Odznakę Honorową SEP oraz Srebrną i Złotą Odznakę Honorową NOT.

Zmarł, po długiej i ciężkiej chorobie, w dniu 9 kwietnia 1978 roku. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Tadeusz FRANCAK

Urodził się 31 stycznia 1921 r. W roku 1951 ukończył studia wyższe na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, uzyskując tytuły magistra inżyniera elektryka. Pracę zawodową rozpoczął w 1949 r. w charakterze starszego asystenta (będąc jeszcze studentem) w Katedrze Miernictwa Elektrycznego Politechniki Śląskiej. Po uzyskaniu dyplomu kontynuował nadal pracę w tej Katedrze, podejmując równocześnie pracę zawodową w Biurze Projektów Elektrycznych "Elektroprojekt" w Gliwicach. W roku 1955 przeszedł do pracy w Hucie im. Lenina w Nowej Hucie, gdzie początkowo objął stanowisko zastępcy kierownika Wydziału Badań i Pomiarów Elektrycznych, a następnie kierownika Wydziału Sieci i Automatykacji. W 1961 r. awansował na stanowisko I zastępcy Głównego Energetyka Huty. W roku 1973 objął stanowisko Głównego Automatyka Huty, które zajmował do momentu przejścia na emeryturę w 1983 r. Po tym okresie pracował nadal w Hucie na 1/2 etatu przy rozruchu nowych obiektów. Przez cały okres pracy zawodowej był aktywnym członkiem SITPH oraz Oddziału NOT i SEP w Nowej Hucie. Przez dłuższy okres czasu pełnił również funkcję Zastępcy Przewodniczącego Komitetu Nagród NOT w wojewódzkim Oddziale NOT w Krakowie. W latach 1976 - 1983 był członkiem Komitetu Energetyki SITPH w Katowicach.

Wniósł znaczny wkład w modernizację i rozwój gospodarki energetycznej Huty im. Lenina. Jest autorem szeregu wniosków racjonaliza-

torskich w tym zakresie. Współdziałał przy rozruchu nowych obiektów produkcyjnych huty, m. innymi Kompleksu Tlenowego.

Za działalność zawodową wyróżniony został Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Orderem Budowniczy Polski Ludowej. Za działalność stowarzyszeniową wyróżniony został Złotymi Odznakami Honorowymi SEP, NOT i SITPH. Zmarł 15 czerwca 2002 roku.

Zygmunt GROBLA

Urodził się 1 maja 1930 roku w Krakowie. Szkołę podstawową ukończył w czasie wojny, złożył „małą maturę”, a następnie zdobył dyplom technika - elektryka w Państwowej Szkole Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Następnie podjął studia na Wydziale Elektryfikacji Górnictwa i Hutnictwa AGH, które ukończył w roku 1956. W tymże roku podjął pierwszą pracę w Hucie im. Lenina, najpierw jako mistrz elektryk w Walcowni Gorącej Blach, następnie jako Elektryk Wydziału Walcowni Zgniatacz. Stąd w roku 1962 zostaje oddelegowany do organizowania oddziału remontowego HPR. Następne lata kariery zawodowej nie są związane z hutnictwem. W latach 1974 - 78 pracuje w Przedsiębiorstwie WSM „Wspólnota”. W latach

1979 - 1993 do czasu przejścia na emeryturę jest zastępcą dyrektora do spraw technicznych przedsiębiorstwa Kopalnie Skalnych Surowców Drogowych.

Działalnością w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich zainteresował się jeszcze podczas pracy w Walcowni Zgniatacz. Uczestniczył w komisjach egzaminacyjnych elektryków. W Oddziale Remontowym HPR przy KM HiL założył pierwsze koło SEP i był jego przewodniczącym w latach 1963-68. Był wieloletnim wiceprezesem Nowohuckiego Oddziału SEP, członkiem zarządu, jak również pełnił szereg funkcji w poszczególnych jego komisjach m. innymi w komisji organizacyjnej i szkoleniowej. Zygmunt Grobla założył kronikę Nowohuckiego Oddziału SEP. By nie ograniczać się wyłącznie (w ramach Stowarzyszenia) tylko do wymiany doświadczeń zawodowych, poddał myśl spotkań towarzyskich z okazji Dnia Energetyka. On także wprowadził konkursy dla młodzieży uczącej się zawodu elektryka - na najlepsze prace dyplomowe w hutniczym technikum.

W swym dorobku miał 28 wniosków racjonalizatorskich, dotyczących poprawy efektywności pracy urządzeń elektrycznych i ich modernizacji. Uzyskał za nie tytuł „Racjonalizatora Produkcji”.

Przez ponad 30 lat godził ze sobą pracę w dwóch zawodach, pracował bowiem dodatkowo jako nauczyciel przedmiotów mechaniczno - elektrycznych w Technikum Hutniczo-Mechanicznym. Za pracę zawodową, oddanie sprawom społecznym i działalność w SEP uhonorowany został licznymi odznakami: Srebrną i Złotą Odznaką NOT, Srebrną i Złotą Odznaką SEP. Był posiadaczem Krzyża Kawalerskiego OOP.

Pasją Jego życia był sport. W latach 1979 -81, gdy drużyny piłki ręcznej „Hutnika” zdobywały kolejno mistrzostwo Polski juniorów i seniorów, był prezesem sekcji piłki ręcznej KS „Hutnik”.

Do ostatnich chwil swego życia działał aktywnie w Nowohuckim Oddziale SEP. Zmarł 22 grudnia 1994 roku. Pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

Jan HOLKA

Urodził się 4 stycznia 1912 roku w Charlottenburgu w Niemczech. W 1919 r. powrócił do niepodległej Polski i zamieszkał w Poznaniu, gdzie uczęszczał do gimnazjum im. I. Paderewskiego. Pierwszą pracę - elektromontera - podjął w Elektrowni Miejskiej w Grodzisku Wielkopolskim w 1931 r. W 7 lat później skierowano go na roczny kurs przygotowujący fachowców dla COP-u. W czerwcu 1939 r. rozpoczął pracę w Zakładach Południowych w Stalowej Woli. Był elektrykiem w Wydziale Elektrycznym, którym kierował inż. Włodzimierz Karbownik, późniejszy Gł. Energetyk KM HiL. Z przerwami pracował tam do roku 1944, kiedy to nasilone represje hitlerowskie w stosunku do podejrzanych o przynależność do Ruchu Oporu zmusiły go do opuszczenia miasta i osiedlenia się w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Pracował tam w warsztacie elektromechanicznym swego kolegi, działając także na potrzeby tamtejszej partyzantki.

Po wyzwoleniu wykwalifikowany elektryk Jan Holka znalazł zatrudnienie przy odbudowie zniszczonej cukrowni w Malborku, a następnie przy odbudowie i uruchamianiu zatopionej przez Niemców stacji pomp na Żuławach. Przez kilka lat pracował na Dolnym Śląsku,

a następnie (razem z inż. Czesławem Centkiewiczem – późniejszym znanym pisarzem) w Inżynierskiej Spółdzielni Pracy w Jeleniej Górze.

1 września 1952 r. został służbowo przeniesiony do krakowskiego Elektromontażu i jako kierownik grupy robót rozpoczął pracę przy budowie Huty im. Lenina.

Sumienne wykonywanie obowiązków i poświęcenie w pracy nie przeszkodziło mu w podnoszeniu kwalifikacji i poszerzaniu wiedzy. Już w 1957 r. uzyskał dyplom inżyniera elektryka w Politechnice Śląskiej, ze specjalnością maszyny napędowe. Awansował na kierownika działu produkcji, następnie starszego inżyniera rozruchu i kierownika działu postępu technicznego. Później zdobył też doświadczenia związane z pełnieniem funkcji rzeczownika patentowego, a z końcem lat siedemdziesiątych, po powrocie z oddelegowania na budowy zagraniczne, z pracą na stanowisku specjalisty ds. eksportu.

Od 1952 roku był członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W 1957 r. zorganizował koło SEP przy Elektromontażu, a w rok później utworzył sekcję instalacji i urządzeń elektrycznych, która zainicjowała pierwsze ogólnopolskie cykliczne konferencje techniczne. Były to spotkania typu „wytwórca - użytkownik” poświęcone zagadnieniu jakości produkowanej aparatury elektrycznej oraz jej eksploatacji. Był przewodniczącym tej sekcji do roku 1975, a przewodniczącym Koła od początku jego istnienia do roku 1970. W 1974 r. został członkiem zarządu RK NOT w Nowej Hucie i pełnił tę funkcję 14 lat. W 1980 r. wybrano go wiceprezesem ds. kół Nowohuckiego Oddziału SEP. Od 1978 r. jest członkiem Rady Zakładu Usług Technicznych w Krakowie.

Za działalność społeczną, która przez wszystkie te lata była jedyną pasją jego życia, uhonorowany został wieloma odznaczeniami, m.in. Srebrną i Złotą Honorową Odznaką SEP, Srebrną i Złotą Honorową Odznaką NOT, Złotą Odznaką „Za pracę społeczną dla miasta Krakowa”, odznaką „Budowniczy Nowej Huty” i Medalem Profesora Pożaryskiego. Za Zasługi w pracy zawodowej otrzymał m. innymi Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Będąc na emeryturze nie porzucił swej działalności społecznej.

Zmarł 24 stycznia 2004 roku; został pochowany na cmentarzu w Grębałowie.

Włodzimierz KARBOWNICKI

Urodził się 7 kwietnia 1907 r. w Radomiu. Po ukończeniu studiów inżynierskich na Politechnice Warszawskiej ze specjalnością elektryka odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych w Zambrowie. Pracę zawodową rozpoczął w 1935 r. w angielskiej firmie Contractors Comottas elektryfikującej kolej w Warszawie. Po ukończeniu elektryfikacji kolei w marcu 1937 r. został zatrudniony w Ministerstwie Komunikacji do zorganizowania konserwacji elektrycznej sieci trakcyjnej. W sierpniu 1937 r. Zakłady Południowe (dzisiejsza Huta Stalowa Wola) zaangażowały Go jako kierownika ruchu elektrycznego przy budowie huty, gdzie pracował do wybuchu wojny. W jesieni 1939 roku pracował kilka miesięcy w Elektrowni w Stalowej Woli,

potem ponownie w Zakładach Południowych, gdzie między innymi współorganizował oddziały Armii Krajowej, będąc szefem inspektoratu Nisko. W marcu 1944 r. uciekł przed aresztowaniem przez Gestapo do Warszawy, gdzie dalej brał czynny udział w Ruchu Oporu będąc jednym z wiceministrów Ministerstwa Przemysłu przy Delegaturze na Kraj Rządu Londyńskiego, uczestniczył w Powstaniu Warszawskim. W międzyczasie pracował w fabryce aparatów elektrycznych „K. Szpotański”. Po upadku Powstania poprzez obóz w Pruszkowie (z którego uciekł wraz z żoną) trafił do rodzinnego Radomia, gdzie pracował jako robotnik w firmie budowlanej „A. Jakaczyński”.

Po wyzwoleniu, w lutym 1945 roku wyjechał z grupą operacyjną na Śląsk, gdzie został zaangażowany do Centralnego Związku Przemysłu Hutniczego jako kierownik działu elektrycznego. We wrześniu 1950 r. przeszedł do Huty Florian, gdzie pracował jako Główny Mechanik i Energetyk. Na początku maja 1954 r. został przeniesiony do Huty im. Lenina na stanowisko Głównego Energetyka Huty. Następnie pracował w Biprostału przy projektowaniu rozbudowy HiL (w latach 1961 - 1964), a do przedwczesnej śmierci (w marcu 1970) jako główny technolog i zastępca kierownika działu wstępnego przygotowania inwestycji HiL.

W pracy wykazywał wiele inwencji, inicjatywy i wytrwałości w rozwiązywaniu szeregu trudnych problemów eksploatacyjnych i inwestycyjnych. Cechowała Go wielka pracowitość, sumienność i obowiązkowość. Należał do grona działaczy Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Zmarł w 1970 r. Pochowany na cmentarzu w Radomiu.

Adam MIĄCZYŃSKI

Urodził się 6 lutego 1903 r. w Gródku Jagiellońskim koło Lwowa w rodzinie urzędnika państwowego. Dzieciństwo i młodość spędził w Gródku, gdzie wychowywany był w rodzinie o silnych tradycjach patriotycznych. W 1918 roku wraz z bratem samodzielnie udał się na apel ówczesnych władz do Lwowa, zgłaszając się do szeregów obrońców tego miasta - Orląt, jako służba pomocnicza. Z końcem lat dwudziestych ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Lwowskiej, a następnie przez kilka lat pracował w Małopolskiej Fabryce Żarówek we Lwowie. Z początkiem lat trzydziestych wraz z rodziną żony, Janiny, przeniósł się do Krakowa, natomiast pracę zawodową podjął w Hucie Batory na Górnym Śląsku. Zajmował tam stanowisko Kierownika Wydziału Elektrycznego aż do wybuchu II wojny światowej. Z końcem 1939 roku wraz z kierowniczym personelem Huty został ewakuowany przez Rumunię do Grecji, skąd z początkiem 1940 roku drogą morską dostał się do Francji. Tam pracował jako górnik w kopalni węgla w Firminy koło Saint Etienne a następnie jako elektryk w polskim szpitalu wojskowym w alpejskiej miejscowości Aix Les Bains. Tutaj też związał się z francuskim ruchem oporu. Po wyzwoleniu Francji w 1945 r. przeniósł się do Paryża, gdzie został zatrudniony w Fabryce Lamp Radiowych Philipsa. Pracując w dziale studiów lamp miniaturowych uzyskał szereg patentów i znaczących osiągnięć zawodowych.

W roku 1948 wrócił do Polski i początkowo pracował w Wytwórni Lamp Elektronowych w Warszawie. W 1949 r. rozpoczął pracę w Przedsiębiorstwie Nowa Huta na stanowisku Kierownika Zakładu Energetycznego, a następnie jako Zastępca Głównego Energetyka ds. Elektrycznych Huty. Tutaj zorganizował od podstaw służbę elektroenergetyczną, przyjmując do pracy młodych, zdolnych inżynierów i w krótkim czasie pion ten osiągnął wysoki poziom zawodowy. W tym okresie był również wykładowcą z zakresu oświetlenia elektrycznego na ówczesnym Wydziale Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej AGH.

W ciągu całej swojej pracy zawodowej działał również społecznie w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich, którego był członkiem od 1936 roku. Lata pracy w Kombinacie to okres ścisłej współpracy z Nowohuckim Oddziałem SEP i jego wieloletnim prezesem mgr inż. Stanisławem Szeliągą, którego zresztą przyjął do pracy jako młodego

inżyniera. W Kombinacie pracował do chwili przejścia na emeryturę w 1973 r. W dalszym ciągu, mimo przejścia na emeryturę pracował w SEP wykonując szereg różnorodnych ekspertyz jako rzeczoznawca Izby.

Zmarł 21 listopada 1992 roku w Krakowie i został pochowany na Cmentarzu Rakowickim.

Anatol SAMKOWICZ

Urodził się 24 marca 1913 roku w Sankt Petersburgu, gdzie jego ojciec pracował na kolei. Na podstawie Traktatu Ryskiego zawartego w roku 1920 między Rzeczpospolitą Polską i Rosją Radziecką jego rodzice wraz z dziećmi repatriowali się do Polski (woj. wileńskie) do dawnego miejsca zamieszkania. W roku 1931 ukończył Gimnazjum w Głębokim, a w roku 1934 3-letnie Państwowe Liceum Elektryczne w Wilnie, uzyskując stopień technika elektryka. Po ukończeniu liceum podjął pracę w Przedsiębiorstwie "Pomoc Inżynierska" w Wilnie, gdzie przez dwa lata pracował w charakterze mistrza, a do 1944 r. na stanowisku kierownika działu instalacji elektrycznych. W latach 1944 - 1945 pracował w Elektrowni Miejskiej w Wilnie na stanowisku dyspozytora mocy. W sierpniu 1944 r. repatriował się do Polski i zamieszkał w Gdańsku.

W 1950 r. uzyskał stopień inżyniera elektryka na Wydziale Elektrycznym Politechniki Gdańskiej. Równocześnie pracował w Przedsiębiorstwie Budowlano - Montażowym w Sopocie na stanowisku Głównego Inżyniera w Wydziale Elektrycznym tego przedsiębiorstwa.

W styczniu 1951 r. przeniósł się do Krakowa, do Huty im. Lenina. Kolejno pracował:

W styczniu 1951 r. przeniósł się do Krakowa, do Huty im. Lenina. Kolejno pracował:

- w latach 1951 - 1954 na stanowisku inspektora nadzoru,
- w latach 1955 - 1962 na stanowisku kierownika Wydziału Aparatury Kontrolno - Pomiarowej i Automatyki,
- w latach 1963 - 1978 na stanowisku Specjalisty w Dyrekcji Inwestycji Huty.

Po przejściu na emeryturę w końcu 1978 r. został mianowany przez Prezesa Sądu Wojewódzkiego w Krakowie sądowym tłumaczem przysięgłym z języka rosyjskiego. Pracę w Sądzie zakończył w roku 1983.

Był czynnym członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich od roku 1935. Za pracę zawodową został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i odznaczeniami resortowymi.

Zmarł 30 grudnia 2003 r. Pochowany został na Cmentarzu Rakowickim.

Ludwik ŚWIATŁOWSKI

Urodził się 3 września 1912 r. w Podlipiu, powiat Dąbrowa Tarnowska. Po ukończeniu szkoły pracował jako pomocnik elektromonterski w Dąbrowie Tarnowskiej. Odbył czynną służbę wojskową we Lwowie. W 1939 r. powołany został do 96 Pułku Piechoty w Przemyślu. W 1939 r. dostał się do niewoli niemieckiej. Po wydostaniu się z niewoli pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Po zakończeniu II wojny światowej w latach 1945 - 1951 pracował Okręgowej Składnicy Materiałów Teletechnicznych w Krakowie w charakterze monter, a później w Liceum Teletechnicznym na stanowisku magazyniera i zaopatrzeniowca. W 1952 r. zatrudniony został w Państwowym Przedsiębiorstwie Wyodrębnionym Nowa Huta w budowie a potem w Hucie im. Lenina w Wydziale Teletechnicznym. W 1959 roku przeniesiony został do Działu Bezpieczeństwa Pracy na stanowisku starszego inspektora, gdzie pracował do uzyskania emerytury w 1978 r. W 1961 roku ukończył Technikum Łączności. Od 1964 roku aż do śmierci pełnił funkcję Kierownika Administracyjnego Domu Technika NOT w Nowej Hucie.

W październiku 1954 r. był członkiem Komitetu Organizacyjnego elektryków Nowej Huty, organizującego się Oddziału SEP w Nowej Hucie. Funkcję Sekretarza Oddziału SEP w Nowej Hucie pełnił w latach 1955 - 1963 oraz 1964 - 1965. W latach 1963 - 1964 był skarbnikiem Oddziału SEP w Nowej Hucie, a w latach 1978 - 1981 sekretarzem Koła Seniorów.

Wyrazem uznania Zarządu Komitetu Rejonowego NOT, dla Kolegi Ludwika Światłowskiego było wmurowanie tablicy pamiątkowej w 1987 roku, w sali kominkowej Klubu NOT, o następującej treści:

***Kol. Ludwikowi Światłowskiemu
w 75 rocznicę urodzin i w 35-lecie owocnej działalności w NOT
w dowód uznania zasług - Zarząd KR NOT.***

Za długoletnią pracę w Kombinacie Huta im. Lenina i za pracę społeczną w SEP, która przyczyniła się do wzrostu organizacyjnego i rozwoju działalności merytorycznej Nowohuckiego Oddziału SEP, otrzymał następujące odznaczenia: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Srebrne i Złote Odznaki SEP i NOT oraz inne medale i wyróżnienia.

Kolega Ludwik Światłowski zmarł w dniu 10 stycznia 1999, przeżywszy 86 lat. Pochowany został na cmentarzu w Grębałowie.

We wspomnieniu pośmiertnym Rady OR FSNT NOT przy HTS S.A. czytamy:

„Kol. Ludwik Światłowski odegrał znaczącą rolę w integracji środowiska technicznego HTS S.A. i Nowej Huty, dzięki nieustrudzonym zabiegom o powierzony Mu pod opiekę Dom Technika, w którym spędzał cały swój wolny czas, poświęcając go działalności dla dobra członków Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych”.

Zmarli Koledzy

Aleksander Barbaszewski
Jerzy Bednarz
Adam Binkowski
Jerzy Borgosz
Adam Borowczyk
Piotr Buchacz
Lesław Bulsiewicz
Marian Bylica
Zbigniew Centkowski
Jerzy Chrostek
Zenon Cisoń
Zdzisław Deleka
Remigiusz Domagała
Ryszard Fiedler
Jan Filipowski
Tadeusz Franczak
Jakub Fress
Mieczysław Gaj
Juliusz Gędzior
Bogusław Godyń
Adam Grabczak
Zygmunt Grobla
Henryk Gruszczyński
Walenty Grześkiewicz
Jan Holka
Stanisław Jamroga
Zbigniew Jantas
Zdzisław Kamyczura

Włodzimierz Karbownicki
Henryk Kaszowski
Stanisław Kijas
Józef Kleszcz
Kazimierz Kocyan
Władysław Kosek
Romuald Kozakiewicz
Jerzy Kozłowski
Stanisław Król
Józef Krynke
Grzegorz Krzysztoń
Henryk Kucharski
Zdzisław Kucharski
Stanisław Kurtyka
Marian Kwinta
Marian Lambor
Andrzej Langer
Alfred Leśniewski
Tadeusz Lichoszczak
Jerzy Lisak
Florian Luba
Zygmunt Lubas
Jan Łazdowski
Machnik Józef
Henryk Madowicz
Antoni Mareczek
Adam Miączyński
Władysław Mirek

Marian Misiak
Jan Montikolo
Krzysztof Moroń
Stanisław Mucha
Antoni Musiał
Stanisław Narożnik
Teresa Nesterska
Edmund Nowacki
Stanisław Nowak
Jan Pająk
Jan Palenica
Mieczysław Patrzalek
Jan Pawlicki
Hipolit Pietkiewicz
Alfons Piotrowicz
Witold Piróg
Jan Pograniczny
Stanisław Polański
Jan Prokopowicz
Ryszard Przybyło
Aleksander Radzymiński
Zdzisław Raus
Marian Reguła
Józef Rokita
Kazimierz Rup
Antoni Rybarczyk
Zbigniew Rychlik
Stanisław Rydzik
Anatol Samkowicz
Jan Sarad
Stanisław Sawrej

Janusz Siadak
Stanisław Siwek
Edward Skała
Józef Skórski
Stanisław Solski
Stanisław Stachowicz
Mieczysław Stanisławski
Wojciech Stanisławski
Wacław Starczyk
Jan Stępień
Józef Stochalski
Władysław Stolarski
Stefan Streszewski
Paweł Suchański
Witold Sułko
Stanisław Szeliga
Elżbieta Szul
Ludwik Światłowski
Teofil Świerkosz
Stanisław Świstak
Zygmunt Toporkiewicz
Tadeusz Twardy
Adolf Węclaw
Stanisław Wittek (senior)
Ryszard Wołczyk
Stanisław Woron
Feliks Wróz
Stanisław Wydrych
Marian Zimmer
Stefan Żołądź
Józef Żywiecki

Budowa i rozwój huty w Krakowie

Jerzy Gierz, Władysław Rejman

Znakomita większość członków SEP Oddziału Nowohuckiego to byli i obecni pracownicy huty oraz przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie dzielnicy Nowa Huta. Huta była od początku członkiem zbiorowym SEP-u. Powyższe fakty wystarczają, by chociaż w zarysie przedstawić historię budowy i rozwoju huty.

W Polsce międzywojennej produkcja stali nie przekraczała nigdy, nawet w najlepszym okresie 1,5 mln ton rocznie.

Okupacja hitlerowska pozostawiła po sobie olbrzymie straty, a zniszczenia wojenne w hutnictwie wynosiły 40 %. W tej sytuacji po zakończeniu działań wojennych kraj stanął wobec odbudowy od podstaw nie tylko starych i zniszczonych zakładów, lecz budowy nowych, nowoczesnych hut. Realizacja powyższych celów miała postawić gospodarkę i przemysł na wysokim poziomie technicznym.

W rozwoju naszego hutnictwa kluczową rolę odegrała budowa wielkiego zakładu metalurgicznego o pełnym cyklu produkcji hutniczej, począwszy od koksu wielkopieczowego - do gotowych wyrobów walcowanych włącznie.

W 1947 roku przy ówczesnym Centralnym Zarządzie Przemysłu Hutniczego została powołana specjalna komisja, która miała za zadanie ustalenie wielkości programu produkcyjnego nowych, przewidzianych do budowy zakładów metalurgicznych oraz ich lokalizacji.

W wyniku przeprowadzonych badań i studiów, stwierdzono konieczność wybudowania wielkiej nowej huty o zdolności produkcyjnej 1,0 - 1,5 mln ton stali rocznie.

Pod koniec 1947 r. powstało przy Biurze Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprohut” Biuro Projektowania Nowej Huty. Kilka miesięcy później, na początku 1948 r. zawarta została między Polską a Związkiem Radzieckim umowa, zapewniająca

dostawę przez ZSRR dokumentacji, zamaszynowania, materiałów wsadowych oraz udzielenie pomocy technicznej przy budowie huty, jak również przeszkolenie kadry naszych pracowników w hutach radzieckich.

Założenia projektowe huty o zdolności produkcyjnej około 1,5 mln ton stali rocznie opracowane zostały w 1948 roku przez Biuro Projektowania Nowej Huty i stanowiły dla strony radzieckiej podstawę do opracowania projektu wstępnego huty. Generalnym projektantem huty był "Gipromez" w Moskwie a generalnym dostawcą Ministerstwo Czarnej Metalurgii.

Lokalizacja huty została zatwierdzona 24 lutego 1949 roku na terenie podkrakowskiej wsi Mogiła - Pleszów. O wyborze terenu budowy zdecydowały przede wszystkim korzystne warunki topograficzne, umożliwiające dogodny zaopatrzenie huty w wodę, węgiel i topniki oraz możliwość przyłączenia jej do magistrali kolejowej. Na wybór bezpośredniej okolicy Krakowa na lokalizację huty miały również względy polityczne - stworzenie socjalistycznego nowego środowiska robotniczego. Dużą rolę odgrywało tu również bliskie zaplecze gospodarcze i kulturalne Krakowa - prastarej stolicy kulturalnej kraju - doskonałe źródło kadr technicznych i ekonomicznych z istniejących tu licznych wyższych uczelni, zwłaszcza Akademii Górniczo - Hutniczej i Politechniki, jak również średnich szkół zawodowych. Ponadto województwo krakowskie, do tej pory nisko uprzemysłowione i wykazujące poważne rezerwy demograficzne, stanowiło dobrą bazę siły roboczej dla huty i jej budowy.

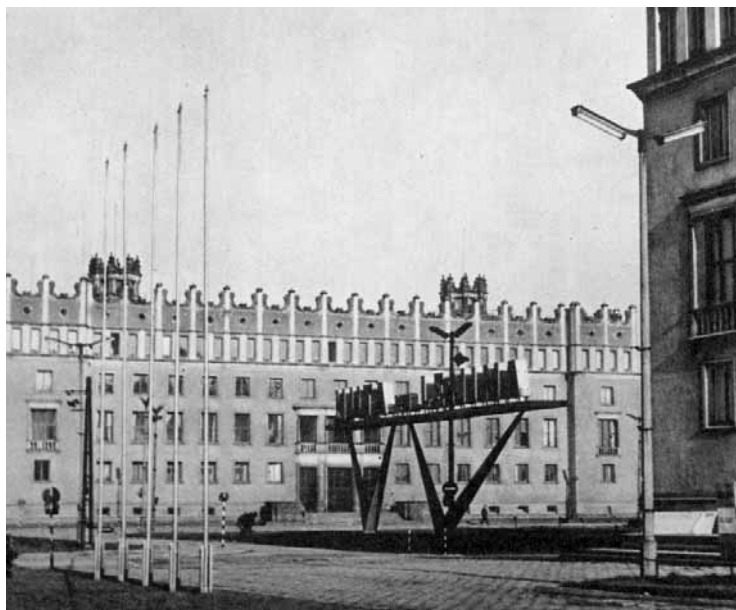
Po zatwierdzeniu lokalizacji radzieckie biura projektowe pod kierunkiem „Gipromezu” opracowały w ciągu 1949 roku projekt wstępny huty o zdolności produkcyjnej 1,5 mln ton stali rocznie. Sukcesywnie w latach 1950 -1953 zostały wykonane w ZSRR projekty techniczne wydziałów remontowych oraz podstawowych wydziałów huty. Radzieckie projekty były adoptowane przez Biuro Projektów „Biprostal” w Krakowie.

W dniu 29 marca 1949 roku utworzone zostało **Państwowe Przedsiębiorstwo Wyodrębnione „Nowa Huta w budowie”** z siedzibą w Krakowie. W tym roku rozpoczęto pierwsze prace przy budowie dróg dojazdowych i linii kolejowej, elektrycznej sieci przesyłowej oraz stopnia wodnego na Wiśle, jak również nowoczesnej dzielnicy mieszkaniowej. Właściwe roboty budowlane na terenie huty na rozległej równinie pleszowskiej rozpoczęto 24 kwietnia 1950 roku.

Do budowy napływali chłopcy z podhalańskich wiosek, z ubogich okolic wiejskich województwa krakowskiego, a nawet z dalszych stron Polski.

W pierwszej kolejności, w latach 1950 - 1952 prowadzono budowę wydziałów pomocniczych i warsztatów remontowych, w których produkcja i usługi były już potrzebne w czasie budowy właściwych wydziałów hutniczych.

Następnie przystąpiono do budowy wydziałów surowcowych, mianowicie koksowni, aglomerowni, wielkich pieców, stalowni, obiektów energetycznych, transportu kolejowego oraz zakładu materiałów ogniotrwałych. W 1953 roku rozpoczęto budowę wydziałów walcowniczych: walcowni zgniatacz i walcowni gorącej blach.

Centrum Administracyjne – siedziba kierownictwa Huty

Pierwszy obiekt produkcyjny oddany w hucie do użytku – to warsztat konstrukcji stalowych – w dniu 15 grudnia 1951 roku.

W latach 1952 - 1953 oddano do użytku warsztat mechaniczny, kuźnię, odlewnię żeliwa.

W 1954 roku Nowa Huta otrzymała nazwę „**Huta im. Lenina**”.

Już w cztery lata po rozpoczęciu robót, dnia 22 lipca 1954 roku rozpoczął produkcję pierwszy wielki piec a 4 lutego 1955 roku pierwszy piec martenowski.

W okresie 2 lat – 1954-1956 uruchomiono 4 baterie koksownicze, 2 taśmy aglomeracyjne, 2 wielkie piece, 4 piece martenowskie, walcownię zgniatacz, część zakładu materiałów ogniotrwałych oraz siłowni. Uruchomienie w tak krótkim okresie czasu w jednym zakładzie tak dużej ilości podstawowych obiektów było zjawiskiem nie mającym dotychczas precedensu w kraju.

W latach 1956 - 1960 uruchomiono dalsze 2 baterie koksownicze, 4 taśmy aglomeracyjne, wielki piec nr 3, 4 piece martenowskie, walcownię blach na gorąco, a w grudniu 1958 roku – walcownię zimną blach.

Z uruchomieniem walcowni zimnej blach nastąpiło zamknięcie pełnego cyklu produkcji hutniczej i rozpoczęto wytwarzanie najbardziej poszukiwanego na rynku asortymentu, tj. blach zimno walcowanych.

Koksownia pracuje

W wyniku zrealizowania **I etapu budowy** huty osiągnięta została zdolność produkcyjna 1,6 mln ton stali rocznie - wobec 1,5 mln ton pierwotnie planowanych.

W okresie lat 1956 - 57, kiedy budowa I etapu HiL wchodziła w fazę końcową, bilans potrzeb gospodarki narodowej wykazał potrzebę i celowość dalszej rozbudowy Huty im. Lenina, zarówno w części surowcowej, jak i przetwórczej. W związku z tym w 1956 roku „Biprostal” opracował założenia rozbudowy huty do zdolności produkcyjnej 3,3 - 3,5 mln ton stali rocznie, które po ocenie i dodatkowych dopracowaniach zostały zatwierdzone uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 1958 roku.

Opracowany przez „Gipromez” w oparciu o wyżej wymienione założenia projekt wstępny rozbudowy huty został, po ocenie przez komisję rządową, zatwierdzony decyzją przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów dnia 9 kwietnia 1959 roku. W okresie tym wydana też została podstawowa dla rozbudowy huty uchwała Rady Ministrów, ustalająca terminy i środki realizacji rozbudowy huty oraz dzielnicy Nowa Huta. Uchwałą tą nadany został specjalny priorytet tej inwestycji jako najważniejszej. Był to **II etap** rozbudowy huty.

W roku 1960 uruchomiono wydział rur zgrzewanych. Rok 1961 był rokiem oddawania do eksploatacji dalszych nowych agregatów. Ważniejsze z nich to ocynkownia i ocynkownia ogniowa blach, ocynkownia rur i złączek, baterie koksownicze nr 7 i 8, piec martenowski nr 10, walcownia drobnych profili, a pod koniec tego roku – wielki piec nr 4 o pojemności 1.719 m³.

Aglomerownia

W roku 1963 uruchomiono elektrolityczną ocynownię blach i walcownię drutu, w roku 1965 - baterie koksownicze nr 9 i 10 stanowiące obiekty koksowni nr 2. W skład tej koksowni wchodziły obok wymienionych dwóch baterii - nowa węglownia i nowy wydział węglopochodnych.

Następnym ważnym etapem w rozbudowie huty był rok 1966, w którym oddano do eksploatacji kompleks pierwszej w kraju stalowni konwertorowej (2 konwertory po 100 ton) wraz z dolomitownią nr 2 oraz wielki piec nr 5 o pojemności użytecznej 2000 m³, aglomerownię nr 2 i oddział żużla kawałkowego. W ten sposób zakończono realizację II etapu rozbudowy huty.

III etap rozbudowy huty, przypadający na lata 1967 – 1976 obejmował:

- uruchomienie walcowni slabing o zdolności produkcyjnej 5 mln ton stali/rok we wlewkach,
- budowę walcowni gorącej taśm o zdolności około 1 mln ton/rok,
- rekonstrukcję walcowni gorącej blach, zwiększenie produkcji o 0,5 mln ton/rok,
- rozbudowę walcowni zimnej blach nr 1 (m.in. walcarka Sendzimira),
- rozbudowę stalowni konwertorowej - trzeci konwertor,
- rozbudowę tlenowni,
- intensyfikację pracy pieców martenowskich,
- w walcowni zgniatacz wymieniono maszynowe układy zasilania wzbudzenia napędów głównych na prostownikowe; również napęd nastawiania walców, pracujący dotychczas w układzie Leonarda zasilono z prostowników,
- budowę w 1975 roku walcowni blach karoseryjnych; w 1978 roku w II etapie ustawiono dodatkowe silniki walcarek i tyrystorowe układy zasilające, co umożliwiło zwiększenie mocy i prędkości walcowania walcarki czteroklatkowej.

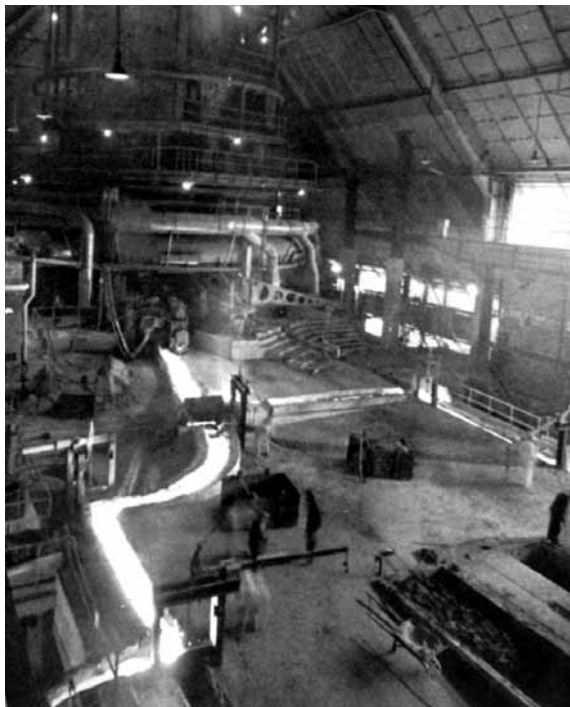

Wielkie Piece

W 1976 roku huta otrzymała nazwę „**Kombinat Huta im. Lenina**”. Planowana produkcja stali w III etapie rozbudowy 5,5 mln ton została przekroczona w roku 1977 i wyniosła 6,7 mln ton stali rocznie.

Po zakończeniu III etapu rozbudowy w skład kombinatu wchodziły:

- zakład materiałów ogniotrwałych z wydziałami: szamotowym, chromomagnetyzowym, dolomitowo - wapiennym i oddziałem cegły smołowo - dolomitowej,
- zakład koksowniczy z 10 bateriami koksowniczymi,
- 2 spiekalnie rud,
- 5 wielkich pieców,
- odlewnia wlewnic z surówki wielkopiecowej,
- stalownia martenowska z 8 piecami martenowskimi i piecem stalowniczym typu „tandem”,
- stalownia konwertorowo - tlenowa z 3 konwertorami, każdy o pojemności 100 ton,
- walcownie wstępne: zgniatacz, walcownia kęsów oraz walcownia slabing,
- walcownie: gorąca blach, drobnych profili i drutu oraz walcownia gorąca taśm.,
- walcownia zimna blach z ocynkownią, ocynkownią ogniową i elektrolityczną oraz oddziałem blach transformatorowych,
- wydział rur elektrycznie zgrzewanych,
- zakład przetwórstwa hutniczego w Bochni (w budowie).

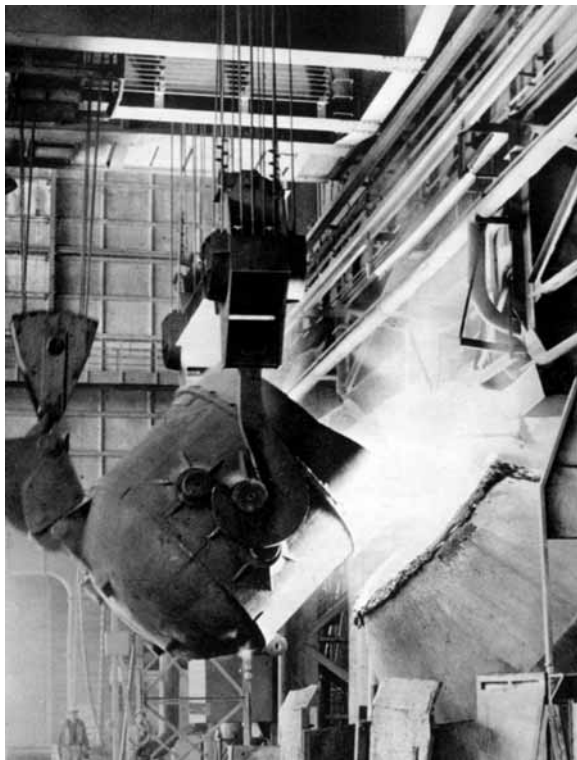
Spust surówki z Wielkiego Pieca

Ponadto huta obejmowała kompleks wydziałów pomocniczych jak: odlewnia żeliwa i staliwa, wydział mechaniczno - konstrukcyjny, wydziały remontowe, wydziały energetyczne, nowoczesny zakład badawczy, laboratoria, wydział transportu kolejowego, samochodowego i inne wydziały pomocnicze.

Asortyment produkcji huty to koks wielkopiecowy, surówka, stal martenowska, materiały ogniotrwałe przeznaczone do dalszego przerobu oraz podstawowe wyroby walcowane:

- blachy gorąco oraz zimno walcowane od 0,25 mm do 12 mm grubości i do 1500 mm szerokości, w arkuszach i w kręgach,
- blachy żeberkowe i łożkowe gorąco walcowane,
- blachy ocynowane ogniowo i elektrolitycznie,
- blachy ocynkowane ogniowo w arkuszach i w kręgach,
- rury stalowe zgrzewane elektrycznie o średnicach od 3/4 do 8 cali,
- profile gięte,
- profile drobne i walcówka (drut).

Głównymi odbiorcami blach wyprodukowanych przez hutę było górnictwo, przemysł hutniczy, motoryzacyjny, okrętowy, budowy taboru kolejowego, maszyn rolniczych i maszyn ciężkich.

Zalewanie surówką konwektora

Najpoważniejszym odbiorcą rur elektrycznie zgrzewanych było budownictwo. Budowa huty przyczyniła się również do poważnego rozrostu obiektów przemysłu towarzyszącego nie należącego doń bezpośrednio, lecz powiązanego z produkcją jej wydziałów. Należy tu wymienić np. cementownię, gdzie granulowany żużel wielkopiecowy przerabiany był na cement hutniczy, zakład prefabrykacji elementów betonowych dla potrzeb huty i miasta.

Następne lata pod względem inwestycyjnym były latami „chudymi”. Przypadły na okres budowy **Huty Katowice** i olbrzymi wzrost nakładów inwestycyjnych ze strony państwa na ten cel, kosztem drastycznego zmniejszenia nakładów na modernizację innych hut. Kombinat - Huta im. Lenina okazał się nie doinwestowany w zakresie ochrony środowiska, co doprowadziło do nadmiernej emisji pyłu i emisji dwutlenku siarki.

Rada Ochrony Środowiska m. Krakowa w kwietniu 1981 roku postulowała przeprowadzenie znaczącej modernizacji części surowcowej huty bądź przekształcenia huty w Zakład Przetwórczy - bez części surowcowej.

W maju 1985 roku Rząd przyjął **program modernizacji Huty na lata 1986 - 1990**. Program ten przewidywał realizację następujących zadań:

Klatka walcownicza Walcowni Slabing

- modernizację walcowni gorącej blach „1700”,
- budowę taśmy spiekającej nr 5 o powierzchni 312 m²,
- dokończenie budowy bloku tlenowego nr 4,
- budowę baterii koksowniczych z suchym gaszeniem koksu,
- budowę oddziału przerobu żużli stalowniczych.

Zmiany w światowym zapotrzebowaniu na stal, własne trudności finansowe Huty oraz zwiększenie wymogów ochrony środowiska spowodowało, że Rada Miasta Krakowa rozpoczęła batalię, której celem była likwidacja Huty.

4 maja 1990 roku Uchwałą Rady Pracowniczej została nadana Kombinatowi nazwa **Huta im. Tadeusza Sendzimira**.

W latach 1989 - 1992 opracowano szereg wariantów modernizacji Huty zmierzających do ograniczenia produkcji do 4,6 mln ton, a następnie do 2,5 mln ton stali/rok i zapewnienia wymogów ekologicznych. Programy te zgłoszono do władz Miasta Krakowa. W listopadzie 1991 roku Prezydent Miasta Krakowa zlecił do Instytutu Ochrony Środowiska Chemii i Biotechnologii RWTÜV w Essen - Niemcy do dr inż. Klaus Lützke opracowanie studium koncepcyjnego modernizacji Huty im. T. Sendzimira w oparciu o przedłożony przez HTS jej program modernizacji i wymogi ekologiczne, obowiązujące hutnictwo niemieckie. W dniu 6 lutego 1992 roku RWTÜV -

Tadeusz Sendzimir - patron Huty od roku 1990.

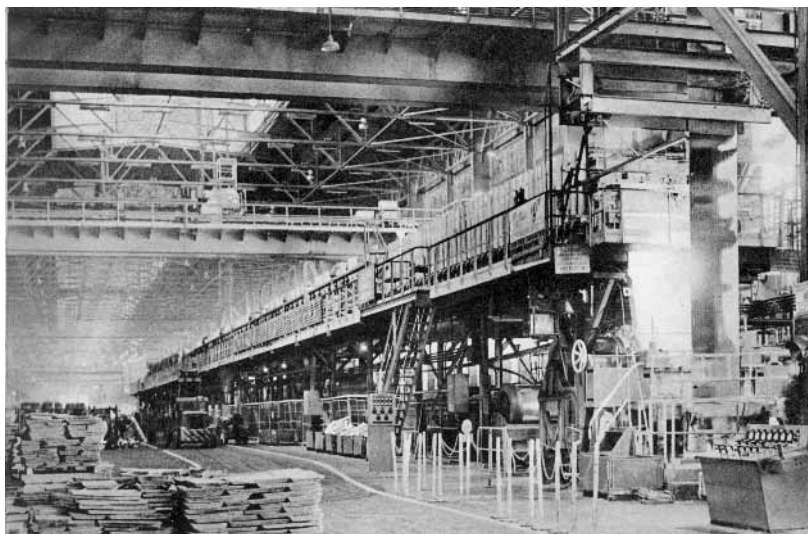
Essen przesłała do Urzędu Miasta Krakowa końcową opinię, w której uznaje możliwość istnienia HTS w sąsiedztwie Miasta Krakowa, przy pełnej realizacji programu modernizacji huty w latach 1993 do 2000. Uznano, że przedstawione przez HTS przedsięwzięcia w zakresie harmonogramu modernizacji Huty stanowią optymalne rozwiązania ze względów ekologicznych, ekonomicznych i socjalnych.

W oparciu o powyższą opinię Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę opiniując pozytywnie program modernizacji Huty.

30 czerwca 1991 roku podjęta została decyzja o zamknięciu stalowni martenowskiej. Całość produkcji stali pochodziła od tej pory ze stalowni konwertorowej.

W połowie 1991 roku Rząd Polski zlecił opracowanie Studium Restrukturyzacji Polskiego Hutnictwa - Konsorcjum Kanadyjskiemu przy udziale polskich specjalistów. Studium zostało opracowane a jego raport końcowy został przyjęty jako dokument dający wytyczne do kierunku rozwoju i modernizacji hutnictwa polskiego.

W dniach 24 - 26 marca 1992 roku oraz 3 i 4 sierpnia 1992 roku w Mądralinie pod Warszawą dokonano głębokiej analizy opracowanego studium i przyjęto wytyczne wstępne do programu modernizacji hutnictwa polskiego.

Ocynkownia Ciągła Balch „Sendzimir”

W oparciu o uzgodnienia w Mądralinie HTS dokonała korekty we własnym planie modernizacji Huty w zakresie wielkości produkcji stali, obniżając docelowo jej wielkość do poziomu 2,1 mln ton/rok. Powyższe ustalenia oraz decyzja Rady Miasta Krakowa pozwoliły na rozpoczęcie **kompleksowego programu modernizacji Huty**, w którym do najważniejszych pozycji należały:

1. Budowa jednej dwużyłowej maszyny do ciągłego odlewania stali o wydajności około 2,050 mln ton stali/rok przy produkcji kęsiska o wymiarach:
 - grubość 150, 175, docelowo 200 mm,
 - szerokość 700 do 1560 mm z możliwością zmiany szerokości w czasie pracy maszyny,
 - długość 5500 mm, docelowo 11000 mm.

Instalację uruchomiono i przekazano do eksploatacji w maju 1996 roku.

2. Budowa instalacji do odsiarczania surówki wielkopiecowej, założono odsiarczenie około 2,0 mln ton surówki/rok i uzyskanie zawartości siarki po odsiarczeniu na poziomie 0,005%. Jako medium odsiarczające zastosowano magnez i wapno. Instalację uruchomiono i przekazano do eksploatacji w kwietniu 1997 roku.
3. Zabudowa instalacji dmuchu kombinowanego do konwertorów, który pozwolił na produkcję stali o niskich zawartościach węgla, zmniejszenie zużycia wapna i tlenu do dmuchania, obniżenie zużycia dodatków stopowych, zwiększenie uzysku stali płynnej. Instalację wykonano i przekazano do eksploatacji w maju 1997 roku.

Centralna sterownia wielkiego pieca nr 5

4. Budowa bloku tlenowego o wydajności:

- tlen $15\ 000\ \text{N m}^3$ i jego czystości 99,500 %,
- azot czysty $15\ 000\ \text{N m}^3$ i jego czystości 99,990 %,
- azot $30\ 000\ \text{N m}^3$ i jego czystości 98,000 %,
- argon $450\ \text{N m}^3$ i jego czystości 99,999 %.

Budowę zrealizowano i przekazano do eksploatacji w styczniu 1997 roku.

5. Modernizacja walcowni gorącej blach:

1) I etap objął dobudowę 2 nowych pieców przepychowych, zainstalowanie nowej klatki walcowniczej nr 5a oraz zastąpienie prostowników rtęciowych zasilających napędy główne grupy wykańczającej klatek walcowniczych, układami tyrystorowymi produkcji krajowej Elta ze sterowaniem typu Jantar, opracowanym przez pracowników AGH pod kierunkiem prof. Jana MANITIUSA.

2) II etap objął:

- zabudowę pokryw izotermicznych,
- zainstalowanie urządzeń do szybkiej wymiany walców roboczych,
- wprowadzenie układu przeginania walców roboczych,
- wymianę urządzeń mechanicznego docisku walców walcarek grupy wykańczającej na układy hydrauliczne, co umożliwiło wprowadzenie komputeryzacji nastawiania programów walcowania i regulacji prędkości napędów.

Modernizację zakończono w październiku 1997 roku.

Walcownia Zimnych Blach – walcarka 5-cio klatkowa

6. W 1998 roku w czasie remontu kapitalnego wielkiego pieca nr 5 wprowadzono nowy układ zasypowy typu Wurth oraz w miejsce dawnego stycznikowo - przekątnikowego układu automatyki załadunku pieca uruchomiono komputerowy system sterowania za pomocą 10 sterowników przemysłowych PLC 2000 i 9 komputerów PC - Pentium. System sterowania realizuje funkcję załadunku wielkiego pieca, regulację jego parametrów, sterowanie nagrzewnicami dmuchu oraz napędami pomocniczymi i odpylaniem, jak również informację produkcyjną. Układ sterowania opracowany został przez Katedrę Automatyki Napędu i Urządzeń Przemysłowych AGH pod kierunkiem prof. Henryka ZYGMUNTA. W późniejszym okresie podobny układ sterowania wprowadzony został na wielkim piecu nr 3.
7. Zakończenie budowy baterii koksowniczej wielkokomorowej WK-1 z suchym gaszeniem koksu o zdolności produkcyjnej ok. 700 000 t/rok, co pozwoliło na wyłączenie z eksploatacji 2 starych baterii koksowniczych z mokrym gaszeniem koksu i wpłynęło na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Baterię uruchomiono 5.05.1999 roku.

Niezależnie od wyżej wymienionych tematów w latach 1995 - 1999 zrealizowano w Hucie cały szereg mniejszych przedsięwzięć technicznych w ramach działalności inwestycyjnej przedsiębiorstwa.

Modernizacja programu inwestycyjnego pozwoliła na radykalne obniżenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery i osiągnięcie wielkości emisji założonych przez Mini-

stra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Huta przestała być zakładem uciążliwym dla Miasta Krakowa w zakresie produkcji ok. 2,5 mln ton stali, uzyskano poprawę jakości produkowanych wyrobów oraz obniżono koszty produkcji, jednak nie na tyle, by sprostać rosnącej konkurencji wynikającej z tego, że nie ukończono restrukturyzacji w części wykańczania produkcji na skutek nadmierne go importu stali, często dumpingowanej i niezrealizowania oddłużenia hutnictwa.

Rosnące zadłużenie groziło upadłością Zakładu. Wprowadzono zarząd komisaryczny i rozpoczęto realizację programu naprawczego. Sukcesem było podpisanie porozumienia układowego z wierzycielami w dniu 4 września 1994 roku. W dniu 1 maja 1997 r. przekształcono Hutę z przedsiębiorstwa państwowego w **jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa**. Ustalono, że ratunkiem dla Huty będzie jej sprywatyzowanie. W związku z powyższym 11 lutego 1998 roku ogłoszono konkurs ofert na inwestora strategicznego. 27 października 1998 roku podpisano porozumienie z Konsorcjum Voest Alpine Stahl i Koninklijke Hoogovens NV na wyłączne prowadzenie negocjacji w sprawie prywatyzacji. Przedstawiciele tego Konsorcjum wycofali się z negocjacji w sprawie prywatyzacji w dniu 16 stycznia 1999 roku.

Uznano, że trudności w prywatyzacji wynikają z indywidualnych planów poszczególnych hut i braku koordynacji w planach inwestycyjnych i produkcyjnych. Rząd postanowił przeprowadzić konsolidację hut. Realizując ten plan Minister Gospodarki podjął decyzję o unii personalnej dwóch największych hut, a mianowicie Huty Katowice i Huty im. T. Sendzimira w dniu 1 grudnia 2001 roku. 6 maja 2002 roku powołano **holding Polskie Huty Stali**. W jego skład weszły: **Huta Katowice, Huta Florian, Huta Cedler i Huta im. T. Sendzimira**, a 1.01.2003 roku holding przekształcony został w Koncern. Prywatyzacją Koncernu PHS zainteresowane są Koncerny: amerykański Koncern US Steel i brytyjsko-holenderski L N M.

25 lutego 2004 roku w Hucie Katowice podpisany został Pakiet Socjalny dla pracowników owego koncernu przez Lakshmi N. Mittal'a – Prezesa Grupy LNM, Jerzego Podsiadło – Prezesa PHS S.A., Krystiana Kozakowskiego – wiceprezesa PHS S.A. oraz przedstawicieli 27 organizacji związkowych PHS S.A.

5 marca 2004 sfinalizowano proces prywatyzacji. W Ministerstwie Skarbu Państwa w Warszawie podpisana została umowa o sprzedaży należących do Skarbu Państwa akcji Polskich Hut Stali S.A. Właścicielem większościowego pakietu – 69% akcji – została spółka LNHM Holdings NV z siedzibą w Curacao na Antylach Holenderskich, której właścicielem jest Hindus – Lakshmi N. Mittal.

26 marca 2004 roku walne zgromadzenie akcjonariuszy zdecydowało m. in. o zmianie nazwy polskiej spółki z Polskie Huty Stali S.A. na **ISPAT Polska Stal**.

Prezesem został Frantisek Chowaniec (szef należącej do koncernu LNM Novej Huty w czeskiej Ostrawie), a wiceprezesami Jerzy Podsiadło i Hindus – K.P. Singh.

Według aktualnych planów inwestycyjno - modernizacyjnych PHS-u w Hucie Krakowskiej przewidziana jest modernizacja walcowni gorącej blach.

Dyrektorzy Naczelnicy Huty oraz okres pełnienia tej funkcji

1. mgr inż. Jan ANIOŁA
23.05.1949-28.02.1954
2. mgr inż. Antoni CZECHOWICZ
01.03.1954-10.07.1958
3. mgr inż. Bogdan KOŁOMYJSKI
10.07.1958-29.07.1971
4. mgr inż. Józef BŁASZCZAK
29.04.1971-30.11.1973
5. dr inż. Czesław DROŹDŹ
01.12.1973-26.07.1979
6. dr inż. Eugeniusz PUSTÓWKA
26.07.1979-10.05.1989
7. mgr Bolesław SZKUTNIK
10.05.1989-28.02.1990
8. dr inż. Zygmunt BOREK
24.05.1990-18.04.1991
9. mgr inż. Ryszard KACZOR
25.04.1991-07.01.1992
10. mgr inż. Jerzy KNAPIK
07.01.1992-28.06.1999 Dyrektor Zarządca Komisaryczny HTS
Prezes Zarządu HTS S.A. - Dyrektor Generalny
11. mgr inż. Piotr JANEK
29.06.1999-29.11.2001 Prezes Zarządu HTSS.A. - Dyrektor Generalny
12. mgr inż. Jerzy PODSIADŁO
30.11.2001-31.05.2002 Prezes Zarządu HTS S.A. - Dyrektor Generalny
13. mgr inż. Czesław SKOWRONEK
01.06.2002-31.08.2002 Prezes Zarządu HTS S.A. - Dyrektor Generalny
Prezes Zarządu „Polskie Huty Stali” - HTS S.A. -
Dyrektor Generalny
14. mgr inż. Jacek WOLIŃSKI
01.09.2002-31.12.2002 Prezes Zarządu „Polskie Huty Stali” - HTS S.A. -
Dyrektor Generalny
od 01.01.2003 Dyrektor Naczelny „Polskie Huty Stali” S.A.
Oddział Huta im. Tadeusza Sendzimira

Rozwój energetyki hutniczej

Rozwój energetyki hutniczej nierozzerwalnie był związany z budową i rozwojem Huty. W roku 1950 rozpoczęły się prace przy budowie wydziałów pomocniczych w tzw. rejonie głównego mechanika. Ważnym zadaniem było zapewnienie budowanym obiektom oraz zapleczo firm budujących dostawy energii elektrycznej, wody i ciepła. Energię elektryczną doprowadzono siecią napowietrzną z Krzesławic do stacji P-14 i stąd do odbiorców. Wodę ze studni głębinowych. Ciepło dla rejonu Głównego Mechanika doprowadzono z Centralnej Kotłowni prowizorycznej, wyposażonej w 4 kotły typu La Monta, uruchomionej w 1950 roku.

W 1951 roku uruchomiono kotłownię prowizoryczną w rejonach Zakładu Materiałów Ogniotrwałych i Zakładu Koksochemicznego oraz prowadzono budowę stacji sprężarek powietrza nr 1. Położono rurociąg gazu ziemnego z Krakowa do Huty. Stację redukcyjną nr 1 zlokalizowano w sąsiedztwie Kopca Wandy. Stąd rurociągi zostały doprowadzone do rejonu Głównego Mechanika.

Pierwszy piec kuzienny rozpalono 15.12.1951 roku w Warsztacie Konstrukcji Stalowych. Sieć gazu ziemnego umożliwiła następnie zasilenie innych odbiorców w tym rejonie, jak np. Odlewni, Kuźni, Warsztatu Mechanicznego. Południowa nitka tego rurociągu od stacji redukcyjnej nr 1 zasiliała w gaz w późniejszym okresie budowy piece do produkcji materiałów ogniotrwałych oraz umożliwiła rozpał baterii koksoowniczych i nagrzewanie wielkiego pieca nr 1.

W 1952 roku powołano Zakład Energetyczny H 7, obejmujący swym zakresem działania całość energetyki hutniczej. W zakresie obowiązków wydziałów energetycznych było przygotowanie kadr eksploatacyjnych, instrukcji oraz nadzór inspektorski nad budową obiektów.

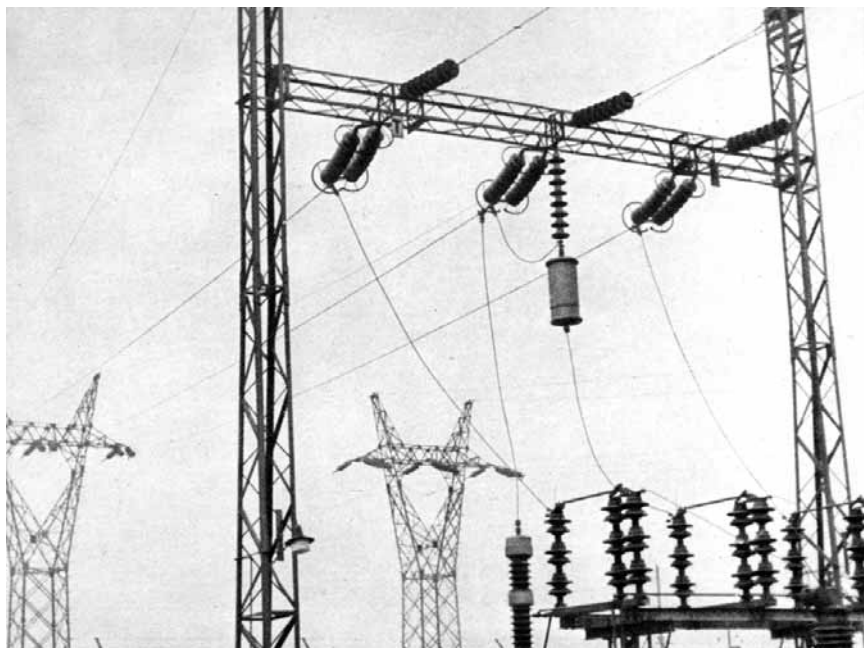
Ciekawostką organizacyjną było powoływanie tzw. Kuratorów dla obiektów, którzy byli obowiązani śledzić postęp robót od projektu, realizację budowy, przygotowania kadr i rozruchu. Kierownik zakładu żartował, że nad Kuratorami jest już tylko prokurator.

W 1952 roku uruchomiono na stacji sprężarek nr 1 sprężarkę powietrza 200W a następnie 3 sprężarki TR - 35.

Prowadzono budowę tlenowni spawalniczej i napełniałni butli.

Uruchomiono następne stacje elektryczne.

W 1953 roku rozpoczęto produkcję tlenu - agregat KG - 30. Włączono do pracy następne sprężarki 2 WG i 55 W. Trwała budowa Głównej Stacji Transformatorowej nr 1 wraz z sieciami elektrycznymi i stacjami rejonowymi przy wydziałach podstawowych. W listopadzie 1953 roku zostało podane po raz pierwszy napięcie 6 kV na

Płynie energia elektryczna

szyny GST - 1 z sieci państwowej 110 kV i w tym okresie Huta przeszła z zasilania prowizorycznego na zasilanie z własnej głównej stacji transformatorowej.

W ramach gospodarki wodnej budowano pompownię wody: pompownia nr 1 nad Wisłą, celem zabezpieczenia wody przemysłowej dla wydziałów produkcyjnych.

Druga połowa 1953 roku i pierwsza połowa 1954 roku to nasilenie prac związanych z budową obiektów i urządzeń dla zabezpieczenia uruchomienia i pracy Koksowni, Wielkiego Pieca nr 1, Spiekalni nr 1, Stalowni Martenowskiej i Walcowni Zgniatacz, a w szczególności w gospodarce energetycznej:

- budowa i uruchomienie kotłów i turbodmuchaw w Siłowni łącznie z urządzeniami towarzyszącymi,
- uruchomienie w maju 1954 roku pierwszego turbogeneratorsa dla zabezpieczenia pewności ruchowej urządzeniom zaliczonym do odbiorników I - szej kategorii,
- wybudowanie sieci gazu koksowniczego i wielkopieczowego do Siłowni, Stalowni Martenowskiej, Wielkich Pieców i Walcowni Zgniatacz,
- uruchomienie Oczyszczalni Gazu nr 1 z elektrofiltrami do usuwania pyłu gazu wielkopieczowego z wielkiego pieca nr 1,
- wybudowanie 2 sprężarek powietrza o wydajności 100 m³/min. każda i sieci rurociągów,

- wybudowanie i uruchomienie 2 agregatów tlenowych o wydajności 100 m³/h każdy,
- budowa i uruchomienie kabli zasilających wydziały huty w energię elektryczną oraz sieci teletechnicznej,
- budowa i uruchomienie podstacji elektrycznych przy nowo uruchamianych obiektach dla zasilania w energię elektryczną istniejących tam urządzeń,
- budowa i stopniowe uruchamianie układów pomiarowych, niezbędnych dla prowadzenia procesów technologicznych, bilansowania produkcji i rozliczania wydziałowego mediów elektroenergetycznych przesyłanych do odbiorców,
- zainstalowanie dalszych sieci magistralnych C.O. i pary technologicznej,
- uruchomiono pompownię nr 3 przy wielkich piecach, pompownię nr 6 przy oczyszczalni gazu oraz rozbudowano sieci wody przemysłowej i pitnej.

W lutym 1954 roku nastąpiła zasadnicza reorganizacja Huty. Z zakładów, które również zajmowały się inwestycjami wydzielono Wydziały, a do realizacji inwestycji powołano Pion Dyrektora Inwestycji. Również Zakład Energetyczny przekształcono w Pion Głównego Energetyka Huty, w skład którego weszły Wydziały:

- W-21 - Wydział Remontów Elektrycznych,
- W-22 - Wydział Sieci i Stacji Elektrycznych,
- W-23 - Wydział Teletechniczny,
- W-24 - Wydział Pomiarów Elektrycznych,
- W-25 - Wydział Ciepły,
- W-26 - Wydział Gazowy,
- W-27 - Wydział Kompresorowo - Tlenowy,
- W-28 - Wydział Aparatury Kontrolno - Pomiarowej,
- W-29 - Wydział Wodny,
- W-80 - Wydział Siłownia,

Takie branżowe rozczłonkowanie wynikało z ogromu problemów, jakie narastały w wyniku intensyfikacji inwestycji i przygotowania kadr dla podjęcia produkcji hutniczej i związanych z tym skomplikowanych urządzeń energetycznych, nie mających w wielu wypadkach w tym czasie odpowiednika w polskim hutnictwie.

Z tego powodu powstała potrzeba szkolenia w kraju i w ZSRR doзору i czołowej kadry (technologia, konstrukcja, dokumentacja były w tym czasie wzorowane na rozwiązaniach radzieckich; także duża ilość urządzeń była importowana z ZSRR). Kadra ta miała przygotować do obsługi i remontów pozostałych pracowników, często tylko z wykształceniem podstawowym i bez praktyki.

W lutym 1954 roku utworzono stację Ratownictwa Gazowego przy Wydziale Gazowym, której pierwszym zadaniem było przeszkolenie ludzi o zagrożeniach gazowych

jakie wystąpią przy uruchomieniu koksowni i wielkiego pieca nr 1, oraz odbiorców tych gazów i zabezpieczenie pracowników tam pracujących w sprzęt przeciwgazowy. Był to okres trudny, gdyż Stacja była pierwszą tego typu jednostką w polskim hutnictwie, brakowało sprzętu przeciwgazowego i kontrolnego do wykrywania gazów. Prowadzono szeroką działalność szkoleniową i instruktazową.

Nadszedł dzień 22 lipca 1954 roku, dzień przełomowy dla huty. Ruszył pierwszy wielki piec, z którego wypłynęła surówka do dalszego przerobu na stal i wyroby walcowane. Wraz z piecem została uruchomiona pierwsza w Polsce elektrostatyczna mokra oczyszczalnia gazu wielkopieczowego o wysokim stopniu odpylenia gazu (poniżej 10 mg pyłu/m³) z elektrofiltrami o napięciu 50 kV.

Lata 1954 - 1958 to intensywna budowa nowych Wydziałów produkcji finalnej oraz rozbudowa Wydziałów surowcowych (wielkie piece nr 2 i 3, koksownia 8 baterii, dalsze piece martenowskie).

Wraz z powyższym zakresem inwestycji w produkcji hutniczej, w energetyce budowane są:

- nowe rurociągi energetyczne,
- dalsze stacje elektryczne, podstacje i kable zasilające, kable teletechniczne, rozbudowana jest centrala telefoniczna huty,
- rozbudowa siłowni o dalsze turbodmuchawy i kotły,
- budowa i uruchomienie nowych stacji gazowych,
- rozbudowa oczyszczalni gazu nr 1 dla wielkiego pieca nr 2 oraz budowa i uruchomienie oczyszczalni gazu nr 2 dla wielkiego pieca nr 3,
- rozbudowa istniejących i budowa nowych pompowni wody dla nowo uruchamianych obiektów i urządzeń oraz rurociągów wody pitnej.

Rok 1958 zamknął pierwszy etap budowy Huty określony wielkością produkcji - 1,5 mln ton stali/rok.

Plan rozbudowy Huty w II etapie przewidywał osiągnięcie produkcji w wysokości około 3,5 mln ton stali/ rok. Wielkość ta związana była z budową i uruchomieniem 4-go wielkiego pieca. Powstał wówczas problem, gdyż wybudowana okólnica gazowa w I etapie ograniczała rozbudowę wielkich pieców. Dla umożliwienia budowy wielkiego pieca nr 4 trzeba było przenieść okólnicę zachodnią w nowe miejsce (czynne rurociągi gazu wielkopieczowego i koksowniczego o średnicach 2000 - 2500 mm).

Opracowano technologię i metodę podłączeń na ruchu czynnych rurociągów gazowych opracowaną przez pracowników dozoru Wydziału Gazowego, co wyeliminowało postoje huty. Rozwiązanie to uzyskało patent i umożliwiło później wykonanie wielu podłączeń gazu na Ruchu Huty i innych budowanych Wydziałów, jak również prace modernizacyjne na rurociągach i urządzeniach gazowych.

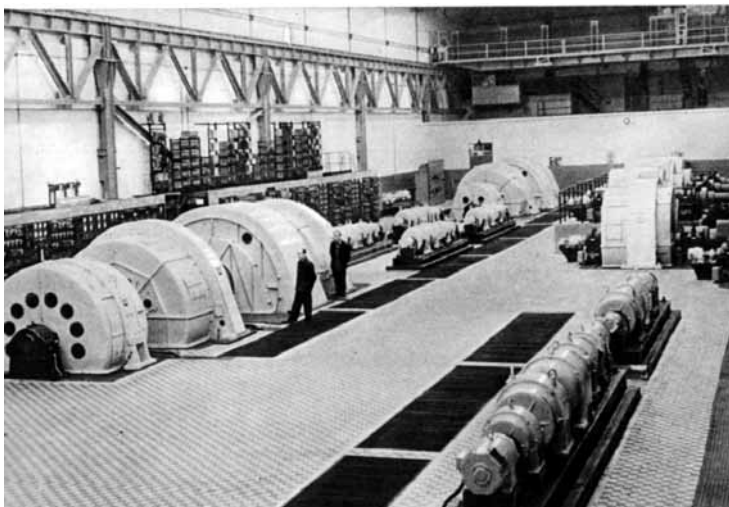
W latach 1959 - 1965 rozbudowywano gospodarkę energetyczną pod wzrastające zużycie mediów energetycznych, a w szczególności:

- rozbudowano i uruchomiono nowe linie elektryczne oraz Główne Stacje Transformatorowe powiązane z siecią państwową,
- rozbudowano kotłownię, nowe turbodmuchawy i turbogeneratory w Siłowni,
- wdrożono do eksploatacji 10 kotłów odzysknicowych wykorzystujących ciepło odpadowe ze spalin odlotowych pieców martenowskich do produkcji pary technologicznej,
- uruchomiono chemiczną Oczyszczalnię Wody nr 2 pracującą na wodzie surowej z Wisły,
- rozbudowano stację sprężarek powietrza nr 1 o nowe sprężarki odśrodkowe o zwiększonej wydajności,
- rozbudowano Tlenownię Spawalniczą o dalsze 2 agregaty tlenowe i instalacje zgazowania ciekłego tlenu z powodu wzrostu zapotrzebowania tlenu na powierzchniowe czyszczenie kęsów na Walcowni Zgniatacz,
- wdrożono do eksploatacji nowe rurociągi energetyczne oraz stacje redukcyjne i mieszania gazu,
- rozbudowano istniejące przepompownie wody, w tym zasilanie Siłowni wodą z rzeki Dłubni,
- rozpoczęto budowę zamkniętych obiegów wodnych dla zmniejszenia poboru wody z rzeki Wisły,
- wybudowano i wdrożono do eksploatacji stację sprężarek powietrza Nr 3 wyposażoną w sprężarki odśrodkowe wysokoobrotowe,
- opracowano dla całego hutnictwa obszerną instrukcję z zakresu bezpieczeństwa gazowego i posługiwania się sprzętem przeciwgazowym w formie książkowej.

Powyższe wyniknęło z Zarządzenia Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali, które zobowiązywało wszystkie huty do zorganizowania u siebie komórek ratownictwa gazowego na wzór Stacji Ratownictwa w krakowskiej hucie.

Rok 1965 to rozpoczęcie III etapu rozbudowy Huty poprzez budowę i uruchomienie takich kompleksów, jak:

- Stalowni Konwertorowo - Tlenowej,
- Wielkiego Pieca nr 5 z Oczyszczalnią Gazu,
- Walcowni Slabing,
- Zakładu Przetwórstwa Hutniczego w Bochni,
- Walcowni Blach Karoseryjnych,
- Pieca Tandem,
- Aglomerowni nr 2.

Maszynownia walcarki 5-klatkowej w Walcowni Blach Zimnych Nr 1

Budowa powyższych Wydziałów pociągnęła za sobą również duże inwestycje w energetyce, a w szczególności:

- budowę i wdrożenie do eksploatacji 3 bloków tlenowych o wydajności 30 tys. m³ tlenu na godzinę każdy z urządzeniami towarzyszącymi jak: sprężarki tlenowe odśrodkowe wysokoobrotowe, sieci gazów technicznych, zbiorniki ciśnieniowe, stacje redukcyjne nie mające w tym czasie odpowiedników w Polsce,
- budowę i wdrożenie do eksploatacji kotłów odzysknicowych nad konwertorami z oczyszczalnią spalin,
- budowę i uruchomienie stacji podgrzewu pary z kotłów konwertorów dla otrzymania pary przegrzanej o ciśnieniu 1,6 Mpa,
- dalsze zamykanie obiegów wodnych dla zmniejszenia pobory wody z rzeki Wisły,
- w zakresie pokrycia niedoborów wody pitnej wykonano 2 przyłącza od sieci miejskiej w Mogile i ujęcia wody z rzeki Dłubni na Wzgórzach Krzesławickich oraz z własnych studni głębinowych w pasie A i D w ilości 22 studni,
- nastąpiła dalsza rozbudowa i modernizacja sieci międzywydziałowych, dostosowując je do maksymalnych potrzeb odbiorców w zakresie gazów opałowych, gazów technicznych, ciepła i pary, wody przemysłowej i pitnej, sieci elektrycznych, głównych stacji transformatorowych układów zasilania w powiązaniu z siecią państwową 110 kV,
- w ramach rozbudowy Siłowni wybudowano 3 sprężarki powietrza dla bloków tlenowych o mocy 10 MW, turbodmuchawy dla wielkiego pieca nr 5, kocioł nr 8

wraz z nową stacją uzdatniania wody dla kotłów oraz rurociągi tlenowe do wzbogacania dmuchu tlenu do wielkich pieców,

- wybudowano rurociągi tlenu i gazu ziemnego do intensyfikacji procesów pieców martenowskich,
- wybudowano instalację tlenu do pieca Tandem łącznie ze stacją redukcyjną i stacją mieszania tlenu,
- wybudowano i wdrożono do eksploatacji Oczyszczalnię Gazu Wielkiego pieca nr 5 w nowym układzie technologicznym bez elektrofiltrów ale z rurami Venturiego,
- wybudowano i uruchomiono nowe stacje mieszania i podwyższania ciśnienia gazu (Walcownia Slabing, Walcownia Zgniatacz, Aglomerownia nr 2),
- zmodernizowano Oczyszczalnię Gazu nr 1 i 2 przez zastosowanie rur Venturiego w miejsce elektrofiltrów i schładzania gazu na grupie dławiącej, co wyeliminowało kosztowne w eksploatacji i remontach elektrofiltry i podwyższyło stopień oczyszczenia i schładzania gazu,
- opracowano i wykonano sukcesywnie - wspólnie z Zakładem Automatykacji modernizację 5-ciu stacji mieszania gazu przez zastąpienie uciążliwej w eksploatacji hydrauliki układami elektropneumatycznymi,
- rozwiązano problem niedoboru gazu koksowniczego przez opracowanie i wykonanie w 5-ciu rejonach huty stacji inżektorowych dla produkcji gazu zastępczego z mieszanki gazu ziemnego i wielkopieczowego o kaloryczności gazu koksowniczego, co zabezpieczyło pracę pieców grzewczych i wyeliminowało ograniczenia ich pracy,
- opracowano normę na projektowanie, budowę i odbiory urządzeń tlenowych w skali przemysłowej a jedynej dotychczas w Polsce, z której korzystały i nadal korzystają biura projektowe, przedsiębiorstwa budowlane i użytkownicy urządzeń tlenowych,
- opracowano założenia do budowy tłumików hałasu po sprężarkach powietrznych i tlenowych na wydmuchach do atmosfery,
- opracowano technologię usuwania zanieczyszczeń i osadów z regeneratorów bloków tlenowych bez ich zatrzymywania, a tym samym wydłużenie ich kampanii międzyremontowej z 12 do maksymalnie 23 miesięcy,
- opracowano koncepcję i założenia do domykania obiegów wodnych, których kilkanaście wybudowano i uruchomiono w latach 1961 - 1979, ograniczając pobór wody z rzeki Wisły,
- opracowano założenia do budowy nowej Dyspozytorni Mocy dla bieżącego bilansowania poboru i zużycia energii elektrycznej,
- wybudowano i uruchomiono ostatnią Główną Stację Transformatorową nr 7 dla potrzeb Kompleksu bloku tlenowego nr 4,
- opracowano koncepcję komputeryzacji i automatyzacji niektórych procesów technologiczno produkcyjnych, systemów automatycznej regulacji, centralnej

rejestracji danych techniczno produkcyjnych dyspeczeryzacji, systemów pomiarowych i analizatorów przemysłowych.

Realizacja niektórych przedsięwzięć rozpoczęła się już w 1974 roku. W latach 1974 - 1980 wdrożono z ważniejszych:

- system sterowania procesem na walcierce czteroklatkowej walcowni karoseryjnej,
- system sterowania procesem Wyżarzalni WZB-2,
- system sterowania procesem technologicznym w stalowni konwertorowo - tlenowej,
- system Dyspeczeryzacji Gospodarki Gazowej w Kombinacie na bazie krajowego sprzętu, w oparciu o komputer Mera 400.

Druga połowa lat siedemdziesiątych jak i lata 80-te charakteryzowały się dużymi przedsięwzięciami modernizacyjnymi nie tylko w produkcji podstawowej ale również w energetyce. Rozpoczęła się batalia o zmniejszenie energochłonności i uciążliwości pracy Huty dla środowiska.

Powołany przy Wydziale Ciepłym Dział Ochrony Środowiska zostaje wydzielony w oddzielną komórkę i podporządkowany Dyrektorowi Technicznemu Huty.

Walka o jakość stali wymagała zabezpieczenia dla procesu konwertorowego i pieca Tandem czystego tlenu (trzy bloki tlenowe typu BR-2 produkowały tylko 1/3 swojej produkcji jako tlen czysty 99,5 %, pozostały o czystości 95 %) dlatego podjęto decyzję w 1974 r. budowy 4-go bloku, który będzie produkował tylko tlen czysty i argon potrzebny do argonowania niektórych gatunków stali.

Jak wspomniano wyżej lata te oraz lata 90-te, to również duże przedsięwzięcia modernizacyjne w energetyce, a w szczególności:

- wybudowano nastawnię ciepłą dla kotłów nr 1 - 4 w latach 1977 - 1984, a w latach 1985 -1987 dla pozostałych kotłów, co umożliwiło usunięcie stanowisk palaczy z bezpośredniego sąsiedztwa kotłów,
- w latach 1976 - 1981 dobudowano do istniejących multicyklonów elektrofiltry na kotłach 1 - 4 a od 1995 roku wprowadzono na kotłach kondycjonowanie spalin; działania te obniżyły 27-krotnie emisję pyłu do atmosfery,
- opracowano założenia i wdrożono do eksploatacji nową stację uzdatniania wody na drodze demineralizacji, poprawiając jej jakość w stosunku do poprzedniej technologii pracującej metodą zmiękczenia,
- zastosowano palniki niskoemisyjne i automatykę procesu spalania na kotle nr 8, co ograniczyło emisję tlenków azotu,
- zmodernizowano i wyremontowano turbogeneratory nr 5 i 6 oraz centralną sterownię tych maszyn,
- zastosowano nowe pompy ze sprzęgłami hydro-kinetycznymi, co spowodowało oszczędności energii elektrycznej,

- wszystkie zabezpieczenia maszyn, linii elektrycznych, transformatorów i generatorów wymieniono na zabezpieczenia typu ZAZ,
- wymieniono wyłączniki systemowe w Głównej Rozdzielni Siłowni na wyłączniki próżniowe typu Siemens,
- wykonano prace modernizacyjne na traktach spalinowych konwertorów, co pozwoliło zwiększyć intensywność dmuchu tlenu z 265 do 320 m³/minutę, a tym samym zwiększyć produkcję stali na konwertorach,
- zmodernizowano Chemiczną Oczyszczalnię Wody nr 2 i zasilono ją wodą z rzeki Dłubni, łącznie z modernizacją sieci do odbiorów, co poprawiło jakość wody zmiękczonej,
- wdrożono do eksploatacji blok tlenowy nr 4 łącznie z produkcją wodoru do oczyszczania argonu,
- wdrożono do eksploatacji automatyczne chromatografy kontrolujące proces wytwarzania tlenu i zabezpieczające przed wybuchami węglowodorów i innych zanieczyszczeń palnych,
- zmodernizowano układy elektryczne zasilania i sterowania sprężarkami wiroowymi przez zastosowanie mikrokomputerów - sterowników; dało to znaczne obniżenie zużycia energii elektrycznej,
- wybudowano i uruchomiono końcowe oczyszczalnie ścieków przy Kanale Południowym w 1985 roku, a w 1988 przy Kanale Suchy Jar.

Obie oczyszczalnie mogły przyjąć i oczyścić łącznie 6,5 m³ ścieków/sek. Spowodowało to dalszy spadek poboru wody z rzeki Wisły z 6,63 m³/sek. do 3,64 m³/sek. oraz ograniczenie ilości ścieków do rzeki Wisły.

W latach 1990 - 2000 prowadzone były prace modernizacyjne, jak:

- uruchomiono nowoczesny, całkowicie zamknięty obieg wody przy LEC (linia ciągłego cynkowania),
- domknięto obieg wody przy Siłowni, co ograniczyło pobór wody z Wisły z 3,4 m³/s do około 1 m³/s i również zmniejszyło zrzut ścieków,
- przeprowadzono modernizację ujęcia wody z rzeki Dłubni, zwiększając możliwość poboru wody z 0,13 do 0,35 m³/s,
- przy uruchamianiu bloku tlenowego nr 4 zmodernizowano obieg wodny z wyposażeniem, w dodatkowe urządzenia umożliwiające zmniejszenie poboru wody świeżej o około 200 m³/h (1987 -1989),
- wykonano instalację przerzutu ścieków z Oczyszczalni Wody przy Suchym Jarze do Kanału Północnego, a więc z powrotem do Huty w miejsce pobieranej wody z Wisły, a więc całkowicie zamknięto obieg wodny w Hucie i ograniczono pobór wody z rzeki Wisły do zera i przestano pobierać wodę z rzeki Wisły,
- wybudowano i uruchomiono nową Dyspozytornię Mocy, posiadającą komputerowy układ firmy Siemens, sumujący pobór i zużycie energii elektrycznej,

- zmodernizowano w GST-1 pola zasilające i sprzęgłowe oraz linie współpracy z Siłownią, poprzez wymianę wyłączników mocy,
- zmodernizowano rozdzielnię 110 kV GST-4, w której obok napięcia 6 kV wprowadzono napięcie 30 kV do zasilania przekształtników tyrystorowych w Walcowni Gorącej Blach,
- prowadzono modernizację GST w zakresie wymiany wyłączników mocy oraz aparatury sterowania i zabezpieczeń.

Druga połowa lat osiemdziesiątych to nacisk Władz Krakowa na zmniejszenie szkodliwego wpływu Huty na środowisko.

Wymuszone zostają na Hucie ograniczenia, stosowaniem wobec Huty drastycznych norm na zapylenie i szkodliwe gazy, co pociąga za sobą sukcesywne wyłączenie ponad połowę podstawowych agregatów produkcyjnych.

W energetyce zostają wyłączone z ruchu 2 bloki tlenowe typu BR-2, a budowa linii COS wymaga budowy 5-go bloku tlenowego, który produkowałby pod potrzeby COS wymagane ilości czystego tlenu oraz argonu i azotu o podwyższonej czystości, których nie produkowały dotychczasowe bloki tlenowe. Blok tlenowy nr 5 zostaje uruchomiony w terminie uruchomienia COS-u.

Uruchomienie 5-go bloku tlenowego spółki francuskiej „ALPOL” to zmniejszenie energochłonności, gdyż pozwoliło wyłączyć z ruchu nieekonomiczny ostatni blok tlenowy typu BR-2 łącznie z ostatnią turbosprężarką typu WKW-22 (o mocy 10 MW).

Należy podkreślić, że do czasu załamania się produkcji Huty, energetyka hutnicza nie zawsze nadążała za inwestycjami produkcji hutniczej (występowały ciągłe ograniczenia środków finansowych). Powodowało to poważne trudności w zaspakajaniu rosnących potrzeb na media energetyczne i ograniczało prace modernizacyjne. Sytuacja ta zmuszała kadrę inżynierską do ciągłego szukania sposobów jak zabezpieczyć rosnące potrzeby, przy niewystarczających środkach. W tej sytuacji zrodziło się w energetyce huty wiele oryginalnych i cennych rozwiązań technicznych i ekonomicznych, ograniczających często inwestycje, z których kilkadziesiąt uzyskało rangę patentów i wzorów użytkowych.

Wiele też zadań opracowanych przez własną kadrę techniczną było realizowane potencjałem własnego utrzymania ruchu.

Dzisiaj sytuacja w energetyce hutniczej się odwróciła. Przy ograniczonej produkcji huty wiele urządzeń energetycznych jest przewymiarowanych i nieprzystosowanych do obecnej produkcji, a także w większości przestarzałych o dużym zużyciu technicznym i nie wystarczającym stopniu zautomatyzowania, a przez to energochłonnych. Ma to szczególne znaczenie przy szybko rosnących cenach paliw i energii na wyniki ekonomiczne huty.

W czasie tych 50 lat od powołania Pionu Głównego Energetyka z Wydziałami branżowymi nastąpiła kilkakrotna reorganizacja niektórych jednostek. Wydziały ulegały scalaniu i rozdzielaniu.

W 1999 roku powołany został w miejsce Pionu, **Zakład Energetyczny**, w którym na dzień dzisiejszy funkcjonują takie Wydziały jak:

- Wydział Sieci i Stacji Elektrycznych,
- Wydział Gazowy,
- Wydział Wodny
- Wydział Siłownia,

oraz służby techniczne, ekonomiczne i utrzymania ruchu w zakresie nadzoru technicznego nad remontami. Zakres pracy Wydziałów został ograniczony do części eksploatacyjno - produkcyjnej.

Oddzielne i specyficzne miejsce w energetyce Huty zajmuje Wydział Remontów Elektrycznych, popularnie nazywany „Setką” od pierwszego obiektu Wydziału, który miał numer ewidencyjny 100. Obiekt ten został wybudowany w 1952 roku i od tego momentu rozpoczyna się organizowanie Wydziału, wyposażanie wyżej wspomnianego obiektu i szkolenie niewykwalifikowanej załogi na różnego rodzaju kursach i w Zakładach na Śląsku. Dla zapewnienia pracy nabranej i nabieranej załodze wykonywane są roboty na rzecz przedsiębiorstw zewnętrznych i dla inwestora huty. Uruchamiane nowe obiekty huty są zasilane przeszkoloną kadrą przy równoczesnym ograniczeniu robót zewnętrznych, przechodząc na wykonywanie prac dla Wydziałów huty.

W 1954 roku załoga zostaje rozdzielona na dwa podstawowe człony, tj. na roboty terenowe i warsztatowe. W Oddziale warsztatowym zostaje uruchomiona stacja prób i wprowadza się kontrolę międzyoperacyjną. Dalej trwa intensywne szkolenie, a pracownikom umożliwia się podjęcie nauki w szkołach średnich i na uczelniach technicznych.

W 1956 roku zostaje podjęta decyzja rozbudowy Wydziału z powodu wzrastających potrzeb remontowych dalej rozbudowującej się Huty. W 1962 r. zostaje wybudowana i uruchomiona II hala.

Rozpoczyna się produkcję części zamiennych do maszyn i urządzeń elektrycznych. Stopniowo zostaje wprowadzony na poszczególne Oddziały akordowy system pracy.

Następuje dalszy wzrost potrzeb remontów elektrycznych, a tym samym wzrost załogi Wydziałów związanych z dalszą rozbudową Huty. Zachodzi potrzeba dalszej rozbudowy Wydziału, aby sprostać rosnącym zadaniom i stworzyć właściwe warunki socjalne dla załogi.

W 1978 r. zostaje oddana do eksploatacji trzecia hala i zaplecze socjalne Wydziału. Następuje stabilizacja załogi, która podejmuje się remontów dużych maszyn elektrycznych, nie tylko bieżących ale i remontów kapitałnych. Wydział bierze udział w pracach modernizacyjnych i rekonstrukcyjnych na niektórych Wydziałach Huty.

W 1972 roku następuje reorganizacja w Hucie i Wydział Remontów Elektrycznych zostaje wydzielony z Pionu Głównego Energetyka do nowoutworzonego Zakładu Remontowego, który w 1993 roku przekształca się w spółkę remontową „Belmer”.

Od 1 kwietnia 2003 roku na skutek rozwiązania spółki „Belmer” Wydział Remontów Elektrycznych przechodzi do spółki EKO-ENERGIA.

Do najważniejszych osiągnięć Wydziału należy zaliczyć:

- opanowanie organizacyjno technologiczne remontów dużych maszyn elektrycznych oraz wykonywanie remontów kapitalnych silników elektrycznych prądu stałego i przemiennego dużych mocy (do 9 MW),
- współudział w odbudowie Walcowni Drobnej po pożarze,
- współudział w rekonstrukcji Walcowni Zgniatacz,
- wyeliminowanie importu przez podjęcie produkcji części zamiennych do silników i aparatury elektrycznej pochodzących z importu,
- skatalogowanie wszystkich remontowanych maszyn, aparatury i części zamiennych w zakresie danych techniczno - konstrukcyjnych, co umożliwiło między innymi wprowadzenie akordowego systemu pracy,
- zastosowywanie bieżące rozwiązań nowoczesnych z Instytutów naukowo-badawczych, z których do ważniejszych zaliczyć należy: zastosowanie żywic epoksydowych, bandaży szklanych, urządzeń do metalizacji natryskowej, próżniowe nasycanie uzwojeń lakierem elektroizolacyjnym, co wpłynęło na wydłużenie czasu pracy, poprawiało stan techniczny i zmniejszało awaryjność urządzeń elektrycznych.

Na zakończenie wypada wymienić czołowych pracowników szczebla kierowniczego, którzy tą energetykę współtworzyli, kierowali jej rozwojem i osiągnięciami w kolejności pełnienia tych funkcji:

1. Szefowie Zakładu Energetycznego względnie Pionu Głównego Energetyka:

mgr inż. Adam MIĄCZYŃSKI	Kierownik Zakładu
mgr inż. Włodzimierz KARBOWNICKI	Główny Energetyk
mgr inż. Zbigniew CENTKOWSKI	Główny Energetyk
mgr inż. Tadeusz FRAN CZAK	Główny Energetyk
mgr inż. Jan WYROBA	Główny Energetyk
mgr inż. Jerzy BORGOSZ	Główny Energetyk
mgr inż. Czesław BALAK	Główny Energetyk
mgr inż. Marian ZIMMER	Kierownik Zakładu Energetycznego
mgr inż. Andrzej CURYŁO	Kierownik Zakładu Energetycznego

2. Kierownicy Wydziałów (Zakładów) Energetycznych:

2.1. Wydział Remontów Elektrycznych:

Florian BEMBENEK
Jan WIŚNIEWSKI
Stefan SZYDEK
Adam PIKUŁA

Zdzisław DELEKTA – od 1972 r. w ramach Zakładu Remontowego

Jerzy KALIŚ

Kazimierz PRACIAK – od 1.07.1993 r. w ramach spółki „Belmer”

Ryszard KARBOWNICKI

Ryszard MŁYNARCZYK

Kazimierz PRACIAK

Janusz KAZANOWSKI – od 1.04.2003 r. w spółce EKO-ENERGIA

Wydział przeszedł zmiany organizacyjne i tak:

- w 1972 r. następuje reorganizacja w Hucie i Wydział zostaje przeniesiony do nowo utworzonego Zakładu Remontowego,
- w 1993 r. Zakład Remontowy przekształca się w spółkę „Belmer”,
- od 1. 04. 2003 r. na skutek rozwiązania spółki „Belmer” przechodzi do spółki EKO-ENERGIA.

2.2. Wydział Sieci i Podstacji Elektrycznych:

Jan WIŚNIEWSKI

Antoni KOZŁOWSKI

Stanisław SZELIGA

Piotr KOWALSKI

Ryszard GONDEK

Andrzej ZAJDEL

2.3. Wydział Teletechniczny:

Adam SUDER

Stanisław RYDZIK

Jan HARAŃCZYK

Wydział przeszedł szereg zmian organizacyjnych i tak:

- w 1959 r. zostaje włączony do Wydziału Sieci i Podstacji Elektrycznych.
- w 1981 r. wydzielony został jako Wydział Telekomunikacji,
- od 1. 01. 1983 r. wchodzi w skład Zakładu Automatykacji jako Wydział w tym Zakładzie, aż do utworzenia spółki pod nazwą „Sentel” od 1. 02. 2003 r.

2.4. Wydział Pomiarów Elektrycznych:

Stanisław STANEK

Wydział przeszedł szereg zmian organizacyjnych i tak:

- w 1959 r. zostaje włączony do Wydziału Sieci i Podstacji Elektrycznych.
- w 1962 r. wydziela się i powstaje Wydział Automatykacji, którego podstawowym zadaniem było wdrażanie nowej techniki w zakresie automatykacji procesów technologicznych i techniki pomiarowej,

- w 1967 r. przekształca się w Ośrodek Mechanizacji i Automatyzacji. Ośrodek ten z kolei przekształcił się w Pion Głównego Automatyka, włączając do swojej organizacji między innymi Wydział Aparatury Kontrolno-Pomiarowej i Wydział Telekomunikacji.

2.5. Wydział Ciepły:

Jerzy GIERZ
Edward GARŚCIA
Adam BIEGUN
Jerzy LITWIN
Tadeusz SZTABA
Augustyn TOPOLSKI

Od 2000 r. Wydział rozczłonkowany; część Wydziału przeszła do Stalowni Konwertorowej i do Wydziału Siłownia.

2.6. Wydział Gazowy:

Jerzy GIERZ
Władysław REJMAN
Andrzej SOPEL

2.7. Wydział Kompresorowo - Tlenowy:

Stefan SIKORSKI
Mieczysław DAMASIEWICZ

W 1959 r. Wydział Kompresorowo-Tlenowy został włączony do Wydziału Gazowego.

2.8. Wydział Aparatury Kontrolno - Pomiarowej:

Jan PROKOPOWICZ
Anatol SAMKOWICZ
Zbigniew RYCHLIK
Stanisław WOROŃ
Stanisław LIPOWIECKI

Z chwilą powstania Pionu Głównego Automatyka Wydział ten wszedł w struktury organizacyjne tego Pionu.

2.9. Wydział Pomiarów i Badań Ciepłych:

Zbigniew RYCHLIK

Wydział wyodrębnił się z Wydziału Aparatury Kontrolno - Pomiarowej, skupiając w sobie badania pieców i urządzeń hutniczych, bilanse mediów energetycznych i automatyzację procesów cieplnych. Po okresie 3 letniej działalności został z powrotem włączony do Wydziału Aparatury Kontrolno - Pomiarowej, z tym że grupa zajmująca się automatyzacją procesów cieplnych została przyłączona do Wydziału Automatykacji.

2.10. Zakład Automatyzacji:

Teodor GODAWA
Tadeusz FRAN CZAK
Wenancjusz TARASKA
Jan KOWALCZYK
Jacek DUBIEL

Zakład ten rozpoczął organizowanie się od powołania Ośrodka Mechanizacji i Automatyzacji na bazie Wydziału Automatyzacji, Działu Wagowego i Automatyzacji procesów cieplnych. Ośrodek ten przekształcił się w Pion Głównego Automatyka, włączając do siebie Wydział Aparatury Kontrolno - Pomiarowej. Pion Głównego Automatyka przekształcił się następnie w Zakład Automatyzacji, który następnie w 2002 r. przekształcił się w spółkę.

2.11. Wydział Wodny:

Józef KRASODOMSKI
Bronisław CYGANIK
Tadeusz SIELECKI
Aleksander RADZYMIŃSKI
Henryk GRUSZCZYŃSKI
Bogdan ANDRUSIEWICZ
Florian LUBA
Marian ZIMMER
Bogusław KWARTNIK
Zbigniew CZYŻEWSKI
Leszek JANICZAK.

2.12. Zakład / Wydział Siłownia:

Tadeusz WRÓBLEWSKI
Zbigniew CENTKOWSKI
Jan TRUSZKOWSKI
Konrad KOPYTO
Jan WYROBA
Artur BORGOSZ
Andrzej NOWAK

Literatura

1. Biuletyny Informacyjne Huty im. Lenina.
2. Materiały Sesji Naukowo-Technicznej z okazji 50-lecia HTS S.A. 1949 - 1999. NOT. Kraków 1999.

Miasto Nowa Huta

Kazimierz Kromin

Według wstępnych założeń nowe miasto miało być wybudowane na 70 tys. mieszkańców i zlokalizowane w pobliżu wsi Mogiła, Bieńczyce i Krzesławice w odległości 12 km od krakowskiego rynku i 2 km od kombinatu.

W dniu 25 czerwca 1949 r. rozpoczęto wykopy w pobliżu cmentarza w Mogile pod pierwsze budynki. Na domu w osiedlu Wandy nr 14 (dawne osiedle A 1) istnieje pamiątkowa tablica:

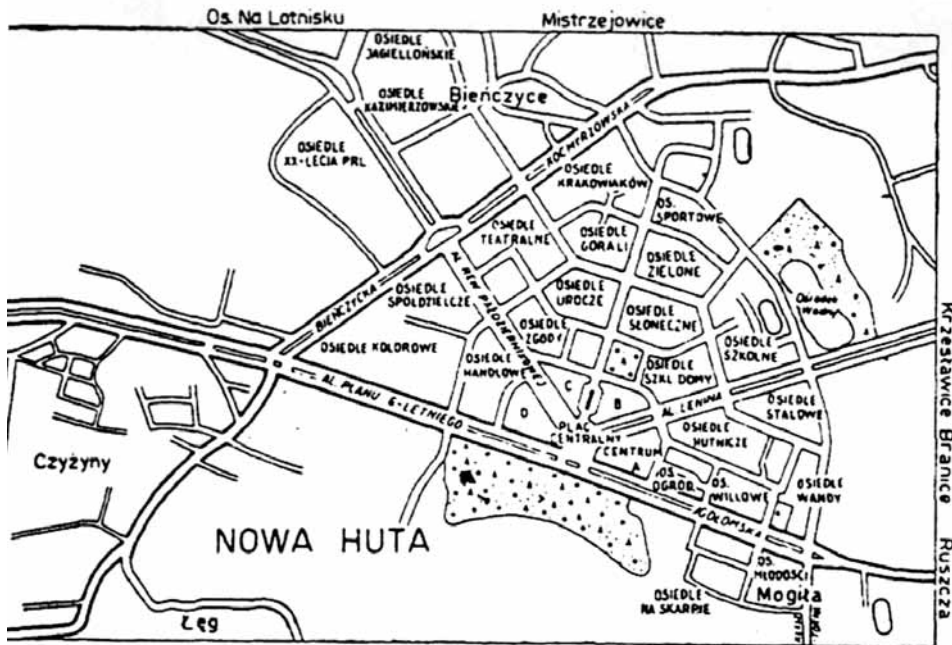
*„Na tym miejscu rozpoczęto wielkie dzieło wznoszenia Nowej Huty,
symbolu socjalistycznych przeobrażeń Polski Ludowej.”*

W grudniu 1949 roku do tego budynku wprowadzili się pierwsi mieszkańcy. Podobne dwupiętrowe budynki ze spadzistym dachem, pokryte dachówką były budowane z cegły rozbiórkowej, przywożonej z Wrocławia. Materiały budowlane dostarczane były wybudowaną specjalnie boczną koleją do Mogiły. Metody budowlane były prymitywne. Do transportu cegieł stosowano taczki i nosiłki na plecach pomocników murarskich. Projekty budynków były typowe, opracowane przez Franciszka Adamskiego, oparte na rozwiązaniach osiedli robotniczych przedwojennego Centralnego Okręgu Przemysłowego i warszawskiego Koła i Pragi.

Przyśpieszenie budowy obecnych osiedli Wandy, Willowego i Młodości nastąpiło po przybyciu na budowę junaków hufców „Służba Polsce”, którzy początkowo mieszkali w namiotach w pobliżu klasztoru Cystersów, a potem w barakach tzw. "Meksyku". W 1950 roku oddano do użytku już 54 budynki mieszkalne.

Plan generalny budowy miasta opracowany został przez zespół pod kierownictwem inżyniera architekta Tadeusza Ptaszyckiego (1908 - 89). Po wojnie, którą spędził w obozie jenieckim w Niemczech, został głównym projektantem odbudowy Wrocławia.

Po wygraniu ogólnopolskiego konkursu wstępnego planu miasta Nowej Huty Tadeusz Ptaszycki przeniósł się na krótko do Warszawy, a później na stałe do Krakowa. Został mianowany dyrektorem Przedsiębiorstwa Projektowego Budownictwa Miejskiego "Miasto-projekt" Kraków. Plany urbanistyczne opracowane w "Miasto-projek-

Ulice i osiedla Nowej Huty w roku 1980.

cie" w latach 1950 - 51 zatwierdzone zostały przez Prezydium Rządu i Biuro Polityczne PZPR.

Plan nowego miasta różnił się od zabudowy ulic innych miast. Nie było ciemnych, ciasnych podwórek. Domy rozstawione były luźno, otoczone wokół zielenią. Jasne mieszkania miały centralne ogrzewanie, gaz, elektryczność oraz pełne wyposażenie sanitarne. Przewidywano również instalację węzłów radiofonicznych, z których później zrezygnowano. Układ Nowej Huty podobny jest do wachlarza. Z Placu Centralnego wychodziły aleje. Aleja Solidarności prowadzi do Kombinatu. Aleja Jana Pawła II z jednej strony biegnie do Krakowa, a z drugiej w kierunku Pleszowa na drogę do Sandomierza. Aleja gen. Andersa prowadzi do Bieńczyce i dalej również w kierunku Krakowa. Wymienione aleje są dwupasmowe z torowiskami tramwajowymi. Aleja Róż biegnie w kierunku północnych osiedli.

Aleje dzielą miasto na kwartały oznaczone niegdyś literami A, B, C, D i dodatkowo cyframi. W 1959 roku nadano poszczególnym osiedlom obecne nazwy. Do dzisiaj osiedla Centrum położone wokół Placu Centralnego posiadają oznaczenia literowe. Każde z osiedli zamieszkuje 2 - 5 tys. mieszkańców, posiada własne szkoły podstawowe, przedszkola, żłobki i sklepy. Najwyższe budynki znajdują się w Centrum, bliżej obrzeży miasta liczba kondygnacji maleje.

Centrum Nowej Huty z lotu ptaka

W maju 1951 r. rozpoczęto budowę dzisiejszych osiedli Krakowiaków i Górali, Teatralnego, Ogrodowego, Zielonego i Sportowego. Na początku 1952 roku ruszyła budowa Szpitala im. Żeromskiego, który przez długie lata był jedyną dużą placówką zapewniającą zdrowie i życie mieszkańcom Nowej Huty.

W 1951 roku zamiast spadzistych dachów zaczęto stosować płaskie betonowe dachy, co w zasadniczy sposób zmniejszyło zużycie drogiego drewna. Usprawniono również technologię budów poprzez wprowadzenie do transportu materiałów, przenośników taśmowych i drewnianych dźwigów szybowych.

W czasie budowy nieliczni jeszcze mieszkańcy i pracownicy budowlani używać musieli gumowych butów, tzw. gumiaków, ze względu na wszechobecne błoto. W czasie suszy błoto zmieniało się w pył lessowy, którego tumany unoszone wiatrem w powietrzu utrudniały oddychanie.

W listopadzie 1952 roku uruchomiono pierwszą linię tramwajową łączącą stary Kraków z Dyrekcją Huty.

W 1953 roku ukończono budowę m.in. osiedla Zgody wraz z budynkami straży pożarnej i siedzibą Dzielnicowej Rady Narodowej.

W połowie 1953 roku zaczęła się budowa osiedli Centrum przy Placu Centralnym w stylu charakterystycznym dla tego okresu - socrealizmu, przypominającym mię-

Plac Centralny

dzy innymi warszawski MDM. Przy wykopach używano już koparek łyżkowych a do transportu pionowego materiałów budowlanych stosowano dźwigi masztowe.

W 1954 roku wybudowano Cegielnię w Zesławicach i Fabrykę Prefabrykatów w Łęgu. Zmieniała się technologia budowy miasta - zaczął się okres wielkiej płyty.

Projektantami wielu budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej takich jak szkoły, przedszkola, żłobki było małżeństwo architektów Marta i Janusz Ingardenowie. Ich dziełem są dwa budynki Centrum Administracyjnego Huty, które obok właściwych socrealizmowi cech klasycystycznych nawiązują do bliższego Krakowowi renesansu. Budynki te posiadają renesansową attykę. Dziełem tych architektów jest również Teatr Ludowy. Teatr ten został otwarty 3 grudnia 1955 roku inscenizacją „Krakowiaków i Górali” W. Bogusławskiego, których akcja toczyła się właśnie we wsi Mogiła. Teatr ten pod dyktando K. Skuszanki w latach 1955 - 63 z inscenizacją J. Krasowskiego i scenografią J. Szajny, wprowadził repertuar, który wywołał duże zainteresowanie w Krakowie i kraju oraz zapewnił teatrowi miejsce wśród najwybitniejszych polskich scen współczesnych.

Nie wszystkie założenia planu generalnego Nowej Huty zostały zrealizowane. Zrezygnowano z wykonania wielkiego zalewu wodnego na południe od Placu Centralnego. Miały tam być zbudowane kąpieliska, przystań żeglarska, tory regatowe. Nie wybudowano również ratusza przy Alei Róż, którego projekt wzorowany był na ratuszu w Zamościu. Południową stronę Placu Centralnego miał zamykać ogromny gmach teatru, większy od Teatru im. Słowackiego. Do realizacji wymienionych obiektów potrzebne były bardzo duże nakłady pieniężne.

Teatr Ludowy

Projektantem os. Centrum D i os. Spółdzielczego był zespół Adama Fołtyna a os. Handlowego Tadeusza Rembiesa. Na os. Spółdzielczym powstała nowa forma własności - mieszkania spółdzielcze. „Stara” Nowa Huta ograniczona ze wschodu i północy ul. Bulwarową, z zachodu ul. Kocmyrzowską i ul. Bieńczycką i z południa Aleją Jana Pawła II oraz os. Na Skarpie zakończyła pierwszy etap budowy miasta.

Rozbudowa Kombinatu wymagała dalszych inwestycji mieszkaniowych. Powstały nowe osiedla wysokich punktowców i bloków mieszkalnych z "wielkiej płyty".

W roku 1979 Nowa Huta liczyła już 218 tys. mieszkańców. Ostatnimi wielkimi kompleksami mieszkaniowymi Nowej Huty są os. Oświecenia oraz os. Centrum E, zamykające od strony południowej Plac Centralny. Nowoczesna architektura i kolorystyka os. Centrum E rażąco odbiega od sąsiednich „starych” osiedli.

Gdy rozpoczęto budowę Nowej Huty istniały tu tylko trzy kościoły:

- klasztor Cystersów w Mogile pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny i św. Wacława jako kościół zakonny,
- drewniany kościółek św. Bartłomieja, który był parafią wsi Mogiła,
- kościół św. Judy Tadeusza w Czyżynach, zbudowany przed samą wojną.

Decyzją władz kościelnych w 1951 roku kościół klasztorny Cystersów stał się parafią Nowej Huty.

W 1956 roku, po pamiętnym październiku Urząd do spraw Wyznań wyraził zgodę na budowę nowego kościoła w Nowej Hucie. Miał on stanąć w pobliżu Teatru Ludowego na skrzyżowaniu ówczesnych ulic Marksa i Majakowskiego. Na placu przyszłej budowy stanął w 1957 roku poświęcony krzyż.

Arka Pana

W 1958 roku władze wstrzymały zezwolenie na budowę kościoła, przeznaczając ten teren na nową szkołę, wznoszoną w ramach akcji „1000 szkół na Tysiąclecie”.

W dniu 22 kwietnia 1960 roku, w czasie próby usunięcia krzyża z placu budowy, doszło do potężnej demonstracji mieszkańców Nowej Huty. Zamieszki trwały 2 dni. Interweniowały oddziały milicji, rozpraszając protestujących gazem łzawiącym. Krzyż pozostał na swoim miejscu, szkołę wybudowano.

W 1964 roku władze Krakowa wydały zgodę na budowę nowego kościoła w Bieńczykach. Projektantem kościoła w kształcie łodzi był Wojciech Pietrzyk. Budowę rozpoczęto w 1967 roku i zakończono w 1977 roku. Kościół pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Polski został konsekrowany przez biskupa Karola Wojtyłę i zwany jest powszechnie Arką Pana. Olbrzymi krucyfiks wykonał rzeźbiarz Władysław Chromy a drewniane Piety Polskie w Kaplicy Pojednania są dziełem Antoniego Rząsy.

Dzisiaj na terenie Nowej Huty jest 9 nowych kościołów oraz 1 w trakcie budowy.

W skład Nowej Huty wchodzi obecnie 45 osiedli mieszkaniowych. Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej Krakowa z 1991 roku Nowa Huta podzielona jest administracyjnie na mniejsze dzielnice:

• dzielnica XIV - Czyżyny	22.945 mieszkańców
• dzielnica XV - Mistrzejowice	56.282 mieszkańców
• dzielnica XVI - Bieńczyce	47.966 mieszkańców

- dzielnica XVII - Grębałów 20.060 mieszkańców
- dzielnica XVIII - najstarsze osiedla Nowej Huty 61.748 mieszkańców

Razem 209 tysięcy mieszkańców. W ciągu ostatnich dwudziestu lat liczba mieszkańców Nowej Huty nieznacznie się zmniejszyła.

Do wymienionych dzielnic należą również sąsiednie osiedla wiejskie. Liczbę mieszkańców podano według stanu na dzień 31 grudnia 2001 roku.

W latach największej produkcji Kombinat zatrudniał ponad 30 tys. pracowników. Ogromna większość pracowników Kombinat, jak też innych przedsiębiorstw i zakładów usługowych mieszkała w Nowej Hucie.

Mieszkańcy Nowej Huty, to przeważnie ludność przybyła z przeludnionych miasteczek wiosek Polski Południowej, przesiedleńcy z Ziemi Zachodnich oraz pracownicy kwalifikowani ze Śląska i Zagłębia. Gdy przyjeżdżali do Nowej Huty łączyła ich jedna cecha - byli młodzi. Nowa Huta dała im szansę nowego życia. Tutaj pracowali i tworzyli rodziny, a dzisiaj większość z nich to emeryci, którzy jak to zawsze starsi ludzie wracają do wspomnień z młodości.

Miasto Nowa Huta miało być początkowo odrębnym organizmem miejskim, niezależnym od Krakowa. Decyzją Rządu w 1951 roku Nowa Huta włączona została do Krakowa. Jednak w dalszym ciągu odrębność ta istnieje, mieszkańcy dzielnicy mówią, że mieszkają i pracują nie w Krakowie, a w Nowej Hucie, pomimo że granice administracyjne z Krakowem zupełnie się zatarły.

Niezależnie od ogólnie znanych starych zabytków Krakowa, Nowa Huta jest zawsze niemalą atrakcją turystyczną. W programach różnych konferencji technicznych, z zakresu architektury i budownictwa, przewidziane jest zawsze zwiedzanie „starej” Nowej Huty, jako przykładu nowych rozwiązań urbanistycznych.

Literatura

1. Monografia Huty im. Tadeusza Sendzimira w Krakowie 1954 - 1994. Praca zbiorowa.
2. Opaska J. Nowa Huta. Spotkania z Zabytkami nr 2 z 2002 r.
3. Binek T. Śląsk, wojna, Kresy, Wrocław, Nowa Huta. Wspomnienia 1930 - 1960. Kraków 1997 r.
4. Raport o stanie miasta, Prezydent miasta Krakowa, Kraków 2002 r.

Koło Seniorów przy Oddziale Nowohuckim SEP

Stanisław Stanek

Koło Seniorów przy Oddziale Nowohuckim SEP istnieje już od wielu lat. Założone i prowadzone przez nieodżałowanej pamięci Zygmunta TOPORKIEWICZA służy Koleżankom i Kolegom, którzy przeszli na emeryturę lub rentę a z powodu wieku lub zdrowia nie uprawiają w pełni działalności zawodowej. Czują się jednak związani więzami towarzyskimi lub sentymentem do byłych kolegów swej branży i odczuwają potrzebę kontynuowania swych zainteresowań w gronie koleżeńskim.

Obecny Zarząd Koła Seniorów rozpoczął działalność w październiku 1991 r. a wybrany ponownie na nową kadencję w poszerzonym składzie w 1993 r. działał do jej końca w listopadzie 1997 r. Wówczas Walne Zebranie Członków Koła wybrało Przewodniczącego i Zarząd Koła w tym samym składzie na nową kadencję 1997-2001. Zarząd Koła działał więc w składzie:

Przewodniczący Koła:	Stanisław STANEK
Z-ca Przewodniczącego:	Jerzy GIERZ
Sekretarz:	Zbigniew SOROCZYŃSKI
Skarbnik:	Zygmunt WDÓWKA
Czł. Zarz. ds. opieki	Edward KOPCIŃSKI
Czł. Zarz. ds. imprez	Leon STOLARSKI
Czł. Zarz. ds. dział. tow.	Jan HOLKA

W trakcie kadencji dokooptowany został do Zarządu Kol. Piotr KIEŁB, któremu powierzyliśmy organizowanie imprez specjalnych. W listopadzie 2001 r. na Walnym Zebraniu Członków Koła wybrani zostali na następną kadencję: dotychczasowy Przewodniczący Koła kol. Stanisław STANEK, oraz dotychczasowi członkowie Zarządu Koła: J. GIERZ, Z. SOROCZYŃSKI, Z. WDÓWKA, E. KOPCIŃSKI, L. STOLARSKI a w miejsce kolegów J. HOLKI i P. KIEŁBA, którzy zrezygnowali, wybrani zostali kole-

dzy Jerzy MORAWSKI i Kazimierz KROMIN. Zarząd Koła w obecnej kadencji działa więc w składzie:

Przewodniczący Koła	Stanisław STANEK
I-szy zast. przewodniczącego	Jerzy GIERZ
II-gi zast. przewodniczącego	Kazimierz KROMIN
Sekretarz	Zbigniew SOROCZYŃSKI
Skarbnik	Zygmunt WDÓWKA
Czł. Zarządu ds. opieki	Edward KOPCIŃSKI
Czł. Zarządu ds. imprez	Leon STOLARSKI
Czł. Zarządu ds. wycieczek	Jerzy MORAWSKI

Omawiając działalność Koła Seniorów trzeba zwrócić uwagę na fakt, że musi to być działalność odmienna od tej, uprawianej w kołach zakładowych SEP. Mniej tu jest działalności techniczno-szkoleniowej, chociaż i ona występuje w tematyce odczytowej, natomiast wśród celów, jakie stawiało sobie Koło, większy udział miało utrzymywanie więzi koleżeńskiej, opieki nad starszymi lub niepełnosprawnymi kolegami, organizowanie pomocy ze strony Stowarzyszenia, w tym także finansowej, organizowanie imprez towarzysko-kulturalnych, odczytów i wycieczek. Koło opiekuje się Kolegami, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą wychodzić z domu, występuje do Zarządu Oddziału SEP o zapomogi z Funduszu Pomocy Koleżeńskiej dla potrzebujących tej pomocy Kolegów a także o nagrody jubilackie dla podeszłych wiekiem (ponad 80 lat) Kolegów, w oparciu o Uchwałę ZG SEP.

Koło prowadzi własną działalność odczytową, w której wyróżnili się koledzy Józef GAŚKA, Kazimierz KROMIN, Jerzy GIERZ, J. MORAWSKI. Kol. J. GAŚKA wygłosił kilkanaście odczytów, w tym całe serie tematyczne poświęcone podróżom do Krajów Śródziemnomorskich (Italia, Izrael, Egipt, Grecja itp.), postaci i działalności Tadeusza Kościuszki, Tatarom, oraz badaniom Kosmosu.

Kol. Kazimierz KROMIN swe odczyty poświęcał zaś wybranym zabytkom architektury polskiej i malarstwa, ilustrując je starannie dobranymi przeźrocami. Na wyróżnienie zasługuje, świetnie przygotowany pod względem profesjonalnym, odczyt kol. Kromina p.t. „Zagrożenia elektryczne w domu i na działce”, w którym zapoznał kolegów Seniorów z najnowszymi euronormami jakie obowiązują.

W dziedzinie działalności kulturalnej zorganizowaliśmy w Domu Technika 2 wystawy:

- wystawę obrazów kol. Antoniego MUSIAŁA, członka naszego Koła, którą zwiedziło ok. 50 osób (część obrazów zakupiono), oraz
- wstawę Fotografii Artystycznej kol. Magdy LANGER p.t. „Czerń bieli – pejzaż zimowy”, na której otwarciu przybyło 38 osób a zwiedziło 80 osób w ciągu 3 tygodni jej trwania.

Koło urządza corocznie tradycyjne „Spotkania Noworoczne” członków Koła, połączone z dzieleniem się opłatkiem i składaniem sobie życzeń noworocznych, które cieszyły się licznym udziałem (średnio 35-40 obecnych na każdym).

Koło nasze corocznie planuje organizowanie wycieczek własnych. Z cyklu zwiedzania zmodernizowanych wydziałów HTS, udało się zrealizować zwiedzenie Wielkiego Pieca Nr.5, Instalacji Ciągłego Rozlewania Stali, Walcowni Gorącej Blach, oraz Tlenowni Francuskiej i Tlenowni Starej. W każdej wzięło udział po kilkanaście osób z naszego Koła i innych SNT z terenu Krakowa. Było to możliwe dzięki pomocy Kolegów z Koła SEP przy Zakładzie Automatyki HTS. Koło zorganizowało także zwiedzenie wyposażenia elektrycznego i elektronicznego studiów Telewizji TVN i Centrum Handlowego M1 w Krakowie.

Nasze Koło współpracuje ściśle z Komisją Seniorów i Pomocy Koleżeńskiej Federacji SNT NOT w Krakowie, która skupia przedstawicieli Kół Seniorów całej Federacji z terenu Krakowa. Na zebraniach Komisji, w których bierze udział przedstawiciel naszego Koła (zwykle przewodniczący Koła), następuje wymiana informacji o imprezach organizowanych przez Komisję, lub skupione w niej Koła. Są to: odczyty, wycieczki, zwiedzanie wystaw w muzeach, zabytków architektury (kościół, klasztor, zamki, cmentarze), oraz spotkania towarzyskie. Dzięki tej wymianie Koło nasze ma co miesiąc zestaw imprez przewidzianych na najbliższe tygodnie. Rozszerza to wachlarz imprez w których mogli uczestniczyć nasi członkowie jak na przykład:

- zwiedzanie zapór wodnych w Solinie i Myczkowcach, w Porąbce-Żar, Czorsztynie, Goczałkowicach, Czchowie i Rożnowie, na Stopniu Wodnym Kościusko,
- wycieczki autobusowe: do Kazimierza Dolnego, po Zagłębiach Naftowych (m.in. muzeum w Bóbrce), do Kamionnej i Krynicy, w Beskid Śląski, na trasie Busko - Staszów - Szydłowiec, Koninki (pieczenie ziemniaków), Wysoka (koncert lutnicy), zwiedzanie Imbramowic (klasztor SS. Norbertanek) i dworów w Glanowie i Wysokiej. Ponadto wiele wycieczek po terenie Krakowa, połączonych ze zwiedzaniem zabytków i muzeów.

Aktualnie Koło Seniorów liczy 42 członków.

Współpraca SEP ze szkołami zawodowymi

Kazimierz Idzi

Stowarzyszenie Elektryków Polskich współpracuje ze szkołami zawodowymi w wielu obszarach.

A. W programie SEP, ważnym obszarem działania jest między innymi kształcenie i normalizacja, czyli szkolenie. W obszarze szkolenia to m.in.

- prowadzenie konkursów w szkołach średnich i ogólnopolskiego konkursu centralnego na najlepszą pracę dyplomową technika elektryka i technika elektronika,
- prowadzenie konkursu na najlepszy program komputerowy, na szczeblu oddziałów SEP a następnie na etapie centralnym,
- organizowanie wycieczek technicznych,
- zapraszanie uczniów szkół zawodowych branży elektrycznej i elektronicznej na konferencje, seminaria i odczyty dotyczące tematyki z zakresu szeroko rozumianej elektryki,
- współpraca z Komitetem Turnieju Młodych Mistrzów Techniki,
- udział w organizowaniu kursów przygotowawczych dla kandydatów na studia,
- opracowywanie i wydawanie komentarzy do obowiązujących nowych norm i przepisów dotyczących elektryki,
- opiniowanie programów szkolenia zawodowego,
- propozycja wprowadzenia tematyki z zakresu marketingu i ekonomii do szkolenia elektryków,
- weryfikowanie terminologii stosowanej w podręcznikach z dziedziny elektryki,
- współpraca z Instytutem Badań Edukacyjnych i Polskim Komitetem Normalizacyjnym w dziedzinie norm , przepisów i terminologii elektrycznej,
- dostarczanie członkom SEP wybranego czasopisma stowarzyszeniowego,
- pozyskiwanie nowych członków SEP wśród młodzieży.

Wiele z tych zamierzeń zostało zrealizowane w naszym Nowohuckim Oddziale SEP.

B. Ważną akcją przeprowadzaną przez SEP w szkołach była inicjatywa Centralnej Komisji Kół SEP pod nazwą „Akcja SEP pomocy Szkole”.

"Akcja jest przedsięwzięciem o charakterze strategicznym zarówno dla Stowarzyszenia jak i szkół nią objętych. Polega na podjęciu działań SEP, które doprowadzić mają do nawiązania i zacieśniania współpracy ze szkołami w zawodach szeroko rozumianej elektryki.

Stowarzyszenie Elektryków Polskich od początku swego istnienia czuło się zawsze współodpowiedzialne nie tylko za poziom polskiej elektryki, ale za kształcenie kadr elektryków.

Bez współpracy ze szkołami technicznymi, poczynając od wyższych a kończąc na zasadniczych zawodowych, poczucie współodpowiedzialności za kształcenie kadr byłoby pusto słowne (...)

.... potrzeby szkół to:

- zapewnienie dopływu wiedzy współczesnej, zgodnej z aktualnym poziomem postępu technicznego i technologicznego,*
- przygotowanie absolwentów do efektywnej pracy w gospodarce rynkowej, w tym także w małych przedsiębiorstwach,*
- kształcenie kadr adekwatnie do potrzeb rynku pracy,*
- przystosowanie się do wymogów kształcenia wynikających z przystąpienia Polski do Wspólnoty Europejskiej (...)*

SEP dzięki swym czasopismom, konferencjom, seminariom, kursom i odczytom może być poważnym i niezawodnym partnerem w dostarczaniu tej wiedzy szkołom.

Może także na podstawie oceny przydatności i poziomu wykształcenia absolwentów oddziaływać na programy nauczania"...(fragmenty pisma przewodniczącego Centralnej Komisji Kół SEP p. Tadeusza Malinowskiego).

SEP proponuje stałą współpracę ze szkołami poprzez:

1. udostępnienie nauczycielom przedmiotów elektrycznych uczestnictwa w seminariach, konferencjach naukowo-technicznych, odczytach i kursach bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach.
2. organizowanie kół SEP nauczycielskich, szkolnych.
3. zapewnienie kołom pomocy i współdziałania z kołami zakładowymi,
4. zapewnienie bezpłatnie po 1 egzemplarzu czasopism SEP,
5. organizowania na preferencyjnych warunkach dla nauczycieli i absolwentów kursów przygotowawczych na uprawnienia eksploatacji (E). dla zapewnienia bezpiecznego nauczania zawodu, a absolwentom dla uzyskania pełnych kwalifikacji do wykonywania zawodu.

C. Innym obszarem działalności SEP-u to nadawanie uprawnień E dla absolwentów szkół elektrycznych. W materiałach Centralnej Komisji Doskonalenia Zawodowego przy ZG SEP, (luty 1997r.); pismo przewodniczącego CKDZ p. Antoniego Lisowskiego - czytamy:

"CKDZ uznała problem uprawnień 'E' dla absolwentów elektryków jedną z priorytetowych powinności swego działania. Bez uprawnień 'E' nie jest się pełnoprawnym, samodzielnym, prawdziwym elektrykiem - znaczącym elektrykiem w rozumieniu rynku pracy (...) CKDZ przygotowała i przyjęła do promowania opracowanie pt.: "Permanenta akcja - Kwalifikacje E dla absolwentów", które odpowiada określonym potrzebom.

W opracowaniu tym Centralna Komisja Doskonalenia Zawodowego:

1. sygnalizuje i promuje aktualny problem nadawania kwalifikacji E dla absolwentów szkół elektrycznych
2. przekazuje SEP-owcom do wykorzystania pisemnie sformułowaną podstawę możliwości udostępniania uprawnień E dla absolwentów
3. wskazuje atrakcyjny kierunek rozwijania działalności szkoleniowo - kursowej SEP w Oddziałach
4. liczy na napływ krytycznych i twórczych opinii w przedmiocie sprawy oraz sugestii w zakresie potrzeb, podstaw prawnych i ich interpretacji..."

D. Jeszcze innym działaniem SEP było włączenie się członków Stowarzyszenia do opracowania programów o budowie modułowej w szkołach zawodowych. Przy Zespole Szkół Elektrycznych Nr 2 w Krakowie - Nowej Hucie MEN powołał Ośrodek ds. Modernizacji Programów Kształcenia Zawodowego, który realizuje program międzynarodowy UPET / IMPROVE.

1. Program koncentruje się na pracach związanych z wdrażaniem zmodernizowanych programów kształcenia.
2. Prace koordynuje warszawskie Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr wraz z ekspertami Unii Europejskiej
3. W ramach programu UPET / IMPROVE opracowano dla branży elektrycznej, elektronicznej i telekomunikacyjnej 10 dokumentacji programowych dla zawodów:
 - elektryk
 - monter elektronik
 - elektromechanik pojazdów samochodowych
 - monter sieci i urządzeń telekomunikacyjnych
 - technik elektryk, dla cyklu 5-letniego i 3-letniego po ZSZ
 - technik elektronik, dla cyklu 5-letniego i 3-letniego po ZSZ
 - technik energetyk
 - technik telekomunikacji.

4. Na podstawie Decyzji Ministra Edukacji Narodowej w 1996r. wprowadzono dokumentację programowe do szkół naszej branży, obecnie jest to program do użytku ogólnopolskiego
5. Programy kształcenia opracowane są w układzie modułowym i ulegają modyfikacji po opiniach wielu recenzentów : nauczycieli - autorów tych programów, nauczycieli wdrażających programy, przedstawicieli szkół wyższych, pracodawców, członków SEP, Izby Rzecznawców SEP , firm edukacyjnych itp.
6. Obok prac weryfikujących programy kształcenia zaplanowano dla nauczycieli szkół wdrożeniowych cykl szkoleń obejmujących zarówno zagadnienia metodyczne nauczania /uczenia się jak i specjalistyczne związane z nowymi technologiami i aspektami kształcenia praktycznego.
7. Wsparcie zmian wprowadzanych zgodnie z dokumentacjami w układzie modułowym dokonywane jest przez poprawę wyposażenia technodydaktycznego szkół wdrożeniowych
8. Przygotowanie narzędzi pomiaru dydaktycznego i przeprowadzenie badań poziomu osiągnięć uczniów
9. Opracowanie materiałów dla ucznia i dla nauczyciela dla wybranych modułów jednostkowych lub ogólnych
10. Opracowanie przy współpracy wielu pracodawców i Izby Rzecznawców SEP modułów specjalizujących dla klas kończących cykl kształcenia np.:
 - elektryczny sprzęt gospodarstwa domowego
 - układy energoelektroniczne
 - urządzenia techniki cyfrowej
 - programowalne sterowniki logiczne
 - mikrokomputery jednoukładowe
 - kurs uprawniający do pracy przy napięciu do 1 kV
11. Upowszechnienie programu IMPROVE wśród uczniów szkół gimnazjalnych i innych szkół średnich
12. Współpraca z programem KREATOR (wprowadzenie umiejętności przedzawodowych do szkół gimnazjalnych i średnich ogólnokształcących) oraz projektem Nowa Matura.

OSIĄGNIĘCIA NOWOHUCKIEGO ODDZIAŁU SEP w konkursach organizowanych przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich

W konkursach organizowanych przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich nasz Oddział od wielu lat zajmuje wysokie lokaty. Niżej przedstawiona tabela przypomina te ważniejsze osiągnięcia.

Konkurs na Najlepszy Program Komputerowy

Lp.	Rok szk.	Tytuł pracy	Miejsce	Nazwiska uczestników	Nazwisko konsultanta
1	1996/ 1997	Układ słoneczny (pr. edukacyjny)	wyróżnienie Komisji konkursowej Oddziału SEP Nowa Huta	Tomasz Gadowski, Przemysław Gałka, Marcin Pierzechalski	mgr inż. Joanna Lipska
2	1997/ 1998	Leksykon sieci (pr. edukacyjny)	nagroda II stopnia Komisji konkursowej Oddziału SEP Nowa Huta	Michał Moniowski, Dariusz Ryszawa	mgr inż. Joanna Lipska
3	1998/ 1999	Pro –Test (pr. edukacyjny)	I miejsce w konkursie ogólnopolskim	Jacek Madej, Mirosław Franczyk	mgr inż. Elżbieta Araminowicz
4	1999/ 2000	Baza danych dla klasy (pr. edukacyjny)	II miejsce w konkursie oddziałowym SEP Nowa Huta	Wojciech Rogalski, Radosław Regnowski	mgr inż. Elżbieta Araminowicz
5	1999/ 2000	Prawo jazdy v.1.0 (pr. edukacyjny)	I miejsce w konkursie oddziałowym SEP Nowa Huta	Marek Salamończyk, Tomasz Mroczek	mgr inż. Joanna Lipska
6	1999/ 2000	Sterowanie i wizualizacja linii produkcyjnych (pr. użytkowy)	I miejsce w konkursie ogólnopolskim	Rafał Baran	mgr Kazimierz Idzi
7	2000/ 2001	Egzamin kwalifikacyjny elektryka – SEP typ E (pr. użytkowy)	I miejsce w konkursie oddziałowym SEP Nowa Huta	Piotr Chmiela Maciej Wiśniowski	inż. Mieczysław Skirło
8	2000/ 2001	MT-tester (pr. edukacyjny)	I miejsce w konkursie oddziałowym SEP Nowa Huta	Marcin Tymkowski	mgr inż. Joanna Lipska
9	2000/ 2001	Informator o szkole (pr. edukacyjny)	II miejsce w konkursie oddziałowym	Tomasz Gębala Jarosław Stokłosa	mgr Władysław Świstak
10	2000/ 2001	W romantycznym dworku (pr. edukacyjny)	II miejsce w konkursie ogólnopolskim	Krzysztof Mokszań	mgr Kazimierz Idzi
11	2000/ 2001	Emulator sterowników PLC serii Fxo firmy Mitsubishi	I miejsce w konkursie ogólnopolskim	Przemysław Hrapkowicz	mgr Kazimierz Idzi

Konkurs na Najlepszą Pracę Dyplomową

Lp.	Rok szk.	Tytuł pracy	Miejsce	Nazwiska uczestników	Nazwisko konsultanta
1	1991/ 1992	Wyświetlacz alfanumeryczny	II miejsce w konkursie ogólnopolskim	Krzysztof Goncerz Sławomir Świeca	mgr Kazimierz Idzi
2	1995/ 1996	Sterownik	Wyróżnienie w konkursie ogólnopolskim	Marcin Kurek Marcin Baszyński	mgr Kazimierz Idzi
3	1996/ 1997	Mikroprocesorowy miernik częstotliwości	Wyróżnienie w konkursie ogólnopolskim	Arnold Drabicki	mgr Kazimierz Idzi
4	1997/ 1998	Robot sterowany komputerem	I miejsce w konkursie ogólnopolskim	Rafał Rączka Jerzy Szczudłowski	mgr Kazimierz Idzi
5	1997/ 1998	Stanowisko dydaktyczne do badania sterowników PLC	III miejsce w konkursie ogólnopolskim	Adam Martowicz Daniel Prusak	mgr inż. Bronisława Harpula
6	1999/ 2000	Model układu sterowania z wykorzystaniem sterownika PLC i układu mikroprocesorowego	I miejsce w konkursie wojewódzkim NOT oraz oddziałowym SEP Nowa Huta	Dawid Skalski Łukasz Sikora	mgr inż. Bronisława Harpula
7	1999/ 2000	Miernik mikroprocesorowy	Wyróżnienie w konkursie wojewódzkim NOT oraz oddziałowym SEP Nowa Huta	Paweł Makuła Paweł Romanowicz	mgr inż. Alina Pilacińska

Pomiary i automatyka przemysłowa w Przedsiębiorstwie SKAMER-ACM Sp. z o.o.

Andrzej Turak

Automatyka to źródło postępu. W naszym technicyzowanym, XXI wieku podobne stwierdzenie może brzmieć nieco banalnie. Wszyscy bowiem zdajemy już sobie sprawę ze znaczenia automatyki i pomiarów w nauce, gospodarce, a nawet życiu codziennym. Automatyka dociera wszędzie, na każdym kroku zauważamy jej zdobycze, bez których nawet komfort naszej codzienności byłby znacznie ograniczony. Prowadzenie zaś większości procesów przemysłowych, bez odpowiednich układów sterowania i nadzoru, podnoszących jakość i efektywność produkcji - w ogóle nie byłoby możliwe.

Zmiana sytuacji politycznej, dzięki której w pełni mogliśmy się otworzyć na najnowsze światowe rozwiązania i technologie, sprzyja rozwojowi automatyki jako nauki. Nadziei zaś na przyszłość należy upatrywać w wejściu Polski do Unii Europejskiej. Z jednej strony będzie to bowiem konieczność dostosowania się do wymogów i standardów europejskich, z drugiej zaś swobodniejszy przepływ informacji i myśli technologicznej.

Dziedzina pomiarów i automatyki, jak i każda inna gałąź nauki, staje się coraz bardziej skomplikowana, posiadanie zaś wiedzy dającej pełny obraz jej rozwoju jest coraz trudniejsze. Dzięki jednak prężnie działającym ośrodkom naukowym, licznym rodzimym i zagranicznym firmom, automatyka stała się jedną z tych nielicznych dziedzin, gdzie możliwe jest jeszcze nadążenie za światową myślą techniczną. Jest to przy tym nauka interdyscyplinarna. Efektywne bowiem stosowanie jej zdobyczy wymaga bardzo dużej wiedzy z różnych dziedzin. Automatyk musi być dobrym: fizy-

kiem, mechanikiem, elektrykiem, a nawet zdolnym informatykiem. Musi posiadać wiedzę na temat chemii i ciepłownictwa. Znać się praktycznie na gospodarce komunalnej, uzdatnianiu wody, oczyszczaniu ścieków itd.

Jedną z firm, której udało się zgromadzić pracowników prezentujących taki właśnie poziom jest firma Skamer - ACM. Starannie dobrana kadra techniczna firmy, posiadająca w większości wyższe wykształcenie, bezustannie jeszcze podnosi swoje kwalifikacje.

Firma bowiem, za cel swojego istnienia, przyjęła niesienie wszechstronnej pomocy wszystkim, którzy pragną sensownie, fachowo i zgodnie z kanonami sztuki wdrażać zdobycze automatyki. Skamer już od ponad 15-tu lat oferuje pełne wsparcie merytoryczno - techniczne w zakresie pomiarów i automatyki przemysłowej. Jego działalność obejmuje wszelkie możliwe aspekty, od: projektowania i doradztwa technicznego, kompletacji i dostawy urządzeń, przez montaż i rozruch instalacji, oprogramowanie i uruchomienie przemysłowych systemów komputerowych, po serwis urządzeń i aplikacji, a także sprzedaż elementów automatyki, osprzętu elektrycznego i armatury przemysłowej. Firma specjalizuje się w systemach pomiarowych i automatyce w ciepłownictwie i ogrzewnictwie, ze szczególnym ukierunkowaniem na racjonalne wykorzystanie energii cieplnej.

Skamer - ACM niejednokrotnie już dał się poznać na rynku, jako solidny partner i rzetelny wykonawca. Realizowane przez niego instalacje pomiarów i automatyki przemysłowej zawsze oparte są na najnowszych technologiach światowych firm. Udaje mu się przy tym utrzymać przyjazne kontakty z wszystkimi firmami działającymi w branży na rynku polskim. Takie zaś nastawienie gwarantuje wypracowanie, dla każdego z kontrahentów indywidualnie, oferty atrakcyjnej technicznie i ekonomicznie.

Przedstawiona propozycja zawsze stanowi optymalne powiązanie produktów różnych firm. Skamer - ACM, preferując cenowo wyroby polskich producentów, zachowuje jednocześnie wymaganą jakość i niezawodność instalacji.

Kadra menedżerska Firmy i wszyscy jej pracownicy bezustannie troszczą się o jakość oferowanych wyrobów i usług. Jednym z ostatnich w tym zakresie osiągnięć, udokumentowanym przez niezależną międzynarodową instytucję, jest wdrożenie i stosowanie systemu zarządzania jakością w zakresie:

„Kompleksowe usługi inżynierskie, jak projektowanie, dostawy, prefabrykacja, montaż, uruchomienie i serwis oraz sprzedaż urządzeń w dziedzinie automatyki przemysłowej”.

Na podstawie auditu, protokół nr 6896/28/109 Placówka Certyfikacyjna TUV CERT TUV Rheinland InterCert Kft. potwierdziła spełnienie wymagań norm EN ISO 9001:2000. W trosce zaś o zachowanie nowoczesności i popularyzację myśli technicznej, Firma utrzymuje ożywione kontakty z placówkami naukowymi, organiza-

cjami technicznymi i prasą branżową. Ścisłe współpracując z Akademią Górniczo - Hutniczą w Krakowie, organizuje kilkakrotnie w ciągu roku konferencje naukowo - techniczne, bierze udział w targach branżowych. Wymienia doświadczenia z Komitetem Automatyki i Robotyki Polskiej Akademii Nauk, Politechniką Warszawską, Politechniką Rzeszowską, Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnowie.

Od dłuższego już czasu Firma wdraża inteligentne sieci rozproszone LON WORKS, system EIB - którego certyfikat udało jej się otrzymać. Świadczy to chyba niezwykle dobitnie o zaangażowaniu Firmy w popularyzację najnowocześniejszych rozwiązań i zdobyczy światowej myśli technicznej. Aby jeszcze rozszerzyć grono odbiorców, przy Krakowskim Oddziale Firmy utworzone zostało w 1996 roku Koło Stowarzyszenia Elektryków Polskich działające przy Nowohuckim Oddziale SEP. Członkowie Koła, nawiązując kontakty pomiędzy stowarzyszonymi firmami, czynnie angażują się w wymianę doświadczeń. Biorąc zaś udział w targach branżowych praktycznie prezentują gotowe, działające rozwiązania. Pod auspicjami SEP, Sekcja Pomiarów i Automatyki organizuje konferencje i seminaria naukowe. Przedstawiają one szerokiemu ogółowi nowoczesną myśl techniczną.

Za swą działalność statutową Koło SEP istniejące przy Skamer - ACM niejednokrotnie było już nagradzane dyplomami i wyróżnieniami.

POMIARY I AUTOMATYKA PRZEMYSŁOWA

Przedsiębiorstwo Usługowo - Produkcyjne

SKAMER - ACM Sp. Z o.o.

33-100 Tarnów, ul. Rogoyskiego 26

<http://www.skamer.pl> e-mail: tarnow@skamer.

ZARZĄD

tel/fax (0-14) 622-14-40

PRAC. PROJEKTOWA

tel. (0-14) 627-50-02

DZIAŁ HANDLOWY

tel. (0-14) 627-50-00

tel. (0-14) 621-22-20

fax (0-14) 627-50-05

KRAKÓW:

30-347 Kraków, ul. Kapelanka 11

e-mail: krakow@skamer.pl

tel. (0-12) 267-39-30

fax (0-12) 267-14-40

Prawidłowa ochrona przeciwporażeniowa ratuje nam życie i mienie

Fryderyk Łasak

Przepisy ochrony przeciwporażeniowej obowiązujące przed 1990 r. powodowały, iż systemy zabezpieczeń odbiorników I lub 0 klasy ochronności w instalacjach wykonanych przewodami aluminiowymi były nieskuteczne i wymagały radykalnych zmian. Ze statystyki wynika, że w Polsce dochodziło do 10 śmiertelnych wypadków na 1 milion mieszkańców, podczas gdy w Europie Zachodniej wskaźnik ten wynosił ok. 2 przy dwukrotnie większej liczbie odbiorników i znacznie większym zużyciu energii elektrycznej na statystycznego mieszkańca.

Celem uzyskania szybkiej i zdecydowanej poprawy podjęto decyzję o przetłumaczeniu angielskiej wersji normy Międzynarodowej IEC-364 z zachowaniem treści, zakresu i numeracji głównych arkuszy i wydaniu jej w formie wieloarkuszowej jako PN-IEC 60364-x-y (m in. PN-IEC 60364-4-41 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przeciwporażeniowa” i PN-IEC 60364-6-61 „Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Sprawdzanie. Sprawdzanie odbiorcze”). Norma ta spełnia obecnie rolę przepisów ochrony przeciwporażeniowej. Istotą nowych przepisów ochrony przeciwporażeniowej jest przyjęcie trzech czasów samoczynnego wyłączenia zasilania, w zależności od rodzaju chronionego odbiornika i warunków środowiskowych w jakich odbiorniki są eksploatowane. Zmienił się też sposób oceny skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, gdyż wartość prądu powodującego wyłączenie w wymaganym czasie (0,2; 0,4 i 5 s) określana jest na podstawie charakterystyk zastosowanego zabezpieczenia, a nie w oparciu o źle dobrany współczynnik k.

Poprawa ochrony przeciwporażeniowej spowodowana jest też częstym stosowaniem bardzo czułych wyłączników różnicowoprądowych, zapobiegających skutecznie porażeniom ludzi i zwierząt oraz pożarom budynków mieszkalnych i gospodar-

czych. Korzystne jest stosowanie w miejsce bezpieczników topikowych wyłączników nadmiarowoprądowych, które mają znacznie krótszy czas zadziałania i nie można ich naprawiać przez podwatowanie. W wyniku prowadzonych szkoleń i konferencji organizowanych przez Oddziały SEP, wzrastają kwalifikacje elektromonterów wykonujących nowe instalacje i prowadzących ich eksploatację i naprawy. Nowe przepisy ochrony przeciwporażeniowej wprowadziły zasadę: najpierw chronić, potem zasilac. Z tej zasady wynika kilka wymagań, których przestrzeganie znakomicie zwiększa bezpieczeństwo użytkowania urządzeń elektrycznych nawet w mało bezpiecznym układzie sieci TN-C. Należą do nich: sposób przyłączania przewodu ochronno-neutralnego do obudowy urządzeń I klasy ochronności, sposób przyłączania przewodów fazowego i ochronno-neutralnego w gniazdach wtyczkowych, w gniazdach bezpiecznikowych i w oprawach żarówkowych. Prawidłowy sposób podłączania przewodów w gniazdach wtyczkowych jest szczególnie ważny w sieciach komputerowych aby nie eliminować filtrów przeciwzakłóceńowych lub nie podawać napięcia na obudowę urządzeń

Norma PN-IEC 60364 przewiduje następujące rodzaje ochrony:

- równoczesna ochrona przed dotykiem bezpośrednim i pośrednim przez stosowanie bardzo niskich napięć bezpiecznych,
- ochrona przed dotykiem bezpośrednim (dawna ochrona podstawowa)
- ochrona przed dotykiem pośrednim (dawna ochrona dodatkowa),
- ochrona przed skutkami termicznymi,
- ochrona przeciwpożarowa
- ochrona przed prądem przetężeniowym,
- ochrona przed spadkiem napięcia,
- ochrona przed prądem zakłóceńowym,
- ochrona przed przepięciami.

Zniknęły pojęcia i środki ochrony znane dotychczas jako: zerowanie, uziemienie ochronne, sieć ochronna.

Został wprowadzony środek ochrony przed porażeniem za pomocą samoczynnego wyłączenia zasilania.

Wprowadzono nowe nazwy układów sieciowych TN (TN-C, TN-S, TN-C-S); TT, i IT.

Powszechnie stosowane są połączenia wyrównawcze główne i miejscowe nawet jako samodzielny środek ochrony. Rola połączeń ochronnych polega na wyrównywaniu potencjałów między sąsiednimi urządzeniami oraz urządzeniami i ziemią, tak aby różnica nie przekraczała wartości dopuszczalnej długotrwale U_L , jaka może wystąpić w danych warunkach środowiskowych.

Z uwagi na długie czasy wyłączeń i duży rozrzut charakterystyk prądowo-czasowych bezpiecznika topikowego ogranicza się jego rolę jako elementu zabezpieczającego na rzecz wyłączników instalacyjnych nadmiarowoprądowych lub wyłączników z wyzwalaczami. W ochronie przeciwporażeniowej wprowadzono bardzo krótkie

czasu wyłączenia nawet rzędu 0,1 s, co powoduje konieczność doboru elementów szybkiego wyłączenia na podstawie charakterystyk czasowo-prądowych elementów zabezpieczających.

Zasadą jest powszechne stosowanie wyłączników ochronnych różnicowoprądowych jako środka ochrony przed dotykiem pośrednim (ochrona dodatkowa), oraz jako uzupełniającego środka ochrony przed dotykiem bezpośrednim (ochrona podstawowa), we wszystkich układach sieciowych, za wyjątkiem układu TN-C za wyłącznikiem różnicowoprądowym.

Zasadą jest ochrona obiektów budowlanych przed pożarami wywołanymi prądami doziemnymi przez zastosowanie wyłączników ochronnych różnicowoprądowych o znamionowym prądzie różnicowym do 500 mA. Koniecznością jest rozdzielenie funkcji przewodu ochronno-neutralnego PEN na przewód neutralny N i ochronny PE, ponieważ przewodów o przekrojach poniżej 10 mm² Cu i 16 mm² Al nie wolno stosować jako przewodu PEN.

Do roli samodzielnych środków ochrony oprócz zabezpieczeń i ochrony przed porażeniami dochodzą:

- ochrona przed skutkami termicznymi (pożar, poparzenie, inne zakłócenia),
- ochrona przed przepięciami (łączeniowymi i atmosferycznymi),
- ochrona przed obniżeniem napięcia.

Ochrona przed dotykiem bezpośrednim (ochrona podstawowa) to:

1. ochrona polegająca na izolowaniu części czynnych,
2. ochrona przy użyciu ogrodzeń lub obudów,
3. ochrona przy użyciu barier,
4. ochrona polegająca na umieszczeniu poza zasięgiem ręki.

Ochroną uzupełniającą przed dotykiem bezpośrednim jest stosowanie urządzeń różnicowoprądowych o znamionowym różnicowym prądzie zadziałania nie przekraczającym 30 mA. Jest ona uzupełnieniem ochrony w przypadku nieskutecznego działania środków ochrony przed dotykiem bezpośrednim lub w przypadku nieostrożności użytkowników urządzeń elektrycznych.

Ochrona przed dotykiem pośrednim (ochrona dodatkowa) to:

1. ochrona za pomocą samoczynnego wyłączenia zasilania,
2. ochrona polegająca na zastosowaniu urządzeń II klasy ochronności lub o wzmocnionej izolacji równoważnej,
3. ochrona polegająca na izolowaniu stanowiska,
4. ochrona za pomocą nieuziemionych połączeń wyrównawczych,
5. ochrona za pomocą separacji elektrycznej.

Zmiany przepisów ochrony przeciwporażeniowej spowodowały zmiany w wymaganiach dotyczących wykonywania pomiarów odbiorczych pomontażowych i okresowych pomiarów ochronnych dla oceny stanu ochrony przeciwporażeniowej w eks-

placowanych urządzeniach elektrycznych o napięciu znamionowym do 1 kV. Wykonując pomiary elektryczne uzyskujemy informacje o stanie technicznym urządzeń z którymi mamy do czynienia. Dobry stan techniczny eksploatowanych urządzeń, czy też dopiero zmontowanych i przekazywanych do eksploatacji, jest gwarancją bezawaryjnej i bezpiecznej dla obsługi pracy tych urządzeń. Wyniki pomiarów ochronnych są podstawą do podjęcia decyzji o dalszej eksploatacji lub dokonaniu odpowiednich napraw, wymian czy remontów generalnych. Pomiary zawsze powinny być wykonywane poprawnie, aby wyciągane wnioski były właściwe. Należy dążyć do wykonywania pomiarów z możliwie dużą dokładnością. Dokładność wykonywania pomiarów zależy od klasy dokładności użytych przyrządów, doboru właściwej metody wykonywania pomiarów i uwzględnienia uwarunkowań wynikających ze specyfiki badanego obiektu i jego parametrów. Przyrządy używane do sprawdzania stanu ochrony przeciwporażeniowej dla zapewnienia wyników i zachowania wiarygodności badań powinny być poddawane okresowej kontroli metrologicznej.

Zakład Badań Elektrycznych „El-Fred” (31-621 Kraków, os. Bohaterów Września 61A/23, tel/fax 12-6811541, kom 0-503 750306, e-mail flasak@tlen.pl) wykonuje pomiary ochronne i oferuje również swoje usługi z zakresie:

- * Wykonania badań długotrwałej obciążalności torów prądowych w układzie 1-fazowym do 1000 A, sprawdzenia wytrzymałości elektrycznej izolacji napięciem sinusoidalnym do 110 kV, badania stopni ochrony obudowy do IP 43,
- * Wykonania badań i pomiarów instalacji elektrycznych oraz wyposażenia urządzeń i instalacji na zgodność z wymaganiami norm PN-IEC i PN,
- * Wykonania okresowych badań dielektrycznego sprzętu ochronnego, elektronarzędzi, spawarek i aparatów do badań napięciowych wraz z kalibracją wskazań ich mierników,
- * Wykonania przeglądów stacji transformatorowych i urządzeń rozdzielczych oraz okresowych pomiarów transformatorów i skróconego badania oleju transformatorowego,
- * Wykonania pomiarów i prób napięciowych kabli SN do 15 kV
- * Wykonania pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, pomiarów rezystancji izolacji, rezystancji uziemień, rezystywności gruntu, okresowych badań instalacji odgromowych (również miernikiem udarowym),
- * Wykonania badań grubości i przyczepności malowanych powłok ochronnych oraz grubości innych powłok na podłożu ferromagnetycznym.
- * Opracowania Instrukcji Ruchu i Eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV.

Zakład prowadzony jest przez członka SEP i członka Zarządu Oddziału Nowohuckiego, specjalistę w zakresie pomiarów ochronnych i ochrony przeciwporażeniowej. Zakład prowadzi również szkolenia w zakresie prawidłowego wykonywania pomiarów ochronnych i aktualnych wymagań ochrony przeciwporażeniowej.

Wykaz członków Kół Nowohuckiego Oddziału SEP

(stan na 31 grudnia 2003 roku)

ZAKŁAD ENERGETYCZNY E-1 / HTS

1. Albin Stanisław
2. Borgosz Artur
3. Bubak Zbigniew
4. Cała Julian
5. Dyląg Ryszard
6. Gębala Marek
7. Grabowski Andrzej
8. Hyjek Bogdan
9. Idzi Stanisław
10. Jagocha Artur
11. Jarosz Stanisław
12. Kaim Elżbieta
13. Kazanowski Janusz
14. Krawczyk Józef
15. Maroszek Jerzy
16. Nowak Andrzej
17. Pawłowski Paweł
18. Strzelecki Wiesław
19. Walczak Józefa
20. Wiącek Jerzy
21. Wojdak Andrzej
22. Zachęba Jacek
23. Zaskórski Zbigniew
24. Żak Władysław

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY E-2 / HTS

1. Bernecki Stanisław
2. Bocheński Janusz
3. Boryka Zbigniew
4. Chachłowski Janusz
5. Gardziel Zdzisław
6. Góra Zbigniew
7. Jakóbek Ryszard
8. Kuchna Kazimierz
9. Lach Andrzej
10. Maniak Jan
11. Nowacki Waław
12. Pawlikowski Stanisław
13. Rośkiewicz Jerzy
14. Stala Jerzy
15. Szczudłowski Zbigniew
16. Szybowski Stanisław
17. Śmierciak Karol
18. Tokarski Zbigniew
19. Urmański Adam
20. Wójcik Krzysztof

WYDZIAŁ GAZOWY E-3 / HTS

1. Babiuch Zdzisław
2. Banachowski Jan

3. Bednarz Władysław
4. Finster Lesław
5. Flisak Waldemar
6. Gruszkoś Bogdan
7. Grzeszczyk Mariusz
8. Jarmaszewicz Leszek
9. Jastrząb Mirosław
10. Krakowski Edward
11. Kralka Kazimierz
12. Książek Janusz
13. Kulesza Mariusz
14. Matuszczyk Bronisław
15. Mazur Jan
16. Miłosz Jan
17. Miś Ryszard
18. Nowak Józef
19. Nowak Roman
20. Pająk Krzysztof
21. Paśko Marek
22. Pyrzyński Romuald
23. Ragan Tadeusz
24. Romaniuk Andrzej
25. Ryczek Ryszard
26. Sopol Andrzej
27. Sternak Andrzej
28. Stradomski Stanisław
29. Surma Mieczysław
30. Szydłak Marek
31. Świątek Janusz
32. Tomasik Sławomir
33. Turek Krzysztof
34. Tymofiejewicz Aleksander
35. Warchoń Jarosław
36. Wątor Kazimierz
37. Wieczorek Marek
38. Wojcieszak Jerzy
39. Wojewoda Janusz
40. Wyrębkowski Marek

WYDZIAŁ WODNY E-4 / HTS

1. Daniec Henryk
2. Dudzik Stanisław
3. Fiugaj Józef
4. Hyjek Bogdan

5. Kotelon Czesław
6. Kura Stanisław
7. Molenda Jerzy
8. Tekieli Krystyna

ZAKŁAD ENERGETYCZNY DTE / HTS

1. Balak Czesław
2. Cebo Marek
3. Chojka Jan
4. Curyło Andrzej
5. Kulas Tadeusz
6. Kurowski Jerzy
7. Maciak Roman
8. Marcowski Tomasz
9. Pilaciński Marek
10. Początek Adam
11. Zajdel Andrzej
12. Zięba Krzysztof

BIURO REALIZACJI INWESTYCJI TI-2 / HTS

1. Baran Ryszard
2. Pączko Dariusz

PPU ZAKŁAD MECHANICZNY - ZM / HTS

1. Franczak Stanisław
2. Sęczkowski Marian
3. Wiechniak Henryk
4. Wróbel Bogdan

WALCOWNIA ZIMNA BLACH - ZB / HTS

1. Biel Jerzy
2. Czernicki Stanisław
3. Garstka Kazimierz
4. Kokoszka Kazimierz
5. Madej Józef

6. Oleś Krzysztof
7. Oramus Ryszard
8. Popiół Zbigniew
9. Rudzki Kazimierz

ZAKŁAD KOKSOCHEMICZNY ZK / HTS

1. Ciołek Aleksander
2. Golczewski Ryszard
3. Kostszyn Józef
4. Kukła Dominik
5. Rażny Jerzy
6. Wojtasik Lesław

ZAKŁAD WIELKOPIECOWY ZH/H-2 / HTS

1. Adamczyk Stanisław
2. Bober Józef
3. Chełstowski Jozef
4. Drążek Ryszard
5. Dziadkowiec Stanisław
6. Fałęcki Leszek
7. Gębara Andrzej
8. Grabas Waldemar
9. Kućmierczyk Adam
10. Kulawiak Marek
11. Matuła Stanisław
12. Sycz Jerzy

ZAKŁAD STALOWNICZY ZH-H3 / HTS

1. Czerwiec Jerzy
2. Czopor Marek
3. Juszcak Henryk
4. Kaczmarczyk Jerzy
5. Kanik Jacek
6. Kordas Józef
7. Stanisław Marek
8. Szymus Andrzej
9. Wiktor Józef
10. Wiśniowski Henryk
11. Wójcik Marcin

WALCOWNIA GORĄCA BLACH HTS S.A. i REM-TECH Sp. z o.o

1. Bochenko Jan
2. Brożyna Krzysztof
3. Bujak Krzysztof
4. Cupiał Tomasz
5. Czajkowski Marian
6. Czernecki Marcin
7. Duda Roman
8. Dymek Witold
9. Kapusta Andrzej
10. Kapusta Stefan
11. Klasa Wiesław
12. Kuciara Kazimierz
13. Kurowski Kazimierz
14. Lulek Stanisław
15. Mackiewicz Jarosław
16. Marszałik Marek
17. Mirecki Grzegorz
18. Nakielny Mieczysław
19. Nowak Tadeusz
20. Nowak Władysław
21. Pasek Jan
22. Pluta Rafał
23. Policht Wojciech
24. Smoleń Józef
25. Sobucki Roman
26. Stefanik Józef
27. Stelmach Piotr
28. Stępień Ryszard
29. Sukiennik Zbigniew
30. Szczodrak Krzysztof
31. Śladowski Adam
32. Uczniak Piotr
33. Uczniak Roman
34. Wilczek Zbigniew
35. Witkowski Adam
36. Wójs Wojciech
37. Zabawa Zbigniew

„SENTEL” Spółka z o.o. (w HTS)

1. Baranik Zbigniew
2. Czekaj Tadeusz

3. Czubaj Andrzej
4. Harańczyk Janusz
5. Kodura Andrzej
6. Kukuryk Marian
7. Legawiec Krzysztof
8. Marzec Andrzej
9. Rosa Bożena
10. Wójcik Stanisław

„STALPRODUKT” S.A. - Bochnia

1. Baniak Stanisław
2. Frączek Andrzej
3. Gawęda Sławomir
4. Goliński Jan
5. Herdan Jerzy
6. Jagielski Wiktor
7. Jarecki Stanisław
8. Kamionka Jerzy
9. Kłós Emil
10. Knap Kazimierz
11. Korbut Zbigniew
12. Kozłowski Stanisław
13. Kuczko Jacek
14. Latocha Janusz
15. Lipold Andrzej
16. Miska Edward
17. Plewa Jan
18. Przeniosło Józef
19. Smaga Jan
20. Szeląg Jan
21. Śleboda Antoni
22. Tomza Edward
23. Wardyński Waclaw
24. Wojas Jan
25. Wójcik Andrzej
26. Wójtowicz Krzysztof
27. Wrona Marek

„ELEKTROMONATAŻ nr 2” Zakład Produkcji Urządzeń Sp. z o.o.

1. Batko Eugeniusz
2. Gawel Jerzy

3. Iwaniec Grzegorz
4. Jania Stanisław
5. Kojzar Andrzej
6. Kołodziejski Adam
7. Koniuszy Jacek
8. Krzek Ryszard
9. Lipski Andrzej
10. Łasak Fryderyk
11. Małecki Bogusław
12. Olchawa Stanisław
13. Paluchowski Jacek
14. Różycki Stanisław
15. Stec Janina
16. Wieliczko Stanisław
17. Wiśniowski Kazimierz
18. Wyroba Józef
19. Zagrajczuk Jan
20. Zegzda Marian

MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO ENERGETYKI CIEPLNEJ S.A.

1. Batko Adam
2. Bednarz Adam
3. Borczuch Krzysztof
4. Cichostępski Jacek
5. Czembrowski Leszek
6. Fita Józef
7. Fudal Bogdan
8. Goncerz Tadeusz
9. Ingram Jan
10. Jagodyński Ireneusz
11. Jewuła Kazimierz
12. Kantorowicz Jan
13. Kubacki Andrzej
14. Łabuz Jerzy
15. Machel Andrzej
16. Malinowski Stanisław
17. Małek Edward
18. Pala Jan
19. Piechowicz Jacek
20. Rosa Krzysztof
21. Róg Marian
22. Sapa Jan

23. Sapielak Jan
24. Strumiński Józef
25. Suś Kazimierz
26. Tokarski Mieczysław
27. Waradzyn Andrzej
28. Węgierski Tadeusz
29. Wiśniowski Rober
30. Woźniak Andrzej

PUP „SKAMER - ACM”

Sp. z o.o.

1. Fraś Andrzej
2. Fraś Paweł
3. Gąsior Leon
4. Jarosz Zygmunt
5. Kądziołka Jerzy
6. Kołkowski Józef
7. Latocha Andrzej
8. Leszczyk Janusz
9. Niżnik Bogdan
10. Pyrda Tomasz
11. Sarzyński Mirosław
12. Siedlaczek Damian
13. Turak Andrzej
14. Wielgus Jerzy
15. Woźniak Henryk

PHILIP MORRIS POLSKA S. A. - Grupa Zarządowa

1. Biros Jerzy
2. Borówka Mirosław
3. Filous Michał
4. Gabryś Stanisław
5. Gaweł Renata
6. Jaworski Kazimierz
7. Kałkus Andrzej
8. Kaszewski Mirosław
9. Knap Zdzisław
10. Krauze Marek
11. Kucza Janusz
12. Kulesza Andrzej
13. Kurek Krzysztof
14. Kwiecień Andrzej

15. Lipiński Andrzej
16. Lisak Janusz
17. Majer Janusz
18. Mazurek Janusz
19. Meus Krzysztof
20. Migas Jacek
21. Nawrocki Zbigniew
22. Pieńkowski Andrzej
23. Pitra Stanisław
24. Popławski Stefan
25. Prusak Bogdan
26. Pyzik Witold
27. Sałagan Wojciech
28. Smalec Roman
29. Smuła Zdzisław
30. Stan Jan
31. Szczupał Aleksander
32. Tympalski Jacek
33. Urban Mieczysław
34. Wadowski Jerzy
35. Waś Artur
36. Wojas Czesław
37. Wojtaszek Marek
38. Wójcik Krystyna
39. Zelek Jan
40. Zygmunt Marian
41. Żak Dariusz

GPL - Podgrupa PMP - Serwis elektryczny i energetyczny GEGENBAUER

1. Bakalarz Wiesław
2. Dzieciołowski Józef
3. Gajewski Grzegorz
4. Gazarkiewicz Sławomir
5. Iwaniuk Jan
6. Jasiński Jerzy
7. Kapcia Jarosław
8. Kapera Jerzy
9. Kołodziej Stanisław
10. Kotarba Andrzej
11. Kotarba Jerzy
12. Kręcik Henryk
13. Leszczyński Wojciech

14. Lusina Andrzej
15. Matuszczyk Jarosław
16. Mikuda Zygfryd
17. Mularz Wojciech
18. Niechciał Stanisław
19. Nowakowski Tomasz
20. Nowicki Leszek
21. Owcarz Paweł
22. Rerak Marek
23. Rogala Adam
24. Rudziński Paweł
25. Samek Krzysztof
26. Tracz Zenon
27. Tynor Dariusz
28. Walczak Artur
29. Wolanin Ryszard
30. Zieliński Jacek

MSI - Podgrupa PMP - Serwis Projektowo-Konstrukcyjny

1. Burnet Stanisław
2. Cepuch Robert
3. Dudkowski Grzegorz
4. Górak Zbigniew
5. Kołodziej Zbigniew
6. Kopera Krzysztof
7. Krawczyk Tadeusz
8. Kulik Włodzimierz
9. Machaliński Andrzej
10. Prażmowski Marek
11. Senderski Józef
12. Sochacki Piotr
13. Stolarski Stanisław
14. Woźniak Bogdan

HUTNICZE PRZEDSIĘBIORSTWO REMONTOWE HPR

1. Adamek Kazimierz
2. Bugajski Kazimierz
3. Ciołek Jan
4. Cygal Józef
5. Gorcowski Franciszek
6. Grzesik Feliks

7. Gudyka Józef
8. Kościołek Roman
9. Krzyškowiak Marek
10. Kujawski Henryk
11. Machał Augustyn
12. Manterys Zbigniew
13. Michniak Jerzy
14. Mika Zygmunt
15. Piórkowski Ryszard
16. Różański Jerzy
17. Stawiarski Stanisław
18. Urzędowski Marian
19. Warmus Czesław
20. Wiatrowski Eugeniusz

ZESPÓŁ SZKÓŁ ELEKTRYCZNYCH Nr 2

1. Bednarek Małgorzata
2. Faryna Elżbieta
3. Gacek Władysław
4. Głowacki Artur
5. Harpula Bronisława
6. Idzi Kazimierz
7. Leśniak Grażyna
8. Lipska Joanna
9. Małysa Mieczysław
10. Najnert Jerzy
11. Nogiec Jan
12. Pilacińska Alina
13. Skirło Mieczysław
14. Szyller Stefan
15. Trybała Adam
16. Trybała Bożena
17. Walczak - Ślusarczyk Bożena
18. Włodarczyk Jerzy

SENIORZY

1. Bajgrowicz Kazimierz
2. Baran Felicja
3. Borusiewicz Roman
4. Deptuch Wanda
5. Dobek Zygmunt
6. Dobrowolski Stanisław
7. Dyb Jan

8. Gąska Józef
9. Gierz Jerzy
10. Gut Mikołaj
11. Kapłon Ryszard
12. Kaszewski Wiesław
13. Kiełb Piotr
14. Kiszka Aleksander
15. Kmak Jan
16. Koliński Andrzej
17. Kopciński Edward
18. Kowalski Piotr
19. Kromin Kazimierz
20. Krzeczowski Józef
21. Kuchta Władysław
22. Kurlito Janusz
23. Lępkowski Adam
24. Matuszyński Tadeusz
25. Mazur Kazimierz
26. Morawski Jerzy
27. Pikuła Adam
28. Płonczyński Tadeusz
29. Pyrlík Franciszek
30. Rejman Władysław
31. Serafinowicz Jerzy
32. Soroczyński Zbigniew
33. Stanek Stanisław
34. Steinke Henryk
35. Stolarski Leon
36. Szydek Stefan
37. Świder Mieczysław
38. Topolski Józef
39. Tucholski Henryk
40. Wdówka Zygmunt
41. Wyroba Jan
42. Ziarkowski Franciszek

SCANDINAVIAN TOBACCO S.A. (House of Prince) - JAWORNIK

1. Bednarz Adam
2. Chrapek Krzysztof
3. Chuchrzak Wiesław
4. Fijał Jacek
5. Gogol Jerzy
6. Hohuj Zbigniew
7. Hudaszek Marek

8. Kurowski Ryszard
9. Kutyba Adam
10. Leśniak Henryk
11. Leśniak Krzysztof
12. Leśniak Stanisław
13. Malinowski Rafał
14. Małota Janusz
15. Michałak Mariusz
16. Molus Robert
17. Nowak Józef
18. Ostafin Marek
19. Suruło Jacek
20. Szymaski Marek
21. Tomal Wojciech
22. Wilkołek Andrzej
23. Wilkołek Józef
24. Zięba Adam
25. Zięba Grzegorz

PPU „ADREM”

1. Antczak Kajetan
2. Barab Mieczysław
3. Gancarz Mieczysław
4. Kaczmarczyk Józef
5. Nagły Jacek
6. Pamuła Władysław
7. Trzcianka Jerzy
8. Wolański Euzebiusz
9. Zabągło Tadeusz

„CERAMPOMIAR” (dawna nazwa „Bipropiec”)

1. Girek Rafał
2. Kowalski Andrzej
3. Kowalski Marcin
4. Mroźek Zbigniew
5. Nawara Czesław
6. Walczyk Wiesław

BIEGONICE - ZESŁAWICE Sp. z o.o.

1. Biros Andrzej
2. Giza Paweł

3. Jacoszek Kazimierz
4. Jarmusz Marcin
5. Klinowski Grzegorz
6. Kłos Jan
7. Madej Tadeusz
8. Nykiel Stefan
9. Sourek Robert

Bank Przemysłowo-Handlowy PBK S.A.

1. Łazowski Jerzy
2. Majcherczyk Mariusz
3. Samborek Janusz
4. Selhmann Andrzej
5. Siudy Artur
6. Stachura Mieczysław
7. Wadowski Zbigniew
8. Wąsik Andrzej
9. Żrebiec Czesław

PBP „BUDOSTAL - 3”

1. Durak Jan
2. Grzyb Robert
3. Juszczak Wojciech
4. Jutka Roman
5. Kościorowski Janusz

PMO „KOMEX” Sp. z o.o.

1. Bucki Krzysztof
2. Mucharski Andrzej
3. Procelewski Antoni

POLONIA HOLDING s. c. Wł. - El. SŁOTA - BALICE

1. Belka Robert
2. Błachowicz Krzysztof
3. Czupich Bogdan
4. Franek Krystian
5. Gala Bartłomiej
6. Gołda Henryk

7. Kaszowski Zbigniew
8. Kurowski Janusz
9. Kurowski Paweł
10. Listwan Paweł
11. Malicki Mieczysław
12. Marchewczyk Andrzej
13. Podczerwiński Adam
14. Rębacz Arkadiusz
15. Śliwiński Witold
16. Tataruch Grzegorz
17. Woźniczka Aleksander
18. Zdyb Mariusz
19. Zych Rudolf

P.P.U. Zakład Automatykacji HTS Sp. z o.o.

1. Całka Bogdan
2. Dubiel Jacek
3. Haraf Andrzej
4. Jurkowski Stefan
5. Kasprów Jan
6. Kendziak Mirosław
7. Marcowski Jacek
8. Serafin Stanisław
9. Sikorski Stanisław
10. Wilk Władysław
11. Złotnik Józef

oraz koledzy

Marcinek Jaśław
Tomana Andrzej

Humor u elektryków

Tadeusz Matuszyński

*Motto:
LUENDO DISCIMUS -
Bawiąc, uczymy się!*

Niektóre z poniższych anegdot wzięte są z życia środowiska elektryków Huty im. Tadeusza Sendzimira w Krakowie

* * *

Postęp techniczny w opinii prominenta PRL.

– Szanowni zebrani. Nasza elektronika rozwija się dynamicznie. Dziś produkujemy półprzewodniki, a w niedalekiej już przyszłości będziemy produkować całe przewodniki.

* * *

– Szefie, objawy wskazują na uszkodzenie prostownika rtęciowego. Plamka katodowa w prostowniku.....

– No, tak - przerywa szef - słuchy mnie dochodzą już od dawna, że prostownik jest źle konserwowany. Proszę natychmiast usunąć plamkę!

– Szefie, ale to nie możliwe, ona musi być

– Nie filozofujcie, szmat u nas jeszcze nie brakuje, wykonajcie polecenie!

(Temperatura plamki katodowej wewnątrz prostownika rtęciowego wynosi kilka tysięcy stopni Celsjusza).

* * *

Komisja awaryjna

– *Panie kolego, dajcie się ukarać; my wierzymy, że nie spowodowaliście awarii, ale winnych Komisja musi ustalić i ukarać. No, więc, zgoda? - Nagroda Was nie minie!*

* * *

– *Szefie, chciałbym dostać przeseregowanie, mało zarabiam...*

– *Niech się pan ożeni z pracującą kobietą - odparł szef - będzie pan miał więcej pieniędzy!*

* * *

– *Józek ... - zwraca się do kolegi - Jurek; Mierzyłeś wczoraj drgania zespołu maszynowego "na wydziale rur"...*

– *Mierzyłem - odparł Józek - drgania były w normie.*

– *Wyobraź sobie, że dziś w nocy pękł fundament i zespół wpadł do podpiwniczenia maszynowni!*

Zmartwiony i przerażony Józio biegnie "na wydział rur" w hucie. Na szczęście pod zespołem maszynowym nie było podpiwniczenia, o czym nie wiedział Józio), a fundament pękł tylko dla kawału.

* * *

– *Władek!, Władek!, Władek! ...*

– *Jestem szefie, stoję obok szefa, słucham...*

– *Nic ważnego, nie jesteś mi potrzebny, ale wołam Cię, bo ...*

W drzwiach maszynowni ukazuje się dyrektor techniczny huty. Szef zadowolony wita się z dyrektorem - wykazał się działaniem i zasłużył na pochwałę. Władek z kolegami dzielnie usuwał awarię w maszynowni, pod czujnym okiem szefa.

* * *

Problem z brakiem żarówek w uczelni (AGH) w trudnym okresie PRL. Słuchacze studium podyplomowego zwracają się do profesora:

– *Panie profesorze, w sali ciemno, nie możemy pisać, brak żarówek...*

– *Profesor mówi - uczeni też muszą się oświecać!*

Po chwili dodaje...

– *No, ale nie myślcie, że uczeni potrzebują żarówek do oświecania się!*

* * *

W nadziei uzyskania pomocy technicznej, zwraca się telefonicznie Elektryk Wydziału do kierownika Działu pomiarowo-regulacyjnego służby ogólnotechnicznej huty:

- *Andrzej, na głównym napędzie "zgniatacza" dzieją się cuda... przyjeździe!*
- *Jeżeli dzieją się cuda zwróć się Gienek do Cystersów w Mogile, oni są bardziej kompetentni w tych sprawach - odpowiada Andrzej - i problem... z głowy.*

* * *

Młody, przystojny inżynier elektryk został porażony prądem elektrycznym, majstrując przy lampie we własnym mieszkaniu. Również młoda, ładna lekarka, badając pacjenta na pogotowiu ratunkowym, w karcie zgłoszenia napisała "Pacjent wodzi oczami". Pacjentowi i jego żonie lekarka oznajmiła o konieczności pozostania na obserwacji szpitalnej porażonego. Inżynier chciał jednak wrócić do domu, twierdząc, że jest zdrowy.

- *Musisz pozostać w szpitalu - mówi zatroskana żona do męża - jesteś chory, wodzisz oczami.*
- *Wszystkiemu jest winna lekarka! - mówi mąż do żony - ma taki duży dekolt i ładny biust, to jak nie miałem wodzić oczami!?*

* * *

Inżynier elektryk, który podjął pracę w Hucie im. Lenina bezpośrednio po studiach, został poddany egzaminowi BHP na stanowisku pracy.

Egzaminujący: - *Jak pan kolego pozbiera rozlaną rtęć?*

Egzaminowany: - *Rozgarniam ją, a następnie wleję do pojemnika.*

Egzaminujący: - *Jest pan inżynierem elektrykiem, może by pan znalazł lepszy sposób na zebranie rtęci, np. magnesem!*

Egzaminowany: - *Magnes nie przyciąga rtęci.*

Egzaminujący: - *Czy na pewno?*

Ogłoszenia

Oddziału Nowohuckiego SEP

STOWARZYSZENIE ELEKTRYKÓW POLSKICH

ODDZIAŁ NOWOHUCKI

31-931 Kraków, os. Centrum C bl. 10

tel/fax (0-12) 644-39-03

e-mail:sepnh@wp.pl

oferuje usługi w zakresie

- ORGANIZACJI KONFERENCJI I NARAD
- ORGANIZACJI SEMINARIÓW PROMOCYJNYCH
- ORGANIZACJI KURSÓW PRZYGOTOWAWCZYCH DO EGZAMINÓW KWALIFIKACYJNYCH W GRUPACH 1,2,3 (również w siedzibie zleceniodawcy)
- PRZEPROWADZANIA EGZAMINÓW KWALIFIKACYJNYCH DLA PRACOWNIKÓW DOZORU I EKSPLOATACJI W GRUPACH 1,2,3
- POŚREDNICTWA W SPRZEDAŻY MATERIAŁÓW SZKOLENIOWYCH
- DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I DORADZTWA TECHNICZNEGO
- OPINIOWANIE WNIOSKÓW O NADANIE SPECJALIZACJI ZAWODOWEJ DLA INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW
- OPINIOWANIE WNIOSKÓW FIRM O UDZIELENIE REKOMENDACJI SEP

Wydawnictwa szkoleniowe COSiW rozprowadzane przez SEP

- Prace pomiarowo-kontrolne przy urządzeniach elektroenergetycznych o napięciu powyżej 1 kV (Z. Konopacki, Z. Gryżewski)
- Prace pomiarowo-kontrolne przy urządzeniach elektroenergetycznych o napięciu do 1 kV (Z. Gryżewski)
- Ochrona od porażenia w instalacjach elektrycznych obiektów budowlanych (A. Rogoń)
- Poradnik elektroenergetyka przemysłowego (J. Laskowski)
- Ochrona od porażenia w instalacjach i urządzeniach elektrycznych o napięciu do 1 kV w obiektach budowlanych nie będących budynkami (A. Lisowski, G. Ługowski)
- Ochrona od porażenia w instalacjach elektrycznych obiektów budowlanych - poradnik (A. Rogoń)
- Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ochrona przeciwpożarowa w elektroenergetyce (T. Uczciwek)
- Dozór i eksploatacja instalacji oraz urządzeń elektroenergetycznych w zakładach przemysłowych i innych jednostkach gospodarczych - poradnik szkoleniowy (T. Uczciwek)
- Wytyczne oraz przepisy związane z eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci elektroenergetycznych (G. Ługowski)
- Egzamin kwalifikacyjny elektryka w pytaniach i odpowiedziach (Wł. Orlik)
- Badania i pomiary eksploatacyjne urządzeń elektroenergetycznych dla praktyków (Wł. Orlik, J. Przybyłowicz)
- Egzamin kwalifikacyjny dla osób zajmujących się eksploatacją sieci, urządzeń i instalacji gazowych (J. Dyb, R. Miś, T. Zawadzki)
- Egzamin kwalifikacyjny dla osób zajmujących się eksploatacją sieci, urządzeń i instalacji cieplnych (K. Buczek)

Egzaminy kwalifikacyjne na uprawnienia dla pracowników dozoru i eksploatacji

w grupach 1,2,3 odbywają się
w budynku NOT w Os. Centrum C, bl. 10, pok. 9, I piętro
w terminach:

Komisja nr 278 (Grupa 1 - elektryczna)
=> czwartki od godz. 16.00

Komisja nr 190 (Grupa 1 - elektryczna)
=> wtorki od godz. 16.30

Komisja nr 191 (Grupa 1 - elektryczna)
=> środy od godz. 17.00

Komisja nr 179 (Grupa 2 i 3 - energetyczna) oraz
Komisja nr 279 (Grupa 2 i 3 - energetyczna)
=> poniedziałki od godz. 16.00

Informacje i wpłaty w Biurze Oddziału SEP w godzinach pracy:

Poniedziałek:	7.00 – 13.00
Wtorek:	7.00 – 15.00 i 16.00 – 17.30
Środa:	7.00 – 12.00 i 16.00 – 17.30
Czwartek:	15.00 – 16.30
Piątek	8.00 – 13.00